

ЗАКОН за биологичното разнообразие

Обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., изм. и доп., бр. 88 от 4.11.2005 г., изм., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., бр. 29 от 7.04.2006 г., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. и доп., бр. 34 от 25.04.2006 г., в сила от 1.01.2008 г. (*) - изм., бр. 80 от 3.10.2006 г., в сила от 3.10.2006 г., изм. и доп., бр. 52 от 29.06.2007 г., (*) изм., бр. 53 от 30.06.2007 г., в сила от 30.06.2007 г., изм. и доп., бр. 64 от 7.08.2007 г., бр. 94 от 16.11.2007 г., изм., бр. 43 от 29.04.2008 г., бр. 19 от 13.03.2009 г., в сила от 10.04.2009 г., бр. 80 от 9.10.2009 г., изм. и доп., бр. 103 от 29.12.2009 г., бр. 62 от 10.08.2010 г., в сила от 10.08.2010 г., доп., бр. 89 от 12.11.2010 г., изм. и доп., бр. 19 от 8.03.2011 г., в сила от 9.04.2011 г., изм., бр. 33 от 26.04.2011 г., в сила от 27.05.2011 г., изм. и доп., бр. 32 от 24.04.2012 г., в сила от 24.04.2012 г., бр. 59 от 3.08.2012 г., изм., бр. 77 от 9.10.2012 г., в сила от 9.10.2012 г., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм. и доп., бр. 27 от 15.03.2013 г., изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.

(*) (Бел. ред. - относно влизането в сила на измененията и допълненията на Закона за биологичното разнообразие с ДВ, бр. 34 от 25.04.2006 г., виж § 56 от преходните и заключителните разпоредби на ЗТР)

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда отношенията между държавата, общините, юридическите и физическите лица по опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в Република България.

(2) Биологичното разнообразие е многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях.

(3) Биологичното разнообразие е неразделна част от националното богатство и опазването му е приоритет и задължение за държавните и общинските органи и гражданите.

Чл. 2. Този закон цели:

1. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) опазването на представителни за Република България и за Европа типове природни местообитания и местообитания на застрашени, редки и ендемични растителни, животински и гъбни видове в рамките на Национална екологична мрежа;

2. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) опазването на защитените растителни, животински и гъбни видове от флората, фауната и микотата на Република България, както и на тези, които са обект на ползване и търговия;

3. опазването на генетичните ресурси и разнообразието на растителни и животински видове извън естествената им среда;

4. регулиране на въвеждането на неместни и повторното въвеждане на местни растителни и животински видове в природата;

5. регулиране на търговията с екземпляри от застрашени видове от дивата флора и фауна;

6. опазването на вековни и забележителни дървета.

Глава втора **НАЦИОНАЛНА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА**

Раздел I **Общи положения**

Чл. 3. (1) Държавата изгражда Национална екологична мрежа, включваща:

1. (доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) защитени зони, като част от Европейската екологична мрежа "НАТУРА 2000", в които могат да участват защитени територии;

2. защитени територии, които не попадат в защитените зони;

3. (отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.).

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) В Националната екологична мрежа приоритетно се включват КОРИНЕ места, Рамсарски места, важни места за растенията и орнитологични важни места.

Чл. 4. Националната екологична мрежа цели:

1. дългосрочното опазване на биологичното, геологичното и ландшафтното разнообразие;

2. осигуряването на достатъчни по площ и качество места за размножаване, хранене и почивка, включително при миграция, линеене и зимуване на дивите животни;

3. създаването на условия за генетичен обмен между разделени популации и видове;

4. участието на Република България в европейските и световните екологични мрежи;

5. ограничаване на негативното антропогенно въздействие върху защитени територии.

Раздел II

Защитени зони

Чл. 5. Защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 са предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете в техния естествен район на разпространение.

Чл. 6. (1) Защитени зони се обявяват за:

1. (доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) опазване на типовете природни местообитания по Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна, посочени в приложение № 1;

2. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) опазване на местообитания на видове по Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна - за видовете животни и растения, посочени в приложение № 2;

3. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) опазване на местообитания на видове по Директива 79/409/ЕИО на Съвета относно опазването на дивите птици - за видовете птици, посочени в приложение № 2;

4. опазване на територии, в които по време на размножаване, линеене, зимуване или миграция се струпват значителни количества птици от видове, извън тези, посочени в приложение № 2.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Застрашените от изчезване типове природни местообитания, включени в приложение № 1 и означени със знак (*), са приоритетни за опазване.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Застрашените от изчезване растителни и животински видове, включени в приложение № 2 и означени със знак (*), са приоритетни за опазване.

Чл. 7. (1) Териториите, включващи типове природни местообитания от приложение № 1, се подлагат на оценка въз основа на следните показатели:

1. степен на представеност на природния тип местообитание за съответната територия;

2. площ на територията, заета от природния тип местообитание в сравнение с общата площ, заета от същия тип природно местообитание в границите на Република България;

3. степен на съхраненост на структурата и функциите на съответния тип природно

местообитание и възможности за тяхното възстановяване;

4. обща оценка на значението на територията за съхранението на съответния тип природно местообитание, въз основа на величината на показателите по т. 1, 2 и 3.

(2) Териториите, включващи местообитания на видовете от приложение № 2, се подлагат на оценка въз основа на следните показатели:

1. размер и плътност на популацията на вида, обитаваща територията, в сравнение с размерите и плътността на популацията на същия вид в Република България;

2. степен на съхраненост на характерните черти на местообитанието, които са от значение за съответния вид и възможности за тяхното възстановяване;

3. степен на изолираност на популацията, обитаваща територията по отношение на основния район на разпространение на вида;

4. обща оценка на значението на територията за съхранението на съответния вид, въз основа на величината на показателите по т. 1, 2 и 3.

(3) Териториите, включващи местообитания на видовете птици от приложение № 2, и териториите по чл. 6, ал. 1, т. 4 се подлагат на оценка въз основа на следните показатели:

1. размер и/или плътност на популацията на вида по време на гнездене, зимуване или миграция в сравнение с размера и/или плътността на популацията на същия вид в Европа и в Република България;

2. степен на представеност на местообитанието от значение за вида в съответната територия;

3. обща оценка на значението на територията за съхранението на съответния вид въз основа на величината на показателите по т. 1 и 2.

Раздел III

Обявяване и промени в защитените зони

Чл. 8. (1) Министерството на околната среда и водите осигурява проучването, оценката и изготвянето на документации за териториите по чл. 7, които съдържат:

1. наименование;

2. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) предмет и цели на опазване на защитената зона;

3. (отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.);

4. (изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) попълнени стандартни

формуляри с данни и оценки;

5. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) картен материал и координатен регистър на границата на защитената зона.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Предложения за териториите - предмет на проучване по ал. 1, могат да правят държавни органи, научни и обществени организации.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 29 от 2006 г., изм. и доп., бр. 64 от 2007 г.) Министерството на земеделието и храните, Изпълнителната агенция по горите, Агенцията по геодезия, картография и кадастър и общините предоставят на Министерството на околната среда и водите данните по ал. 1, т. 5 срещу заплащане само на разходите за копия от съответната документация.

(4) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) Министерството на околната среда и водите уведомява обществеността за началото на проучването по ал. 1 и организациите, които ще го провеждат, чрез съобщение на интернет страницата си и най-малко в един ежедневник.

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В процеса на подготовка на документациите по чл. 8, ал. 1 и преди обявяването на защитени зони Министерството на околната среда и водите и Министерството на земеделието и храните обезпечават провеждането на национални и регионални обществени кампании за разясняване на предназначението и целите на защитените зони.

Чл. 10. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) На основание на постъпили документации по чл. 8, ал. 1 Министерството на околната среда и водите изготвя списък на защитени зони, който заедно с документациите се внася за разглеждане на заседание на Националния съвет по биологичното разнообразие.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 52 от 2007 г.) Националният съвет по биологичното разнообразие се свиква на заседание не по-късно от 6 месеца от постъпването на документите по ал. 1. В резултат от обсъждането той предлага на министъра на околната среда и водите да внесе списъка по ал. 1 изцяло или отчасти за разглеждане от Министерския съвет, отпадането на определени територии от списъка или отлагане на разглеждането им за извършване на допълнителни проучвания. При представяне на мотивирано особено мнение от член на съвета министърът на околната среда и водите взема окончателното решение по списъка за внасяне в Министерския съвет.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., бр. 52 от 2007 г.) В срок до три месеца от произнасянето на Националния съвет по биологичното разнообразие министърът на околната среда и водите внася за разглеждане в Министерския съвет списък на защитените зони в съответствие с ал. 2 заедно с особените мнения.

(4) Решението на Министерския съвет и списъкът се обнародват в "Държавен вестник".

(5) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Решенията по ал. 2 и 4 се основават единствено на

научната информация в документациите по чл. 8, ал. 1 и на целите по чл. 4.

(6) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) Министерството на околната среда и водите изпраща на Европейската комисия за одобрение списъка на защитените зони по чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2, приет от Министерския съвет. На Европейската комисия се изпраща за одобрение и финансова оценка за необходимото съфинансиране от Европейската общност на предвидените мерки за опазване и/или възстановяване на благоприятното състояние на природни местообитания и видове в защитените зони по чл. 6, ал. 1, приети с решението по ал. 4.

Чл. 11. (1) За защитени зони се обявяват територии, включени в списъка по чл. 10, ал. 4.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г., бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г., бр. 27 от 2013 г.) Обявяването на защитените зони по чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2 се извършва от министъра на околната среда и водите в срок до шест години след получаване на одобрение по чл. 10, ал. 6 на списъка на защитените зони.

(3) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) Обявяването на защитените зони по чл. 6, ал. 1, т. 3 и 4 се извършва от министъра на околната среда и водите в срок до една година след обнародване на решението на Министерския съвет по чл. 10, ал. 4.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Министерството на околната среда и водите изготвя проект на заповед за обявяване на всяка защитена зона, включена в списъка по чл. 10, ал. 4.

(2) В проекта на заповедта по ал. 1 се посочват:

1. основанието за нейното издаване;
2. наименованието и местоположението на защитената зона;
3. предметът и целите на защитената зона;
4. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) общата площ, както и опис на имотите, включени в защитената зона, и/или координатен регистър на границите на защитената зона;
5. забрани или ограничения на дейности, противоречащи на целите за опазване на защитената зона.

(3) Министерството на околната среда и водите съобщава на обществеността за изработения проект на заповед с обявление, публикувано най-малко в един ежедневник и на Интернет страницата му. В обявлението се посочват мястото и условията за достъп до пълния текст на проекта на заповед.

(4) Пълният текст на проекта на заповед се публикува на Интернет страницата на Министерството на околната среда и водите и се оставя на разположение в

административните сгради на регионалните инспекции по околната среда и водите, в чийто териториален обхват попада защитената зона.

(5) В едномесечен срок от обявлението по ал. 3 заинтересованите лица могат да представят на министъра на околната среда и водите мотивирани писмени становища, възражения и предложения по проекта на заповед само относно забраните или ограниченията по ал. 2, т. 5.

(6) В едномесечен срок след изтичане на срока по ал. 5 министърът на околната среда и водите взема окончателно решение по постъпилите становища, възражения или предложения и издава заповед за обявяване на съответната защитена зона.

(7) Заповедта по ал. 6 е окончателна и не подлежи на обжалване.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.) Обявяването на защитената зона не променя собствеността върху земите, горските територии и водните площи в тях.

Чл. 14. За защитените територии, попадащи в границите на защитени зони, се прилага Законът за защитените територии.

Чл. 15. За културните ценности, попадащи в границите на защитени зони, се прилага Законът за културното наследство.

Чл. 16. (1) Промените в защитените зони са:

1. увеличение на площта;
2. намаление на площта;
3. заличаване;
4. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) промяна на забраните или ограниченията на дейностите;
5. (нова - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) промяна на предмета и/или целите на опазване.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За промените по ал. 1, т. 1, 2 и 3 се прилагат чл. 10 и 12.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За промените по ал. 1, т. 4 се прилага разпоредбата на чл. 12.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За промените по ал. 1 министърът на околната среда и водите издава заповед.

(5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Обявяване на нови защитени зони се извършва по реда на чл. 8, 10, 11 и 12.

(6) (Нова - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Промяна по ал. 1, т. 5 е допустима при възникване на нови данни, установени след обявяване на защитена зона по реда на чл. 12, ал. 6, и се извършва само след отразяването им в стандартния формуляр на зоната по чл. 8, ал. 1, т. 4. Министърът на околната среда и водите издава инструкция за реда и начина на отразяване на нови данни в стандартните формуляри по чл. 8, ал. 1, т. 4.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Заповедите по чл. 12, ал. 6 и чл. 16, ал. 4 се обнародват в "Държавен вестник".

Чл. 18. (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) За обявените защитени зони и промените в тях Министерството на околната среда и водите и регионалните инспекции по околната среда и водите водят публични регистри.

Чл. 19. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., предишен текст на чл. 19, изм., бр. 94 от 2007 г.) Когато съществува опасност от увреждане на територии от списъка по чл. 10, ал. 2, преди да са обявени за защитени зони, министърът на околната среда и водите със заповед, обнародвана в "Държавен вестник", забранява или ограничава отделни действия в тях за срок до две години, с изключение на обектите, предоставени за отбраната и въоръжените сили.

(2) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Обжалването на заповедта по ал. 1 не спира изпълнението ѝ.

Раздел IV

(Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Буферни зони

Чл. 20. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.).

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.).

Чл. 22. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.).

Чл. 23. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.).

Чл. 24. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.).

Чл. 25. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.).

Чл. 26. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.).

Раздел V

Планове за управление и устройствени планове и проекти

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 могат да се разработват планове за управление.

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) (1) Плановете за управление на защитени зони се разработват и утвърждават при условия и по ред, определени с наредба, приета от Министерския съвет.

(2) Плановете за управление се актуализират на всеки 10 години, а за защитени зони, които в преобладаващата си част са влажни зони - на всеки 5 години.

Чл. 29. (1) В плановете за управление по чл. 27 се предвиждат мерки, които целят предотвратяване на влошаването на условията в типовете природни местообитания и в местообитанията на видовете, както и на застрашаването и обезпокояването на видовете, за опазването на които са обявени съответните защитени зони.

(2) Мерките по ал. 1 включват:

1. забрана или ограничаване на дейности, противоречащи на изискванията за опазване на конкретните обекти - предмет на защита;

2. превантивни действия за избягване на предсказуеми неблагоприятни събития;

3. поддържащи, направляващи и регулиращи дейности;

4. възстановяване на природни местообитания и местообитания на видове или на популации на растителни и животински видове;

5. осъществяване на научни изследвания, образователна дейност и мониторинг.

(3) При определяне на мерките по ал. 2 при възможност се вземат предвид:

1. регионалните и местните особености, освен тези за опазване на биологичното разнообразие, както и изискванията на обществото;

2. устойчивото ползване на възобновимите ресурси.

(4) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) В защитени зони, за които е предвидено съфинансиране по чл. 10, ал. 6 и са определени мерки по ал. 1, но изпълнението им е отложено поради забавяне на съфинансирането, не се прилагат нови мерки, които могат да доведат до влошаване на състоянието на съответната защитена зона.

Чл. 30. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп., бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г., изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.) Устройствените планове, областните планове за развитие на горските територии, горскостопанските планове и програми, националните и регионалните програми, разработвани по реда на други закони, задължително се съобразяват със заповедта по чл. 12, ал. 6, чл. 16, ал. 4 и с мерките по чл. 29.

(2) За осигуряване на връзките между защитените зони в плановете и проектите по ал. 1 се включват мерки и дейности за опазване на елементите на ландшафта, които въз основа на своята линейна и непрекъсната структура или свързваща функция са значими за миграцията, географското разпространение и генетичния обмен в растителните и животинските популации и видове.

(3) Основни елементи на ландшафта по ал. 2 са:

1. реки и техните брегове и оводнени стари речни корита;
2. естествени блата, езера, преовлажнени ливади и други влажни зони;
3. пещери, скални венци и стени и дюни;
4. седловини и други естествени територии, свързващи отделни планински масиви;
5. полски синори, полезащитни пояси, ливади и пасища;
6. заливни речни тераси и крайречна растителност;
7. гори, разположени до 500 м надморска височина.

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г., бр. 30 от 2006 г., бр. 52 от 2007 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 30.09.2010 г.) Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които не са непосредствено свързани или необходими за управлението на защитените зони и които поотделно или във взаимодействие с други планове, програми, проекти или инвестиционни предложения могат да окажат значително отрицателно въздействие върху защитените зони, се подлагат на оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на съответната защитена зона.

(2) Оценката по ал. 1 се извършва за защитените зони, които са:

1. разгледани и одобрени по принцип от Националния съвет по биологичното разнообразие, независимо дали са отложени за допълнително проучване и разглеждане, или са включени в списъка по чл. 10, ал. 3 за внасяне в Министерския съвет за приемане, или

2. включени в списъка по чл. 10, ал. 4, обнародван в "Държавен вестник", или

3. обявени със заповед по чл. 12, ал. 6.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 30.09.2010 г.).

(4) За плановете, програмите и инвестиционните предложения, попадащи в обхвата на Закона за опазване на околната среда, оценката по ал. 1 се извършва чрез процедурата по екологична оценка, съответно чрез процедурата по оценка на въздействието върху околната среда по реда на Закона за опазване на околната среда и при спазване на специалните разпоредби на този закон и наредбата по чл. 31а.

(5) Извън случаите по ал. 4, оценката по ал. 1 на плановете, програми, проекти и инвестиционни предложения се извършва чрез процедура, определена в наредбата по чл. 31а.

(6) В случаите по ал. 4 при извършване на задължителна екологична оценка или оценка на въздействието върху околната среда, както и при преценяване необходимостта от извършване на екологична оценка или от оценка на въздействието върху околната среда съгласно Закона за опазване на околната среда, когато прецени, че няма вероятност планът, програмата или инвестиционното предложение да окаже значително отрицателно въздействие върху защитената зона, компетентният орган взема предвид тази преценка при постановяване на съответното решение по глава шеста от Закона за опазване на околната среда.

(7) (Доп. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 30.09.2010 г.) В случаите по ал. 5, когато прецени, че няма вероятност планът, програмата, проектът или инвестиционното предложение да окаже значително отрицателно въздействие върху защитената зона, компетентният орган го съгласува с решение, като може да определи конкретни условия, изисквания и мерки за опазване на защитената зона при осъществяване на плана, програмата, проекта или инвестиционното предложение.

(8) В случаите по ал. 4 при преценяване необходимостта от извършване на екологична оценка или от оценка на въздействието върху околната среда съгласно Закона за опазване на околната среда, когато прецени, че има вероятност планът, програмата или инвестиционното предложение да окаже значително отрицателно въздействие върху защитената зона, компетентният орган издава решение да се извърши екологична оценка или оценка на въздействието върху околната среда.

(9) В случаите по ал. 8 и когато за плана, програмата или инвестиционното предложение се извършва задължително екологична оценка или оценка на въздействието върху околната среда и компетентният орган прецени, че има вероятност те да окажат значително отрицателно въздействие върху защитена зона, в екологичната оценка или в оценката на въздействието върху околната среда се включва оценка на степента на въздействие на плана, програмата или инвестиционното предложение върху природните местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в защитената зона.

(10) В случаите по ал. 5, когато прецени, че има вероятност планът, програмата, проектът или инвестиционното предложение да окаже значително отрицателно

въздействие върху защитената зона, компетентният орган издава решение да се извърши оценка на степента на въздействие на плана, програмата, проекта или инвестиционното предложение върху природните местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в защитената зона.

(11) (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Оценката по ал. 10 завършва с решение на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната регионална инспекция по околната среда и водите. Ако в продължение на 5 години от датата на издаване на решението възложителят не започне действия по осъществяване на инвестиционното предложение или проект или по одобряване на плана или програмата, решението по ал. 12, т. 1 автоматично прекратява действието си.

(12) С решението по ал. 11 съответният компетентен орган:

1. съгласува плана, програмата, проекта или инвестиционното предложение по ал. 5, като определя конкретни условия, изисквания и мерки за опазване на защитената зона при осъществяване на плана, програмата, проекта или инвестиционното предложение;

2. не съгласува плана, програмата, проекта или инвестиционното предложение по ал. 5, като излага мотивите за това.

(13) При обективна невъзможност за събиране на достатъчно информация за извършване на оценката по ал. 10 или при неяснота относно степента на увреждане на защитената зона компетентният орган прекратява процедурата, за което уведомява възложителя.

(14) (Доп. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 30.09.2010 г.) В случаите по ал. 7 и ал. 12, т. 1 условията, изискванията и мерките в решението на компетентния орган са задължителни за възложителя на инвестиционното предложение, плана, проекта или програмата и за съответните компетентни органи по тяхното одобряване съгласно други закони.

(15) Разпоредбите на ал. 13 и 14 се прилагат и в случаите по ал. 4.

(16) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г., изм., бр. 27 от 2013 г.) Влязлото в сила решение по ал. 7 или по ал. 12, т. 1 е задължително за одобряване на плана, проекта, програмата или инвестиционното предложение от съответните компетентни органи съгласно други закони.

(17) (Предишна ал. 16 - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) В случаите по ал. 12, т. 2 и ал. 13 инвестиционното предложение, планът, проектът или програмата не могат да бъдат одобрени от съответните компетентни органи съгласно други закони. В тези случаи започнатите процедури се прекратяват.

(18) (Предишна ал. 17 - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) В случаите по ал. 5 в срок до 7 дни от издаването на решение по ал. 7, 10, 11 или 13 компетентният орган го предоставя на възложителя и го оповестява на интернет страницата си.

(19) (Предишна ал. 18 - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Решенията на компетентния орган може да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(20) (Предишна ал. 19 - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) За извършване на оценката по ал. 1 възложителят на плана, програмата, проекта или инвестиционното предложение заплаща такса в размер, определен с тарифа, приета от Министерския съвет.

(21) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., бр. 62 от 2010 г., в сила от 30.09.2010 г., предишна ал. 20, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) В случаите по ал. 9 и 10 оценката на степента на въздействие на плана, програмата, проекта или инвестиционното предложение върху природните местообитания и местообитанията на видовете - предмет на опазване в защитената зона, се възлага от възложителя на колектив от експерти с опит в областта на опазване на местообитанията и/или видовете, като най-малко един от тях е с образование по някоя от специалностите в професионално направление "биологически науки". Експертите трябва да отговарят на следните изисквания:

1. да имат завършено висше образование, степен "магистър";
2. да имат стаж по съответната специалност най-малко 5 години;
3. да извършват или да имат опит в научна дейност и/или експертна дейност, включително изработване на експертизи, писмени консултации или екологични анализи и други в областта на опазване на местообитанията и видовете, включени в приложения № 1 и 2;
4. да познават действащото българско и европейско законодателство в областта на опазване на околната среда и при работата си по оценките по ал. 9 и 10 да се позовават и да се съобразяват с тези изисквания и с наличните методически документи;
5. да не са лично заинтересувани от реализацията на съответния план, проект, програма или инвестиционно предложение - обект на процедурата по оценка за съвместимост;
6. да не са свързани лица по смисъла на Търговския закон;
7. да не се намират с възложителя или с компетентния орган в отношения, пораждащи основателни съмнения в тяхното безпристрастие.

(22) (Нова - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 30.09.2010 г., предишна ал. 21, изм., бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Компетентният орган по своя преценка или при поискване от възложителя може да изиска колективът по ал. 21 да включва експерти с определена компетентност, съобразена със спецификата на плана, програмата, проекта или инвестиционното предложение.

(23) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Решението по ал. 7 губи

правно действие, ако в продължение на 5 години от датата от издаването му възложителят не започне действия по осъществяването на проекта или инвестиционното предложение или по одобряване на плана или програмата.

(24) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) Компетентният орган прекратява процедурата, когато установи, че планът, програмата, проектът или инвестиционното предложение засягат поземлени имоти в границите на зона "А", зона "Б" или в урбанизираните територии на населените места след границите на зона "А" по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, в които попадат пясъчни дюни, освен в случаите по чл. 17а от същия закон.

Чл. 31а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Условието и редът за извършване на оценката по чл. 31 се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) В наредбата по ал. 1 задължително се определят:

1. (доп. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) особеностите на съвместяване с процедурите по екологична оценка и оценка на въздействието върху околната среда в случаите по чл. 31, ал. 4;

2. критериите за определяне на компетентния орган;

3. плановете, програмите, проектите и инвестиционните предложения по чл. 31, ал. 1;

4. изискванията към обхвата и съдържанието на информацията, необходима за извършване на оценката, включително за алтернативните решения;

5. изискванията към обхвата, съдържанието и формата на представяне на оценката, както и редът за извършването ѝ;

6. критериите за определяне в оценката на вида и степента на въздействие или увреждане на защитената зона в резултат на реализирането на плана, програмата или инвестиционното предложение;

7. етапите на процедурата, включително изискванията за консултации и участието на обществеността;

8. изискванията към формата и съдържанието на решението;

9. редът за издаването на решение по оценката и контролът по изпълнението му;

10. (нова - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) условията и реда за издаване на решения за прекратяване на процедурата по оценка за съвместимост.

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) Компетентният орган съгласува по чл. 31, ал. 12, т. 1 плана, програмата, проекта или инвестиционното предложение само когато заключението на оценката по чл. 31, ал. 10 е,

че предметът на опазване в съответната защитена зона няма да бъде значително увреден.

(2) Степента на увреждане по ал. 1 се оценява най-малко като отношение на площта на местообитанията - предмет на опазване, която ще се увреди, спрямо тяхната площ в дадената защитена зона и в цялата мрежа от защитени зони.

(3) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) Изискването на ал. 1 и 2 се прилага и в случаите, когато оценката по чл. 31, ал. 1 се извършва чрез екологична оценка и/или оценка на въздействието върху околната среда по реда на Закона за опазване на околната среда.

Чл. 33. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Изключение от разпоредбата на чл. 32, ал. 1 се допуска само по причини от първостепенен обществен интерес и когато не е налице друго алтернативно решение.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) Ако съответната защитена зона включва приоритетен тип природно местообитание и/или местообитание на приоритетен вид, то за осъществяване на изключението по ал. 1 могат да бъдат валидни само съображения във връзка с човешкото здраве, обществената сигурност или благоприятни въздействия върху околната среда, а когато такива не са налице, изключение по ал. 1 може да бъде допуснато само при получаване на положително становище от Европейската комисия.

Чл. 34. (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) В случаите по чл. 33 възложителят на плана, програмата, проекта или инвестиционното предложение взема компенсиращи мерки за осигуряване на целостта на Националната екологична мрежа преди реализацията на плана, програмата, проекта или инвестиционното предложение.

(2) Мерките по ал. 1 се състоят в опазване или възстановяване на същия тип природно местообитание или местообитание на същия растителен или животински вид:

1. на друго място в увредената защитена зона;
2. в разширение на същата или разширение на друга защитена зона;
3. в нова защитена зона.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) Разходите по осъществяване на мерките по ал. 1 се поемат от възложителя на плана, програмата, проекта или инвестиционното предложение.

Чл. 34а. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) В случаите по чл. 33 Министерството на околната среда и водите уведомява Европейската комисия за допуснатите изключения от разпоредбата на чл. 32, ал. 1 и за взетите компенсиращи мерки по чл. 34.

Глава трета

ОПАЗВАНЕ НА РАСТИТЕЛНИ, ЖИВОТИНСКИ И

ГЪБНИ ВИДОВЕ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.)

Раздел I

Общи положения

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Растителните, животинските и гъбните видове от дивата флора, фауна и микота на Република България се опазват в естествената им среда чрез:

1. съхраняване на техните местообитания в Националната екологична мрежа;
2. поставяне на видовете под режим на защита или на регулирано ползване;
3. поддържане или възстановяване на условията в местообитанията, съобразно екологичните изисквания на съответния вид;
4. разработване и прилагане на планове за действие за видове с различна степен на застрашеност;
5. повторно въвеждане в природата на изчезнали видове и попълване на популациите на редки и застрашени видове;
6. контрол и регулиране на неместни видове, които са или биха могли да бъдат въведени целенасочено или случайно в природата и застрашават местни видове.

Чл. 35а. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Опазването на местообитания на растителни, животински и гъбни видове от приложение № 2а, както и на видовете от приложение № 3, се извършва чрез защитени територии, обявени по реда на Закона за защитените територии.

Чл. 36. В допълнение към мерките по чл. 35 се прилагат и мерки за опазването на растителните и животинските видове от дивата флора и фауна извън естествената им среда чрез отглеждане на екземпляри и съхраняване на генетичен материал при контролирани от човека условия.

Раздел II

Защитени растителни и животински видове

Чл. 37. За защитени на територията на цялата страна се обявяват дивите животински и растителни видове, посочени в приложение № 3.

Чл. 38. (1) За животинските видове от приложение № 3 се забраняват:

1. всички форми на умишлено улавяне или убиване на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи;

2. преследване и обезпокояване, особено през периодите на размножаване, отглеждане на малките, презимуване и миграция;

3. унищожаване или вземане на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени; разрушаване, увреждане или преместване на гнезда;

4. увреждане или унищожаване на места за размножаване, почивка и струпване по време на миграция;

5. вземане на намерени мъртви екземпляри;

6. (доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) притежаване, отглеждане, пренасяне, превозване, изнасяне зад граница, търговия и предлагане за продажба или размяна на взети от природата екземпляри;

7. препариране, притежаване, излагане на публични места, пренасяне, превозване, изнасяне зад граница, търговия и предлагане за продажба или размяна на препарирани екземпляри.

(2) Забраните по ал. 1, т. 1, 2, 6 и 7 са валидни за всички жизнени стадии от развитието на животните.

Чл. 39. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Лице, което е намерило екземпляр в безпомощно състояние или мъртъв екземпляр, без умисъл е ранило или убило екземпляр от животински вид от приложение № 3, е длъжно при спазване на разпоредбата на чл. 38, ал. 1, т. 5 да уведоми за това най-близкия регионален орган на Министерството на околната среда и водите или на Изпълнителната агенция по горите в срок до три дни.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) По преценка на регионалния орган по ал. 1 и в зависимост от състоянието му екземплярът:

1. се пуска на свобода в подходящ район;

2. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) се изпраща за лечение или отглеждане в спасителен център, ветеринарна клиника или зоологическа градина;

3. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) се предоставя на научна организация или училище или природонаучен музей за изследване или попълване на учебни сбирки;

4. се оставя на мястото, където е намерен или убит.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.) За разпореждането с екземпляра по ал. 2 се съставя протокол, който се изпраща в Министерството на околната среда и водите, в 10-дневен срок от датата на съставянето му,

а в случаите, когато е съставен от регионалните структури на Изпълнителната агенция по горите - и копие, което се изпраща до регионалните инспекции по околната среда и водите.

Чл. 40. (1) За растителните видове от приложение № 3 се забраняват:

1. брането, събирането, отрязването, изкореняването или друг начин на унищожаване на екземпляри в техните естествени области на разпространение;

2. (доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) притежаването, отглеждането, пренасянето, превозването, изнасянето зад граница, търговията и предлагането за продажба или размяна на взети от природата екземпляри.

(2) Забраните по ал. 1 са валидни за всички жизнени стадии от развитието на растенията.

Раздел III

Регулирано ползване на растителни и животински видове

Чл. 41. (1) Под режим на опазване и регулирано ползване от природата се поставят видовете диви животни и растения, посочени в приложение № 4.

(2) В зависимост от състоянието на популациите и биологичните изисквания на отделните видове от приложение № 4 режимите и условията за ползването им обхващат:

1. предписания за достъп до определени райони;
2. временна или местна забрана за ползване на вида или определени популации;
3. срокове, правила и методи за ползване;
4. въвеждане на разрешителен режим или определяне на квоти за ползване на екземпляри;
5. условия за покупка, продажба, притежаване, предлагане за продажба или транспортиране с цел продажба или изнасяне зад граница на екземпляри или части от тях;
6. условия за отглеждане и размножаване на животински и растителни видове при контролирани от човека условия.

(3) За видовете птици от приложение № 4 се забраняват:

1. ловуването и обезпокояването в сезона на размножаване и отглеждане на малките, както и по време на завръщане на мигриращите птици в местата на отглеждане на малките;

2. разрушаването, увреждането или преместването на гнезда;

3. унищожаването, както и събирането и задържането на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени.

Чл. 41а. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) (1) Забраните по чл. 38, ал. 1, т. 7, с изключение на забраната за търговия, не се отнасят за екземпляри от видове от приложение № 4а, отбелязани със знак "+", законно придобити на територията на съответната държава - членка на Европейския съюз, съгласно националното ѝ законодателство.

(2) Копие от документа за придобиване на екземпляр по ал. 1, издаден от компетентния орган в държавата на придобиване, се представя в регионалната инспекция по околната среда и водите в едномесечен срок от издаването му.

Чл. 42. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 64 от 2007 г., бр. 80 от 2009 г.) Режимите и условията по чл. 41, ал. 2, отнасящи се за риби, водни животни и ловни видове от приложение № 4, се въвеждат със съвместни заповеди на министъра на земеделието и храните и министъра на околната среда и водите, които се обнародват в "Държавен вестник".

(2) За останалите животински и растителни видове от приложение № 4 режимите и условията за опазване и ползване по чл. 41, ал. 2 се въвеждат със заповеди на министъра на околната среда и водите, които се обнародват в "Държавен вестник".

Чл. 43. Заповедите по чл. 42 се издават след обсъждане със заинтересуваните централни ведомства, обществени организации и браншови организации на ползватели, а в случаите на регионална или местна забрана за ползване - и със съответните областни управители и кметове на общини.

Раздел IIIa **(Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)**

Забрани за внос на екземпляри от животински видове

Чл. 43а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Забранява се вносът с търговска цел на територията на Република България на кожи от малки на видовете тюлени, посочени в приложение № 4, и продукти, получени от тях, с изключение на тези, добити в резултат от традиционното ловуване на инуитските народи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Вносът и търговията с продукти от видове тюлени извън посочените в ал. 1 се извършва в съответствие с Регламент (ЕО) № 1007/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно търговията с тюленови продукти (ОВ, L 286/36 от 31 октомври 2009 г.).

(3) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Внасянето на продукти по ал. 1, които са добити в резултат от традиционното ловуване на инуитските народи, се допуска само при представяне на разрешително за внос, издадено от министъра на околната среда и водите или от оправомощено от него лице.

(4) Лицето, което иска да получи разрешение, подава заявление до министъра на околната среда и водите, в което посочва:

1. име/наименование и адрес/седалище на лицето-вносител;
2. адресите на получателя и изпращача;
3. вида и количеството на екземплярите;
4. държава на произход;
5. цел на вноса.

(5) Към заявлението по ал. 4 се прилагат:

1. документ за произхода на кожата, съответно продукта;
2. копие от документ за самоличност на кандидата;
3. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) актуално удостоверение за вписване в търговския регистър.

Чл. 43б. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) При спазване на всички условия по чл. 43а, ал. 4 и 5 разрешителното по чл. 43а, ал. 3 се издава в срок до 5 работни дни, считано от датата на подаване на заявлението по чл. 43а, ал. 4.

Раздел IV

Забранени методи, уреди и средства за улавяне и убиване

Чл. 44. (1) При улавяне или убиване на екземпляри от видове от приложение № 4 се забранява използването на неселективните уреди, средства и методи, посочени в приложение № 5.

(2) Забраната по ал. 1 важи и за животинските видове от приложение № 3 и видовете птици по чл. 45 в случаите на разрешено изключение по реда на чл. 49.

Раздел V

Опазване на птици, срещащи се в диво състояние

Чл. 45. Всички видове птици извън тези по приложения № 3 и 4, естествено срещащи се в диво състояние на територията на Република България, подлежат на опазване и контрол с оглед поддържане популациите им в благоприятно състояние.

Чл. 46. За птиците по чл. 45 се забраняват:

1. улавянето или убиването на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи;
2. задържането на екземпляри;
3. разрушаването, увреждането или преместването на гнезда;
4. унищожаването, както и събирането и задържането на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени;
5. обезпокояването, особено през периода на размножаване и отглеждане на малките.

Чл. 47. (1) За всички видове диви птици извън тези по приложение № 3 се забраняват задържането с цел търговия, транспортът с цел търговия, предлагането за продажба и продажбата на живи или умрели птици или каквито и да е различни части или продукти от такива птици.

(2) Алинея 1 не се отнася за видовете птици, посочени в приложение № 6, като дейностите по ал. 1 могат да се извършват само при доказване, че птиците са били законно убити, уловени или придобити по друг законен начин.

Чл. 47а. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) За видовете птици по чл. 35 министърът на околната среда и водите изготвя:

1. национален списък на застрашените видове, като се има предвид географското им разпространение;
2. списък и екологично описание на териториите, които са от съществено значение за мигриращите видове по техните миграционни маршрути и като места за зимуване и гнездене;
3. база данни за състоянието на популациите на мигриращите видове по техните миграционни маршрути и на местата за зимуване и гнездене;
4. база данни за състоянието на популациите на мигриращите видове въз основа на информацията от опръстеняването;
5. оценка на въздействието на методите за използване на диви птици върху състоянието на популациите;
6. екологосъобразни методи за предотвратяване на вредите, причинени от птици;

7. списък на видовете, които да служат като индикатори за замърсяване;

8. анализ за неблагоприятния ефект от химическото замърсяване върху състоянието на птичите популации.

Раздел VI

Изключения

Чл. 48. (1) Изключения от забраните по чл. 38, 40, чл. 41, ал. 3, чл. 44, 46 и чл. 47, ал. 1 се допускат само когато няма друго алтернативно решение и при условие, че популациите на засегнатия вид не са увредени в областта на естественото им разпространение и са в благоприятно състояние.

(2) Изключенията по ал. 1 се допускат в следните случаи:

1. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) в интерес на защитата на видове от дивата флора и фауна и за запазване на природни местообитания;

2. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) за предпазване от сериозно увреждане на селскостопански култури, добитък, гори, води, рибарници, дивечовъдни ферми и други видове имоти;

3. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., бр. 94 от 2007 г.) в интерес на общественото здраве и безопасност;

За. (нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) по други причини от първостепенен обществен интерес, включително такива от социален или икономически характер или изразяващи се в изключително благоприятни последици за околната среда;

4. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) в интерес на безопасността на въздушния транспорт;

5. (предишна т. 4, доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) за целите на научните изследвания и обучението, при въвеждане или повторно въвеждане на видове и изкуственото размножаване на растения.

(3) В случаите по ал. 2, когато се засягат видове от приложение № 3, изключенията се допускат само за ограничен брой екземпляри.

(4) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Изключенията по ал. 2, т. За не се отнасят за дивите птици.

Чл. 49. (1) Изключенията по чл. 48 се допускат с писмено разрешение на:

1. (доп. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., бр. 89 от 2010 г.) министъра на околната среда и водите или оправомощен от него заместник-министър - за видовете от приложение № 3,

без мечка;

2. (нова - ДВ, бр. 89 от 2010 г.) министъра на земеделието и храните - за мечката;

3. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., доп., бр. 103 от 2009 г., предишна т. 2, бр. 89 от 2010 г., изм., бр. 59 от 2012 г.) изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите - за ловните видове от приложение № 4 след съгласуване с министъра на околната среда и водите или оправомощен от него заместник-министър;

4. (нова - ДВ, бр. 59 от 2012 г.) министъра на земеделието и храните - за рибите по приложение № 4, след съгласуване с министъра на околната среда и водите;

5. (доп. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., предишна т. 3, бр. 89 от 2010 г., предишна т. 4, бр. 59 от 2012 г.) министъра на околната среда и водите или оправомощен от него заместник-министър - за останалите видове от приложение № 4 и за птиците по чл. 45.

(2) В разрешителното по ал. 1 се определят видовете, броят на екземплярите, времето и мястото, уредите, средствата и методите, начинът за разпореждане с екземпляра и други условия, при които се допуска изключението, както и органът или лицето, натоварено да осъществява контрола по спазването на условията.

Чл. 50. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.).

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., бр. 80 от 2009 г.) Условията и редът за издаване на разрешителните по чл. 49, ал. 1 се определят с наредба, утвърдена от министъра на околната среда и водите и министъра на земеделието и храните.

Раздел VII

Планове за действие за растителни и животински видове

Чл. 52. Планове за действие за растителни и животински видове се разработват задължително, когато се установи, че:

1. видът е застрашен в международен мащаб и за опазването му са необходими мерки в цялата област на неговото естествено разпространение;

2. състоянието на популацията на вида в Република България или в отделни региони не е благоприятно;

3. въведен в природата неместен вид въздейства неблагоприятно върху условията на природните местообитания или върху състоянието на местни видове от дивата флора и фауна.

Чл. 53. При условията на чл. 52 с предимство се разработват планове за действие за:

1. приоритетни видове от приложение № 2;

2. защитени растителни и животински видове от приложение № 3;
3. видове - предмет на регулирано ползване от приложение № 4;
4. видове - предмет на повторно въвеждане в природата.

Чл. 54. (1) (Предишен текст на чл. 54 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Плановете за действие обхващат:

1. описание на биологичните особености и екологични изисквания на вида;
2. оценка на разпространението и състоянието на популациите на вида, както и на условията в неговите природни местообитания;
3. данни за заплахите и лимитиращите фактори;
4. възстановителни, поддържащи и други природозащитни мерки за вида, включително мерки за опазване извън естествената му среда, ако се налагат такива;
5. възстановителни или поддържащи мерки за местообитанията на вида - предмет на плана;
6. мерки за наблюдение и контрол върху изпълнението и ефекта от осъществените дейности;
7. бюджет и график за реализиране на дейностите.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Плановете за действие могат да обхващат два или повече вида по чл. 53, които:

1. имат близки изисквания към хабитата;
2. изискват едни и същи мерки за опазването им.

Чл. 55. (1) Изготвянето на планове за действие може да се възлага от:

1. министъра на околната среда и водите;
2. изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или ръководителите на други заинтересувани държавни органи;
3. неправителствени организации.

(2) Органите и организациите по ал. 1, т. 2 и 3 съгласуват с Министерството на околната среда и водите заданията и проектите на плановете за действие.

Чл. 56. (1) Плановете за действие се внасят за разглеждане в Националния съвет по биологичното разнообразие.

(2) Плановете за действие се утвърждават от съответния компетентен орган по чл. 49, ал. 1 след положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие.

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., бр. 80 от 2009 г.) Условието и редът за разработване на планове за действие за видове се определят с наредба на министъра на околната среда и водите и министъра на земеделието и храните.

Раздел VIII

Опазване на растителни и животински видове извън естествената им среда

Чл. 58. (1) Опазването на видовете извън естествената им среда включва:

1. (доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) отглеждане и размножаване на животни и растения при контролирани условия във вивариуми, зоологически или ботанически градини, дендрариуми, живи колекции и в центрове за размножаване и отглеждане на защитени видове;

2. създаване на банки за семена, Polen, гамети, ембриони, тъканни и клетъчни култури и други колекции за съхраняване на растителни и животински генетични ресурси при специални условия.

(2) Действията по ал. 1 не включват прилагане на техники и методи, които водят до генетични изменения.

Чл. 59. Опазването по чл. 58, ал. 1 се прилага приоритетно за видове и други таксони, които са:

1. непосредствено застрашени от изчезване от естествените им местообитания на местно, национално или международно ниво;

2. от особен икономически интерес;

3. диви предшественици на културни сортове растения или примитивни породи животни;

4. подходящи за използване при повторно въвеждане в природата;

5. от специфичен интерес за науката - ендемити, реликти и други;

6. подходящи за привличане на обществен интерес към проблемите на опазването на биологичното разнообразие.

Чл. 60. (1) Опазването по чл. 58, ал. 1 може да се извършва от научни организации, юридически и физически лица.

(2) Организациите и лицата по ал. 1 са длъжни да:

1. документират образците/екземплярите, както и техния произход;
2. етикетират и маркират образците/екземплярите, когато това е възможно;
3. събират и поддържат информация по определени показатели за състоянието на колекциите, както и за технологиите и техниките за тяхното отглеждане и поддържане;
4. организират или участват в научни и други изследвания от значение за опазване и отглеждане на видовете, включително такива, свързани с повторното въвеждане в природата на диви видове;
5. предоставят размножителни материали от застрашени видове за възстановяване или повторно въвеждане в природата;
6. предоставят при договаряне размножителни материали от застрашени видове за създаване на насаждения за култивирано отглеждане на растения и ферми за отглеждане на животни;
7. обменят информация с други институции с подобно предназначение и цели;
8. осигуряват обществен достъп до колекциите, информация за обществеността, свързана с видовете от колекциите, техните естествени местообитания и опазване на биологичното разнообразие;
9. провеждат образователна и възпитателна дейност;
10. подават необходимата информация за попълване и поддържане на регистрите по чл. 63.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Освен задълженията по ал. 2 зоологическите градини и в центровете за отглеждане и размножаване на защитени видове животни са длъжни да:

1. настаняват животните при условия, които удовлетворяват техните биологични изисквания и изискванията за запазването и размножаването им;
2. осигуряват подходяща за отделните видове обстановка в местата, където те са затворени;
3. поддържат високо ниво на превантивни и лечебни ветеринарни грижи и хранене при отглеждането и развъждането на животните;

4. предприемат необходимите мерки за предотвратяване бягството на животни, за да бъдат избегнати възможни екологични заплахи за местните видове.

Чл. 61. (1) (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Минималните изисквания и условия, при които се отглеждат животни в зоологическите градини и в центровете за отглеждане и размножаване на защитени видове животни, се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.

(2) В случай на прилагане на принудителната мярка по чл. 122, ал. 1, т. 3 Министерството на околната среда и водите разпорежда поставянето на животните в други зоологически градини или места, където са осигурени условията в наредбата по ал. 1 и по чл. 60, ал. 2 и 3.

Чл. 62. (1) Дейността в зоологическите градини се извършва въз основа на лиценз, издаден от Министерството на околната среда и водите, при условия и по ред, определени с наредба на министъра на околната среда и водите.

(2) Лицензът по ал. 1 се издава само при спазване на изискванията на чл. 60, ал. 2 и 3 и тези в наредбата по чл. 61, ал. 1.

(3) При установяване на дейност на зоологическа градина без лиценз или в нарушение на изискванията и условията, при които е издаден лицензът, министърът на околната среда и водите:

1. предписва мерки и определя срок не по-дълъг от 2 години, в който зоологическата градина трябва да отстрани нарушенията, и/или

2. налага принудителната мярка по чл. 122, ал. 1, т. 3.

(4) При неизпълнение на предписанията в определения по ал. 3, т. 1 срок министърът на околната среда и водите налага принудителната мярка по чл. 122, ал. 1, т. 3 и/или т. 4.

Чл. 62а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп., бр. 94 от 2007 г., изм., бр. 80 от 2009 г.) Министърът на околната среда и водите и министърът на земеделието и храните могат със заповед, обнародвана в "Държавен вестник", да забраняват вноса, развъждането и отглеждането извън зоопарковете, центровете за отглеждане и размножаване на защитени видове животни и спасителните центрове на местни или чужди диви животински видове, които представляват опасност за хората или са неподходящи за отглеждане като животни компаньони, и на световно застрашени видове животни.

Чл. 62б. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Центровете за отглеждане и размножаване на защитени видове животни подлежат на регистрация в Министерството на околната среда и водите.

Чл. 63. (1) Министерството на околната среда и водите води регистър на организациите и лицата, които притежават и поддържат колекции от диви видове от местната или чуждата флора и фауна.

(2) Министерството на земеделието и храните води ведомствен регистър на организациите и лицата, които притежават и поддържат колекции от видове от културната флора и фауна, както и на специализирани колекции от диви дървесни и храстови видове или ловни видове от местната или чуждата флора и фауна.

Чл. 64. Специализираните организации, които създават и поддържат "национални колекции", се определят с акт на Министерския съвет, когато:

1. изпълняват и/или координират дейности по национални или международни програми, свързани с генетични ресурси;

2. колекциите са предназначени за опазване и поддържане на значително таксономично разнообразие от световната флора и фауна, включително диви родственици на културни растения или примитивни породи и/или представляват стратегически ресурс поради значителното разнообразие от видове, сортове, породи, форми, линии, включително такива с местен произход и/или са еталонни по прилагане на поети от Република България международни задължения.

Чл. 65. Условието и редът за попълване, поддържане и обслужване на колекции, с изключение на тези, принадлежащи на физически лица, се определят с актове, издадени от ръководителите на организациите и юридическите лица по чл. 60, ал. 1.

Чл. 66. (1) Държавата е собственик на генетичните ресурси от естествената флора и фауна на Република България.

(2) Достъпът до ресурсите се осъществява при спазване на разпоредбите на този закон, а когато те са защитени от патент или други права на интелектуална собственост - и на специалното законодателство в тази област.

(3) Генетичните ресурси могат да бъдат предоставяни за използване от други държави въз основа на предварително договаряне в писмена форма на условията и начина за разпределение на ползите от него при взаимноизгодни условия, включващи:

1. цитиране на естествения произход на материала;
2. предоставяне от държавата ползвател на получени, свързани с тях или произтичащи от тях научни резултати и технологии;
3. възвръщане на част от средствата, получени при използване на материала, както и на продукти или изследвания, произтичащи от него с търговска цел;
4. участие в съвместни научни изследвания.

(4) Договарянето може да предвиди безвъзмездно предоставяне на генетични ресурси, когато те са предназначени за нетърговски цели: научни изследвания, обучение, опазване на биологичното разнообразие или на общественото здраве.

(5) Предоставянето на материалите за ползване от трети лица се извършва с писмено съгласие на собственика при спазване на разпоредбите на ал. 2, 3 и 4.

(6) Условието и редът за предоставяне на достъп до генетични ресурси се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

Раздел IX

Въвеждане на неместни или повторно въвеждане на местни животински и растителни видове в природата

Чл. 67. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., бр. 94 от 2007 г.) Въвеждането в природата, както и вносът, развъждането и отглеждането на неместни животински, растителни и гъбни видове, включително подвидове и вариетети се допускат, ако това не уврежда природни местообитания в тяхната естествена област на разпространение или местни видове от дивата флора, фауна и микота или техни популации.

(2) Дейностите по ал. 1 се разрешават въз основа на разработена програма само след положителна научна експертиза, възложена от съответния компетентен орган по ал. 3 и след положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие.

(3) Дейностите по ал. 1 се извършват с писмено разрешение на:

1. изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите - за дървесни, храстови и ловни видове;

2. министъра на околната среда и водите - за всички останали видове.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Органите по ал. 3 могат със заповед, обнародвана в "Държавен вестник", да забранят:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) въвеждането в природата на неместни видове, включително подвидове и вариетети, които биха застрашили естествени природни местообитания или местни видове от дивата флора, фауна и микота;

2. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) вноса, развъждането и отглеждането на неместни животински, растителни и гъбни видове, включително подвидове и вариетети, ако случайното им освобождаване в дивата природа ще застраши съществуването на местни видове от дивата флора, фауна и микота.

Чл. 67а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп., бр. 94 от 2007 г.) Министерството на околната среда и водите организира и ръководи дейностите по отстраняването на навлезли в страната неместни видове, включително подвидове и вариетети, които биха застрашили естествени природни местообитания или местни видове от дивата флора и фауна.

Чл. 68. (1) Повторно въвеждане в природата на местни животински и растителни видове се извършва по начин, който би допринесъл за трайно възстановяване на видовете в благоприятно състояние.

(2) Дейностите по ал. 1 се извършват с писмено разрешение на съответния компетентен орган по чл. 67, ал. 3 съгласувано със заинтересуваните централни ведомства и след отчитане мнението на обществеността в района на повторно въвеждане на вида.

Чл. 69. (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Условието и редът за издаване на разрешителните по чл. 67, ал. 3 и чл. 68, ал. 2 и за отчитане мнението на обществеността се определят с наредби, съответно на министъра на околната среда и водите и на министъра на земеделието и храните.

Глава четвърта

ТЪРГОВИЯ СЪС ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ ОТ ДИВАТА ФЛОРА И ФАУНА

Раздел I

Общи положения

Чл. 70. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Разпоредбите на тази глава се прилагат за екземпляри от видове, включени в приложения А, В, С и D към чл. 3 от Регламент (ЕО) № 338/97 на Съвета относно защитата на видовете от дивата фауна и флора чрез регулиране на търговията с тях, наричан по-нататък "Регламент 338/97".

Чл. 71. (1) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Министерството на околната среда и водите е ръководното ведомство по прилагане на изискванията на Регламент 338/97.

(2) Министърът на околната среда и водите със заповед определя местата, изпълняващи функции на спасителни центрове по чл. 104, ал. 1, т. 1.

(3) Дейността на спасителните центрове по ал. 2 се определя с правилник, утвърден от министъра на околната среда и водите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите отменя заповедта по ал. 2, когато установи:

1. че в спасителния център не се полагат необходимите грижи при престоя на екземплярите, вследствие на което възниква заплаха за тяхното общо състояние или оцеляване;

2. системни нарушения при дейността на спасителния център;

3. системно неспазване на правилника за дейността на спасителните центрове по ал.

3.

(5) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Системни нарушения по смисъла на ал. 4, т. 2 и 3 са три или повече нарушения на законите и подзаконовите нормативни актове по тяхното прилагане, извършени в продължение на две години.

Чл. 72. (1) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Българската академия на науките със своите специализирани институти, щатен научен персонал и асоциирани експерти е научният консултативен орган по прилагане на Регламент 338/97.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., бр. 94 от 2007 г.) Органът по ал. 1 предлага на министъра на околната среда и водите списък на експертите, които изпълняват функции по чл. 84 и чл. 87, ал. 1. Предложените експерти писмено декларират, че не са лично заинтересовани от вноса или износа на диви видове.

(3) В списъка по ал. 2 се посочват имената, адресът и начините за връзка, сферата на компетентност и районът на действие на експертите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В списъка по ал. 2 могат да бъдат включвани само лица, които имат образователно-квалификационна степен по специалността, придобита във висше училище, и са осъществявали в продължение най-малко на три години някоя от следните дейности, свързани с опазване на флората и фауната:

1. преподавателска дейност във висши училища или научна дейност;
2. ex situ отглеждане на диви видове в зоологически и ботанически градини;
3. контролна дейност по опазване на флората и фауната.

(5) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице регистрира в служебен регистър експертите по ал. 2, като вписва данните по ал. 3 или мотивирано отказва регистрацията, за което уведомява писмено органа по ал. 1 в 15-дневен срок.

(6) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В 15-дневен срок от вписването по ал. 5 министърът на околната среда и водите издава поименно удостоверение за вписване в регистъра.

(7) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Удостоверението по ал. 6 има валидност 5 години.

(8) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) От регистъра по ал. 5 се изключват експертите, за които е доказано, че в практиката си по определяне на видове:

1. три пъти са представяли невярна идентификация;
2. са представили невярна декларация по ал. 2 и това е доказано по съответния ред.

(9) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В случаите по ал. 8 министърът на околната среда и

водите отнема удостоверението по ал. б.

(10) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) Редът за провеждане на проверките по чл. 84 и на идентификациите по чл. 87, ал. 1, както и заплащането на експертите се определят със заповед на министъра на околната среда и водите.

Раздел II

Пренасяне през границата на Република България

Чл. 73. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) (1) Внасянето и изнасянето на екземпляри от видове по чл. 70 се извършва съгласно изискванията на Регламент 338/97, на Регламент (ЕО) № 865/2006 на Комисията за установяване на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 338/97 относно защитата на видовете от дивата фауна и флора чрез регулиране на търговията с тях, наричан по-нататък "Регламент 865/2006", на този закон, на Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета относно създаване на Митническият кодекс на Общността и Регламент (ЕО) № 2454/93 на Комисията за определяне на разпоредби за прилагане на Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета относно създаване на Митническият кодекс на Общността, на Закона за ветеринарномедицинската дейност и Закона за защита на растенията.

(2) Превозването на живи животни от видовете по ал. 1 се извършва съгласно изискванията за транспортиране на живи животни, публикувани от Секретариата на Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (СИТЕС), съставена във Вашингтон на 3 март 1973 г. (ратифицирана с решение на ВНС - ДВ, бр. 103 от 1990 г.) (ДВ, бр. 6 от 1992 г.), наричана по-нататък "Конвенцията", а при въздушен транспорт - съгласно изискванията, установени с Резолюция 620, Приложение "А" на Международната организация на авиационните превозвачи (ИАТА).

Чл. 74. (Отм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.).

Чл. 75. (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., отм., бр. 94 от 2007 г.).

Чл. 76. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., отм., бр. 94 от 2007 г.).

Чл. 77. (Отм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.).

Чл. 78. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., отм., бр. 94 от 2007 г.).

Чл. 79. (Отм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.).

Чл. 80. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Кандидатът за разрешителни и сертификати по чл. 4, ал. 1 и 2, чл. 5, ал. 1 и 4, чл. 8, ал. 3 и чл. 9, ал. 1 от Регламент 338/97 и по чл. 30, ал. 1 и чл. 37, ал. 1 от Регламент 865/2006 подава писмено заявление до министъра на околната среда и водите съгласно изискванията на чл. 20, 26, 34, 41 и 50 от Регламент 865/2006.

Чл. 81. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., бр. 34 от 2006 г., бр. 94 от 2007 г.) Към заявлението по чл. 20 от Регламент 865/2006 се прилагат:

1. за българските юридически лица - актуално удостоверение за вписване в търговския регистър;

2. за чуждестранните юридически лица - документ, удостоверяващ правния статус на заявителя, издаден в съответствие с националното му законодателство до три месеца преди подаване на заявлението;

3. адрес и описание на условията, при които ще се отглеждат внасяните живи екземпляри.

Чл. 82. (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 34 от 2006 г., бр. 94 от 2007 г.) (1) Към заявлението по чл. 26, 34, 41 и 50 от Регламент 865/2006 се прилагат:

1. документ за произход - в случаите, когато екземплярът не подлежи на регистрация по чл. 90;

2. документ за регистрация съгласно чл. 91 или чл. 96, ал. 1;

3. данни за самоличността на заявителя;

4. за българските юридически лица - актуално удостоверение за вписване в търговския регистър;

5. за чуждестранните юридически лица - документ, удостоверяващ правния статус на заявителя, издаден в съответствие с националното му законодателство до три месеца преди подаване на заявлението;

6. в случаите на изнасяне на екземпляри, размножени и отгледани на затворено - кратко описание на рода или културата, от което да личи произходът на отделните екземпляри, формиращи оста на този род или култура, и номерът на полученото генетично поколение.

(2) Изискванията по ал. 1, т. 4 не се прилагат в случаите по чл. 96, ал. 1.

(3) За видове съгласно приложение № 4 на този закон, които попадат в приложения А, В и С от Регламент 338/97, към заявлението по ал. 1 се прилагат и копия от следните документи:

1. разрешително за лов на името на ловеца;

2. регистрация по чл. 110, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча (обн., ДВ, бр. 58 от 2001 г.; бр. 43 от 2002 г. - Решение № 3722 на Върховния административен съд от 2002 г.; изм., бр. 41 и 101 от 2003 г.; бр. 10 от 2004 г. - Решение № 654 на Върховния административен съд от 2004 г.; изм., бр. 62 от 2007 г.) или

разплащателен протокол по чл. 112, ал. 1, т. 2 от същия правилник.

Чл. 83. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) (1) В 5-дневен срок от получаване на заявлението по чл. 80 за издаване на разрешително за внасяне, изнасяне или сертификат за реекспорт на екземпляри от видове съгласно приложения А и В от Регламент 338/97 министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице изисква становище от научния консултативен орган по чл. 72.

(2) За износ на екземпляри от видове съгласно приложение № 4 на този закон, които попадат в приложения А, В и С от Регламент 338/97, становището по ал. 1 се изисква еднократно и е валидно за целия ловен сезон.

(3) Становището по ал. 1 не се изисква за износ на екземпляри, които са обект на предварително определена национална квота, публикувана от Секретариата на Конвенцията.

Чл. 84. (1) Научният консултативен орган представя на Министерството на околната среда и водите становище в 15-дневен срок от получаване на искането по чл. 83, ал. 1.

(2) При необходимост от проверка на място тя се извършва от експерт от списъка по чл. 72, ал. 2.

Чл. 85. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице издава разрешителните и сертификатите по чл. 80 в срок до 5 работни дни от получаването на становището по чл. 84, ал. 1 съгласно изискванията на Регламент 338/97, Регламент 865/2006 и на този закон.

Раздел III

Митнически надзор и контрол

Чл. 86. (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Митническите органи осъществяват митнически надзор и контрол при внасяне и изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70 на и извън митническата територия на Република България в съответствие с този закон, митническото законодателство и изискванията на Регламент 338/97 и на Регламент 865/2006.

Чл. 87. (1) (Предишен текст на чл. 87 - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) При проверка на пратки с екземпляри по чл. 70 митническите органи изискват от граничната ветеринарна и фитосанитарна служба да установи в срок до 2 часа от началото на проверката дали екземплярите отговарят на данните, определени в придружаващите ги документи, съгласно изискванията на Регламент 338/97 и Регламент 865/2006. В случай че тази идентификация не може да бъде извършена, митническите органи се обръщат за идентификация на екземплярите към съответен експерт от списъка по чл. 72, ал. 2, който е длъжен да се яви на граничния пункт в срок до 6 часа от повикването.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) Митническите органи осигуряват помещения за временно настаняване на живите екземпляри до приключване на експертизата по ал. 1.

Чл. 88. (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) При установяване на нарушение на изискванията на този закон и Регламент 338/97 или в случаи на съмнение за нарушение митническите органи задържат екземплярите и вещите, послужили за извършване на нарушението, и незабавно уведомяват Министерството на околната среда и водите или съответната регионална инспекция по околната среда и водите, които осигуряват поставянето на екземплярите при подходящи за тях условия в спасителни центрове.

Чл. 89. Съответните регионални инспекции по околната среда и водите и спасителни центрове оказват пълно съдействие на митническите органи за изясняване на случаите по чл. 88 и вземане на решение по тях.

Раздел IV

Регистрация

Чл. 90. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., бр. 94 от 2007 г.) (1) На регистрация подлежат всички екземпляри от видове гръбначни животни съгласно приложения А и В от Регламент 338/97, с изключение на:

1. хранителни продукти, получени от тях;
2. видове - предмет на Закона за лова и опазване на дивеча;
3. цветни мутации на видовете птици, които не притежават естествената окраска на дивите форми;
4. дребни кожени изделия;
5. риби;
6. екземпляри от видове по чл. 57, т. 5, буква "а" от Регламент 865/2006.

(2) Екземплярите от видове съгласно приложения А и В от Регламент 338/97, за които е издадено разрешително за внос и за които има оригинално разрешително за износ или сертификат за реекспорт, издадено от трета държава, се регистрират служебно от регионалните инспекции по околната среда и водите без заявление на собственика по реда на чл. 92.

(3) В 7-дневен срок от получаването на документите по ал. 2 Министерството на околната среда и водите изпраща копия от тях в съответната регионална инспекция по околната среда и водите за регистрация.

Чл. 91. (1) (Предишен текст на чл. 91, изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Регистрацията се

извършва с регистрационна карта, издадена от съответната регионална инспекция по околната среда и водите по постоянния адрес на собственика на екземпляра - физическо лице, или по седалището, съответно адреса на управлението, на собственика на екземпляра - юридическо лице.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Регистрационната карта по ал. 1 може да бъде два типа:

1. за регистриране на единични екземпляри;
2. за регистриране на група екземпляри.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) Картата по ал. 2, т. 2 се използва само за групи екземпляри от видове по приложения А и В от Регламент 338/97, при които индивидуалното маркиране е невъзможно.

(4) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Регистрационна карта не се издава в случаите, когато за екземплярите е издаден сертификат съгласно чл. 8, т. 3 и чл. 9, ал. 2, буква "б" от Регламент 338/97 на името на собственика.

Чл. 92. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) За регистрацията по чл. 91 собственикът в 15-дневен срок от придобиването на екземпляра или в 40-дневен срок от получаване на поколение от видове по приложения А и В от Регламент 338/97 внася в регионалната инспекция по околната среда и водите заявление, в което посочва:

1. (доп. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) лични данни - за физически лица, за български юридически лица - наименование, седалище, адрес и БУЛСТАТ или единен идентификационен код за търговците, а за чуждестранните юридически лица - документ, удостоверяващ правния статус на заявителя, издаден в съответствие с националното му законодателство до три месеца преди подаване на заявлението;

2. данни за екземпляра - вид и състояние (жив, мъртъв, част от екземпляр или продукт);

3. адрес на отглеждане - при придобиване на жив екземпляр;

4. начин на придобиване - внесен, закупен, разменен, дарен, размножен на затворено, намерен.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Към заявлението по ал. 1 в зависимост от случая се прилагат:

1. документи, указващи законния произход на екземпляра:

а) оригинален документ за регистрация, издаден от съответната регионална инспекция по околната среда и водите - при покупка на регистриран по чл. 91, ал. 1 екземпляр, или копие от регистрационна карта в случай на регистрация по чл. 91, ал. 2;

б) документ за регистрация от друга държава - членка на Европейския съюз, когато в съответната държава се изисква такава;

в) оригинален валиден сертификат за екземплярите, издаден на името на продавача съгласно чл. 8, т. 3 от Регламент 338/97, и документ за продажбата на екземпляра;

г) копие от разрешително по CITES за износ или сертификат за реекспорт, издадени от трета държава;

д) фактура по чл. 102б, ал. 3, буква "к";

е) оригинал на разрешително или друг документ за улавяне или убиване на екземпляра от природата, предвиден в нормативен акт и доказващ законността на придобиването му;

2. информация за начина на маркиране на екземпляра и номера на маркировката;

3. номер на регистрирана дейност по чл. 97, ал. 1 и 2.

Чл. 93. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Регионалните инспекции по околната среда и водите издават документа за регистрация по чл. 91 в срок до 5 работни дни от постъпване на документацията по чл. 90, ал. 3 и в срок до 20 работни дни при необходимост от проверка за уточняване на вида или обстоятелствата по придобиването на екземпляра в случаите на постъпване на заявление по чл. 92.

Чл. 94. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Собственикът на регистриран екземпляр е длъжен писмено да уведоми регионалната инспекция по околната среда и водите при:

1. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) промяна на обстоятелствата, свързани с екземпляра - смяна на собственика, смяна на адреса на отглеждане, смърт, унищожаване, кражба или изгубване на екземпляра;

2. унищожаване, повреждане, изгубване или кражба на документа за регистрация на екземпляра.

(2) Регионалните инспекции по околната среда и водите:

1. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) отразяват промените по ал. 1 в регистъра по чл. 95 и в документа за регистрация по чл. 91;

2. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) издават нов документ за регистрация в случаите по ал. 1, т. 1 и т. 2;

3. уведомяват Министерството на околната среда и водите за случаите на кражба или изгубване на екземпляр или документ за регистрация.

Чл. 95. Регионалните инспекции по околната среда и водите водят регистър на екземплярите по чл. 90.

Чл. 96. (1) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Регистрацията на екземпляри по чл. 90 не се отнася за колекции в зоологически градини, музеи, университети, институти на Българската академия на науките и други научни и академични институти.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Лицата по ал. 1 представят в Министерството на околната среда и водите и съответната регионална инспекция по околната среда и водите списък на наличните екземпляри по видове, като в началото на всяка текуща година внасят информация за настъпилите в списъка промени през изтеклата година.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Списъкът по ал. 2 съдържа:

1. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) вида на животното, посочен на български и латински език;

2. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) данни за екземпляра - вид и състояние (жив, мъртъв, препариран, част или продукт);

3. начина на придобиване - внесен, закупен, разменен, дарен, размножен на затворено, оставен по разпореждане съгласно чл. 39, ал. 2;

4. номера и вида на документа, с който е придобит екземплярът;

5. номера на регистрационната карта в случай на регистрация по чл. 91.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) Не се издават разрешителни и сертификати по чл. 80 от този закон и етикети по чл. 52, т. 2 от Регламент 865/2006 на лицата по ал. 1, които не са изпълнили задължението си по ал. 2.

Чл. 97. (1) (Доп. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) Физически и юридически лица със съдебна или търговска регистрация в Република България имат право чрез Министерството на околната среда и водите да регистрират в Секретариата на Конвенцията дейности по:

1. (нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) размножаване и отглеждане с търговска цел на екземпляри от видове съгласно Приложение I от Конвенцията;

2. (нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) производство, преработка, пакетиране, препакетиране, износ и реекспорт на продукти от есетрови риби.

(2) За регистрацията по ал. 1 лицата подават в Министерството на околната среда и водите заявление, в което посочват:

1. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп., бр. 34 от 2006 г.) име и единен граждански номер - за физически лица, а за юридически лица - наименование, седалище и БУЛСТАТ

или единен идентификационен код за търговците;

2. (предишна т. 1 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) адреса, където ще се извършва дейността;

3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) научното наименование на видовете и условията за тяхното размножаване и отглеждане;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) доказателства за законното придобиване на изходния размножителен материал;

5. (нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) регистрация по Закона за рибарството и аквакултурите на лицата по ал. 1, т. 2.

Чл. 97а. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) (1) Юридическите лица по чл. 97, ал. 1 могат да се регистрират за ползване на опростени процедури по чл. 18 и 19 от Регламент 865/2006.

(2) За регистрацията по ал. 1 лицата подават до министъра на околната среда и водите заявление, в което посочват:

1. наименование, седалище и БУЛСТАТ или единен идентификационен код за търговците;

2. научното наименование на видовете, за които ще се ползва опростената процедура;

3. доказателства за законното придобиване на изходния материал.

(3) Министърът на околната среда и водите упълномощава лицата по ал. 1 да попълват специфичната информация в разрешителните съгласно чл. 18, ал. 1, буква "в" и чл. 19, ал. 1, буква "г" от Регламент 865/2006.

Чл. 98. (1) В 15-дневен срок от постъпване на заявлението Министерството на околната среда и водите извършва проверка на обстоятелствата по чл. 97, ал. 2 и изисква становище от научния консултативен орган по реда на чл. 83.

(2) В зависимост от проверката и становището по ал. 1 Министерството на околната среда и водите:

1. изпраща документация за регистриране на дейността в Секретариата съгласно изискванията на Конвенцията;

2. (нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) писмено уведомява заявителя за номера на регистрацията на дейността;

3. (предишна т. 2, доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) в случай на отказ за регистриране по т. 1 в 30-дневен срок писмено уведомява заявителя.

Чл. 99. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) При прекратяване на регистрирана дейност лицата по чл. 97, ал. 1 са длъжни да уведомят за това Министерството на околната среда и водите, което изпраща в Секретариата на Конвенцията информация за заличаване на регистрацията.

Чл. 99а. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) (1) Научни институции, които извършват обмен на екземпляри с други научни институции, могат да се регистрират в Секретариата на Конвенцията за ползване на изключения по чл. 7, ал. 6 от Конвенцията.

(2) За регистрацията по ал. 1 научните институции представят в Министерството на околната среда и водите заявление, съдържащо наименованието, седалището и адреса на институцията и в зависимост от случая:

1. решение на общото събрание на Българската академия на науките за създаване на специализирани научни звена съгласно Закона за Българската академия на науките и нейния устав;

2. решение на Народното събрание за откриване на висше училище съгласно Закона за висшето образование;

3. решение за създаване на музей съгласно Закона за културното наследство.

(3) В 10-дневен срок от получаване на заявлението по ал. 2 Министерството на околната среда и водите уведомява заявителя за регистрационния номер и го регистрира в Секретариата на Конвенцията.

(4) За въвеждане и изнасяне на екземпляри за целите на научния обмен на лицата по ал. 1 се използват етикети съгласно чл. 52, т. 2 от Регламент 865/2006.

Раздел V

Търговия на територията на Република България

(Загл. изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.)

Чл. 100. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) Търговия с екземпляри на територията на Република България от видове по чл. 70 се извършва при спазване на разпоредбите на този закон и на чл. 8 от Регламент 338/97.

Чл. 101. (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., отм., бр. 94 от 2007 г.).

Чл. 102. (1) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Забранява се извършването на търговски сделки с нерегистрирани екземпляри по чл. 90, както и с екземпляри от видове по чл. 70, за които законният произход не може да бъде доказан.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп., бр. 94 от 2007 г.) При продажбата на екземпляри, регистрирани по чл. 91, продавачът предоставя на купувача в зависимост от

случая:

1. оригинала на регистрационната карта по чл. 91, ал. 2, т. 1;

2. копие на регистрационната карта по чл. 91, ал. 2, т. 2;

3. (нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) сертификат по чл. 8, ал. 1 от Регламент 338/97, като за внесените в Европейската общност екземпляри се предоставят и съпътстващите го оригинални разрешителни по CITES за износ, сертификат за реекспорт или сертификат за произход, издадени от трета държава.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Оригиналната регистрационна карта по ал. 2, т. 2 след изчерпване на количеството, посочено в нея, се връща в регионалната инспекция по околната среда и водите, от която е издадена.

(4) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) При продажба на екземпляр от вид по чл. 70 търговците са длъжни да издават фактура, в която задължително вписват номера и вида на документите по чл. 102б, ал. 2 и 3, както и номера и вида на маркировката на екземпляра, ако има такава.

Чл. 102а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Собствениците на екземпляри от видове по приложения А и В от Регламент 338/97 задължително ги маркират или етикетират съобразно вида и състоянието на екземпляра, като маркировката при живите екземпляри не трябва да вреди на здравословното им състояние.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Етиктирането и маркирането на екземпляри от видовете по ал. 1 се определят с наредба на министъра на околната среда и водите и министъра на земеделието и храните.

Чл. 102б. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) (1) Лицата, които извършват търговски сделки с екземпляри от видове по чл. 70, са длъжни да притежават и при поискване от контролните органи да представят документ, доказващ законния им произход.

(2) В случаите на регистрация по чл. 90 лицата по ал. 1 представят регистрационна карта, издадена съгласно чл. 91.

(3) Извън случаите по ал. 2 лицата по ал. 1 представят в зависимост от случая:

а) копие от разрешително или сертификат за реекспорт по CITES, издадени от трета държава;

б) копие от фитосанитарен сертификат, издаден от трета държава, когато съгласно Конвенцията такъв се използва вместо разрешително по CITES;

в) копие от разрешително за внос по чл. 4, ал. 1 и 2 от Регламент 338/97;

г) сертификат по чл. 8, т. 3 от Регламент 338/97;

д) документ, доказващ законния произход на екземплярите съгласно Приложение В от Регламент 338/97, в случай че са придобити на територията на Европейската общност;

е) разрешително по чл. 49 за видовете съгласно приложения № 3 и № 4;

ж) оценителен протокол по чл. 110, ал. 1, т. 3 от Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча или разплащателен протокол по чл. 112, ал. 1, т. 2 от същия правилник;

з) документи по Закона за рибарството и аквакултурите, ако екземплярите са придобити чрез риболов;

и) копие от документ за регистрация на дейността по чл. 97, ал. 1;

к) фактура за покупка на отгледаните на затворено или култивирани екземпляри, в случай че търговецът не е производител, а в останалите случаи - декларация от производителя, че продадените екземпляри са отгледани на затворено или са култивирани;

л) документ по чл. 108.

(4) В случаите по ал. 3, буква "в" задължително се представят и съответните документи по ал. 3, буква "а" или "б".

(5) При непредставяне на документацията по ал. 2 и 3 контролният орган задържа екземплярите и ги изпраща в спасителен център по чл. 71, ал. 2, като изисква от продавача да представи съответните документи в срок 10 дни от извършване на проверката, като:

1. при непредставяне на документите в 10-дневния срок екземплярите се отнемат в полза на държавата;

2. при представяне на документите по ал. 1 екземплярите се връщат на собственика, след като заплати разходите, направени от спасителния център по тяхното настаняване и отглеждане.

Раздел VI

Разпореждане с екземпляри, отнети в полза на държавата

Чл. 103. (1) (Предишен текст на чл. 103 - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Разпореждането с екземпляри от видове по чл. 70, отнети в полза на държавата по чл. 129, ал. 1, се извършва от министъра на околната среда и водите.

(2) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Алинея 1 се прилага и в случаите на отнети в полза

на държавата екземпляри съгласно изискванията на Закона за митниците, Закона за ветеринарномедицинската дейност и Закона за защита на растенията.

(3) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Алинея 2 не се прилага в случаите на представен валиден документ по чл. 80.

Чл. 104. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) До влизането в сила на наказателното постановление за отнемане на екземплярите в полза на държавата министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице разпорежда:

1. настаняване на живите екземпляри в определени за целта спасителни центрове;
2. съхраняване на подходящи места на мъртви екземпляри, хранителни продукти или медикаменти.

(2) Чуждестранните екземпляри, за които не са извършени митнически формалности, се поставят под режим на митническо складиране.

Чл. 105. (1) Екземплярите се връщат на собственика при отменяне на наказателното постановление по съдебен ред в 7-дневен срок след влизането в сила на съдебното решение.

(2) В 15-дневен срок след влизането в сила на съдебно решение, с което се отхвърля жалбата срещу наказателното постановление за отнемане на екземплярите в полза на държавата след митническо оформяне, министърът на околната среда и водите се разпорежда с тях съгласно чл. 106.

Чл. 106. (1) При отнемане на живи екземпляри в полза на държавата министърът на околната среда и водите разпорежда:

1. (отм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.);
2. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) връщането им на държавата на износа в случаите по чл. 16, ал. 3, буква "б" от Регламент 338/97;
3. предоставянето им на зоологическа или ботаническа градина или на спасителни центрове;
4. пускането им на свобода, когато екземплярите са взети от природни местообитания в рамките на страната, в случай че няма очевидни пречки за тяхното оцеляване;
5. продажбата им.

(2) При отнемане на мъртви екземпляри в полза на държавата министърът на околната среда и водите разпорежда:

1. безвъзмездното им предоставяне на висши училища или центрове за обучение на кадри по прилагане на Конвенцията - за попълване на учебни сбирки;

2. безвъзмездното им предоставяне на природонаучни музеи, а когато имат художествена стойност - на музеи на изкуствата;

3. продажбата им;

4. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) унищожаването им.

(3) При отнемане на хранителни продукти или медикаменти в полза на държавата министърът на околната среда и водите разпорежда:

1. връщането им на държавата на износа;

2. предоставянето им на висши училища или центрове за обучение на кадри по прилагане на Конвенцията - за попълване на учебни сбирки;

3. унищожаването им.

Чл. 107. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г., изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) Разходите, свързани със становищата и проверките по чл. 84 и чл. 87, ал. 1 и с разпорежданията по чл. 102б, ал. 5, т. 1 и чл. 104 в случай на прилагане на чл. 105, ал. 1, са за сметка на бюджета на Министерството на околната среда и водите.

(2) Разходите по ал. 1 се възстановяват в бюджета на Министерството на околната среда и водите от средствата, получени в случаите на продажба по чл. 106.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) Разходите, свързани с разпорежданията по чл. 102б, ал. 5, т. 1, чл. 104 и 106, са за сметка на нарушителя. За обезпечаване на тяхното плащане органите, установяващи нарушението, могат да задържат стоки или суми.

Чл. 108. При продажба по чл. 106 екземплярите се считат за законно придобити при представяне на документа, с който са закупени.

Глава пета

ОПАЗВАНЕ НА ВЕКОВНИ ИЛИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНИ ДЪРВЕТА

Чл. 109. (1) Отделни вековни или забележителни дървета във или извън населените места се обявяват за защитени, съгласувано с физическото или юридическото лице - собственик на имота, в който се намира дървото.

(2) Директорът на съответната регионална инспекция по околната среда и водите и лицето по ал. 1 подписват протокол, в който се посочват местонахождението и

характеристиките на дървото - вид, възраст, височина и други особености, неговото състояние и необходимите поддържащи мерки, както и задълженията на собственика за опазване на обекта.

(3) Протоколът по ал. 2 и скица за местонахождението на дървото се изпращат в Министерството на околната среда и водите.

Чл. 110. Министерът на околната среда и водите издава заповед за обявяване на дървото за защитено, която се обнародва в "Държавен вестник".

Чл. 111. (1) (Предишен текст на чл. 111 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Собствениците на дървета, обявени за защитени, са длъжни:

1. да ги опазват от унищожаване или увреждане;
2. да уведомяват съответната регионална инспекция по околната среда и водите за настъпили промени в състоянието на обекта;
3. да съгласуват със съответната регионална инспекция по околната среда и водите дейностите, необходими за поддържане или възстановяване на състоянието на обекта;
4. да осигуряват достъп на представители на регионалната инспекция по околната среда и водите до имота за извършване на проверки по състоянието на защитените дървета.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Забраняват се дейности, водещи до унищожаване, увреждане или влошаване физиологичното състояние на дърветата, обявени за защитени.

Чл. 112. (1) Министерството на околната среда и водите може да финансира поддържащи или възстановителни дейности, необходими за опазване на защитените дървета.

(2) Собствениците внасят в Министерството на околната среда и водите предложения за финансиране на дейности по ал. 1 чрез съответната регионална инспекция по околната среда и водите.

Чл. 113. (1) Обявените защитени дървета се вписват в регистри в Министерството на околната среда и водите и съответната регионална инспекция по околната среда и водите.

(2) Унищожени, изсъхнали или невъзстановимо увредени защитени дървета се заличават по реда на чл. 109, ал. 2 и чл. 110.

(3) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.) Регистрите по ал. 1 са публични.

Глава шеста

ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Чл. 114. Министерството на околната среда и водите и други държавни органи и техните подразделения в рамките на своите компетенции осъществяват управлението и контрола по опазване на биологичното разнообразие в Република България.

Чл. 115. (1) (Предишен текст на чл. 115 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите:

1. провежда държавната политика по опазване и поддържане на биологичното разнообразие;

2. изготвя с участието на отрасловите ведомства и неправителствени организации и внася в Министерския съвет Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;

3. изготвя с участието на отрасловите ведомства и неправителствени организации и внася в Министерския съвет Национален план за опазване на биологичното разнообразие, организира и отчита изпълнението на плана;

4. изгражда и поддържа Националната екологична мрежа;

5. възлага разработването и утвърждава плановете за управление за защитени зони и плановете за действие за видове;

6. координира дейностите на други министерства, ведомства, общини, обществени организации, научни и академични институти по опазване на биологичното разнообразие;

7. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.) организира контрол върху дейностите на собствениците или ползвателите на земи, горски територии и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;

8. финансира дейности по прилагане на този закон;

9. разработва и прилага механизми за стимулиране на дейности на собствениците или ползвателите, неправителствени организации, сдружения и други, насочени към опазването, поддържането и възстановяването на биологичното разнообразие;

10. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) организира Национална система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие и създава бази данни и географски информационни системи за регистриране на състоянието и установяване на измененията в биологичното разнообразие, осигурява достъп и обмен на данни по опазване на биологичното разнообразие;

11. изготвя годишен отчет за състоянието на биологичното разнообразие и за

дейностите по неговото опазване;

12. представлява Република България по въпросите за опазване на биологичното разнообразие;

13. (доп. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) организира и поддържа държавни публични регистри, предвидени в този закон;

14. издава заповеди, списъци, разрешителни и лицензии, предвидени в този закон;

15. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) публикува списъци и измененията в тях за видовете по чл. 47а, т. 1 и 2.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Условието и редът за създаването и функционирането на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.

Чл. 116. (1) Създава се Национален съвет по биологичното разнообразие като консултативен орган на министъра на околната среда и водите.

(2) Съставът на Националния съвет по биологичното разнообразие се определя със заповед на министъра на околната среда и водите, като в него се включват представители на заинтересуваните министерства и ведомства, научни и академични институти, неправителствени и природозащитни организации.

(3) Дейността на Националния съвет по биологичното разнообразие се урежда с правилник, утвърден от министъра на околната среда и водите.

Чл. 117. Директорите на регионалните инспекции по околната среда и водите и директорите на дирекции на националните паркове:

1. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.) контролират спазването на изискванията за опазване на биологичното разнообразие при осъществяването на дейностите на собствениците или ползвателите на земи, горски територии и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;

2. координират и контролират прилагането на плановете за управление и плановете и проектите, предвидени в този закон, включително интегрирането им в общинските плановете и програми;

3. контролират опазването на растителните и животинските видове, предмет на този закон;

4. поддържат регионалните регистри, предвидени в този закон;

5. санкционират нарушители в предвидените в този закон случаи.

Чл. 118. (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г. , в сила от 26.07.2013 г.) Министерството на земеделието и храните, Министерството на регионалното развитие и другите държавни органи и техните подразделения, както и общините, в сферата на своята компетентност:

1. осъществяват дейности по опазване на биологичното разнообразие;
2. интегрират опазването на биологичното разнообразие и устойчивото управление на биологичните ресурси във всички планове, проекти, програми, политики и стратегии в съответния сектор, като включват в тях преди всичко дейности по опазване на биологичното разнообразие, в съответствие с приоритетите на този закон, на Националната стратегия и на Националния план за опазване на биологичното разнообразие;
3. разработват и внедряват планове за управление на защитени зони и планове за действие за приоритетни растителни и животински видове;
4. сътрудничат с други компетентни органи, когато дейностите имат взаимосвързани или натрупани ефекти върху биологичното разнообразие или когато тяхната компетентност засяга един и същ обект или територия;
5. организират отраслови системи за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие и на защитените зони и създават бази от данни и географски информационни системи за характеристиките им, като предоставят на Министерството на околната среда и водите информация, съгласувана по вид и период на представяне;
6. финансират приоритетно научни изследвания и дейности, свързани с опазване на биологичното разнообразие и устойчивото управление на биологичните ресурси;
7. използват резултатите от проучването на биологичното разнообразие при изготвянето на планове, проекти, програми и политики в сектора или между секторите;
8. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.) контролират дейността на собствениците или ползвателите на земи, горски територии и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;
9. санкционират нарушители в предвидените в този закон случаи;
10. осъществяват международно сътрудничество по въпроси от обща загриженост, свързани с опазване на биологичното разнообразие и защитените зони.

Чл. 119. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.) Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и храните, общините, както и физическите и юридическите лица - собственици и ползватели на горски територии, земи и водни площи в Националната екологична мрежа, осъществяват тяхното стопанисване и охрана съгласно разпоредбите на този закон и другите специални закони.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.)

Собствениците на колекции от видове по чл. 37 и 70, както и собствениците и ползвателите на горски територии, земи и водни площи са длъжни да осигуряват свободен достъп в имотите си за извършване на дейностите и контрола по този закон при спазване на изискванията на другите специални закони.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министерството на околната среда и водите може да предоставя на неправителствените и други организации и сдружения правото да организират поддържащи, направляващи, регулиращи, възстановителни и други природозащитни дейности в защитените зони и по отношение на защитените видове по ред, определен с наредба на министъра на околната среда и водите.

Чл. 120. Агенция "Митници" осъществява митническия контрол върху внасянето и изнасянето на екземпляри от видовете по чл. 70 съгласно изискванията на този закон, Закона за митниците и другите нормативни актове, свързани с митническия контрол.

Глава седма

ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Раздел I

Принудителни административни мерки

Чл. 121. (1) (Предишен текст на чл. 121, изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения по този закон и на вредните последици от тях компетентните органи или оправомощени от тях лица налагат принудителни административни мерки по реда на този раздел.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Органите по чл. 122 налагат принудителни административни мерки по този закон в случаите на възникване на непосредствена опасност от увреждане или унищожаване на защитени зони или на части от тях.

Чл. 122. (1) Министърът на околната среда и водите:

1. спира разпореждания на органи на изпълнителната власт, които са в нарушение на този закон;
2. спира реализацията на планове и проекти, започнати или утвърдени в нарушение на този закон;
3. затваря зоологически градини или части от тях, които не функционират в съответствие с изискванията на този закон;

4. отнема лицензи на зоологически градини в случаите по чл. 62, ал. 4.

(2) Директорите на регионалните органи на Министерството на околната среда и водите:

1. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. и доп., бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.) спират дейности по ползването на горите, земите и водните площи и на други ресурси, както и строителството в защитени зони, които са в нарушение на заповедите за обявяването им или на утвърдените по съответния ред планове за управление, устройствени, технически и горскостопански програми, планове и проекти;

2. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) спират дейности или обекти, които увреждат или замърсяват околната среда над допустимите норми в защитени зони;

3. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) спират разпореждания на регионалните дирекции по горите, държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства, директорите на природни паркове и общинските органи, които са в нарушение на този закон;

4. издават предписания за мерки за предотвратяване и/или отстраняване на нарушения.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.) Директорите на регионалните дирекции по горите, директорите на държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства и директорите на природни паркове, както и кметовете на общини спират дейности и строителство в гори, земи и водни площи - държавна, общинска и частна собственост, извършвани в нарушение на утвърдените планове за управление и устройствени и технически планове и проекти.

Чл. 123. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Прилагането на принудителните административни мерки се извършва с мотивирана заповед на орган по чл. 122, в която се посочва основанието за налагане, видът и начинът на прилагане на съответната принудителна административна мярка.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) Заповедите по ал. 1 и по чл. 122, ал. 1 могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) Обжалването на заповедта по ал. 1 не спира изпълнението ѝ.

Раздел II

Административни нарушения и наказания

Чл. 124. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) За нарушения на забраните и ограниченията, определени по реда на чл. 12, ал. 6, чл. 19 и 29, както и за неспазване на режимите и условията, определени в заповедите по чл. 42, физическите лица се наказват с глоба от 100 до 1000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага

имуществена санкция от 200 до 5000 лв.

(2) За неспазване на условията в разрешително, издадено по реда на този закон, доколкото деянието не съставлява друго административно нарушение, физическите лица се наказват с глоба от 100 до 2000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 300 до 6000 лв.

(3) За неспазване на принудителните административни мерки по чл. 122 физическите лица се наказват с глоба от 100 до 1000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 200 до 5000 лв.

Чл. 125. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) За нарушение на чл. 38, чл. 39, ал. 1, чл. 40, чл. 41, ал. 3, чл. 44, 46, чл. 47, ал. 1, чл. 60, ал. 2 и 3, чл. 100, чл. 102, ал. 1 и чл. 111 физическите лица се наказват с глоба от 100 до 5000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 500 до 10 000 лв.

(2) Правоспособен ловец, извършил нарушение по чл. 38, чл. 41, ал. 3 и чл. 44 по време на лов, се наказва с глоба по ал. 1 и се лишава от право на ловуване за срок от една до две години.

(3) В случаите по ал. 2, когато нарушението е спрямо световно или европейски застрашен вид, лишаването от право на ловуване е за срок три години.

(4) За нарушения по чл. 38, чл. 41, ал. 3, чл. 44 и 46, извършени в защитени територии или засягащи световно застрашени видове животни, глобите по ал. 1 се налагат в двоен размер.

Чл. 126. (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За осъществяване на дейност без лиценз по чл. 62, ал. 1, в нарушение на чл. 62а и чл. 67, ал. 4 или без разрешение по чл. 67, ал. 3 и чл. 68, ал. 2 физическите лица се наказват с глоба от 1000 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 2000 до 25 000 лв.

Чл. 127. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) (1) За нарушения по чл. 16, букви "б", "в", "г" и "д" от Регламент 338/97 физическите лица се наказват с глоба от 700 до 4000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 1500 до 10 000 лв.

(2) За нарушения по чл. 16, букви "к", "л" и "м" от Регламент 338/97 физическите лица се наказват с глоба от 1000 до 6000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 2500 до 12 000 лв.

(3) За осъществяване на дейност в случаите по чл. 16, букви "а", "е", "ж", "з", "и" и "й" от Регламент 338/97 физическите лица се наказват с глоба от 2000 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 5000 до 30 000 лв.

Чл. 128. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., бр. 94 от 2007 г.) За нарушение на чл. 41а, ал.

2, чл. 92, ал. 1, чл. 94, ал. 1, чл. 102, ал. 4 и чл. 102б, ал. 5 физическите лица се наказват с глоба от 50 до 2000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 100 до 5000 лв.

Чл. 128а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп., бр. 94 от 2007 г., бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) За нарушение на чл. 43а, ал. 1, 2 и 3, чл. 73, ал. 2, чл. 90, ал. 1, чл. 102, ал. 2, чл. 102а, ал. 1 и 2 и чл. 119, ал. 2 физическите лица се наказват с глоба от 500 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 1000 до 20 000 лв.

Чл. 128б. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) За нарушение на чл. 31, ал. 14 физическите лица се наказват с глоба от 500 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 1000 до 20 000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г., бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) За нарушение на чл. 31, ал. 14 и 17 длъжностните лица се наказват с глоба от 1000 до 5000 лв.

Чл. 128в. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп., бр. 94 от 2007 г.) За други нарушения на този закон, на Регламент 338/97 и Регламент 865/2006, ако извършеното не съставлява престъпление, физическите лица се наказват с глоба от 50 до 2000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 100 до 5000 лв.

Чл. 129. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., бр. 94 от 2007 г.) Вещите, включително живите животни и растения, предмет на нарушение, и вещите, послужили за неговото извършване, се отнемат в полза на държавата, независимо чия собственост са.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Продажбата на вещи по ал. 1 се извършва по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г.) Алинея 2 не се прилага в случай на отнети в полза на държавата екземпляри от видове по чл. 37 от този закон и по Приложение А от Регламент 338/97 - предмет на нарушението. В тези случаи разпореждането се осъществява съответно по реда на чл. 39, ал. 2 и 3 или на глава четвърта, раздел VI.

Чл. 129а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) За щети, нанесени на определени видове растения и животни, включени в приложение № 3, виновните лица заплащат обезщетение.

(2) Размерът на обезщетението се определя с тарифа, приета от Министерския съвет.

Чл. 130. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., бр. 80 от 2009 г.) Нарушенията по чл. 124, ал. 1 и 3, чл. 125 и чл. 128в се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, от областния управител или от кмета на общината. Наказателните постановления се издават съответно от министъра на околната среда и водите, от министъра на земеделието и храните, от областния управител или от кмета на общината,

или от оправомощени от тях лица.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Нарушенията по чл. 124, ал. 2 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от органа, издал разрешителното, а наказателните постановления се издават от съответния орган, издал разрешителното, или от оправомощено от него лице.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 80 от 2009 г.) Нарушенията по чл. 126 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, а наказателните постановления се издават съответно от министъра на околната среда и водите и от министъра на земеделието и храните или от оправомощени от тях лица.

(4) (Предишна ал. 3, изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Нарушенията по чл. 127, 128, 128а и 128б се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите, а наказателните постановления се издават от министъра на околната среда и водите или от оправомощени от него лица.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(6) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 80 от 2009 г.) Органът, издал наказателното постановление, с което е наложено наказание по чл. 125, ал. 2 и 3, е длъжен в тридневен срок от влизането му в сила да уведоми Изпълнителната агенция по горите.

(7) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., отм., бр. 77 от 2012 г., в сила от 9.10.2012 г.).

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Благоприятно състояние на видовете" е, когато:

а) данните за динамиката на популациите на вида показват, че този вид е и ще остане жизнеспособен елемент на природното местообитание;

б) естественият район на разпространение на този вид не намалява и не е налице тенденция към намаляване;

в) е налице достатъчно голямо местообитание, което осигурява преживяването на популациите на този вид.

2. "Благоприятно състояние на природно местообитание" е, когато:

а) площта на неговото естествено разпространение е постоянна или се разширява;

б) неговата структура и специфични функции осигуряват дългосрочното му съществуване;

в) състоянието на характерните за него видове е благоприятно.

3. "Ботаническа градина" е институция, която поддържа колекции от живи растения за нуждите на експерименталните ботанически изследвания, естественонаучното и природозащитното образование и възпитание и е отворена за посещение повече от пет месеца в годината.

3а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., предишна т. 41, изм., бр. 94 от 2007 г.) "Важно място за растенията" е територия от международна значимост за опазване на растителни видове, описана по стандартна методика на Плант Лайф Интернешънал.

4. "Вивариум" е изкуствено подготвено място за отглеждане на диви животни.

5. "Вид" е група от морфологично сходни организми, имащи общ произход, които са потенциално способни да обменят помежду си генетичен материал в естествени условия.

5а. (Нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) "Видове от интерес за Общността" са видове, които на европейската територия на държавите членки са застрашени, освен онези, за които тази територия се явява гранична за естественото им разпространение и които не са застрашени или уязвими в западния палеарктически регион, или са уязвими (т. е. е вероятно скорошното им преминаване в категорията на застрашените видове, ако факторите, причинили заплахата, продължават да съществуват), или са редки (т. е. чиито популации са малки и по настоящем не са застрашени или уязвими, но са изложени на риск - срещат се в ограничени географски райони или поединично разпръснати в по-голям район), или са ендемични и изискват особено внимание вследствие на специфични характеристики на местообитанието им и/или вследствие на потенциалното въздействие при тяхното използване върху местообитанието им, и/или потенциалното въздействие от тяхното използване върху природозащитния им статус.

6. "Влажна зона" е район, включващ езера, блата, мочурища, торфища или други водни площи, независимо дали са естествени или изкуствени, постоянни или временни, с вода, която е статична или течаща, прясна, полусолена или солена, включително морска вода, чиято дълбочина или отлив не надхвърля 6 м.

7. "Внасяне" е въвеждане на митническата територия на Република България на екземпляр, включително на екземпляр, уловен в морска среда, която не е под юрисдикцията на никоя държава.

8. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.) "Водни площи" са площи от горските територии, поземления фонд и континенталния шелф и изключителната икономическа зона, залети с вода.

9. "Възстановяване" е пресъздаване в естествени условия на съобщества от

организми, екосистеми и комплекси от тях по модел на естествено съществуващите или създаване на условия за повторно възникване или увеличаване числеността на природни популации.

10. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) "Генетичен материал" са материали от растителен, животински или гъбен произход, съдържащи функционални единици на наследственост.

11. "Генетични ресурси" са генетичен материал с реална или потенциална стойност.

12. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.) "Гори" са горските територии по смисъла на Закона за горите.

13. "Дата на придобиване" е датата, на която екземплярът е взет от дивата природа, роден на затворено или изкуствено размножен, придобит при търговски отношения или размяна.

14. "Дендрариум" е жива колекция от дървета и храсти върху определена територия, организирана по систематичен, географски или друг научен принцип.

14а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Дребни кожени изделия" са дребни промишлени изделия от кожа, като колани, ремъци, седалки за велосипеди, калъфи за документи, обеци, джобчета за ключове, тефтери, калъфи за тютюн, табакери, портфейли и каишки за часовници и други от подобен вид.

15. "Екземпляр" е всяко животно или растение, живо или мъртво, всяка лесно разпознаваема част от тялото или всеки продукт, получен от животното или растението, както и всяка друга стока, която въз основа на съпроводителен документ, опаковка, означение, етикет или друго обстоятелство може да се идентифицира като част или дериват от животно или растение.

16. "Екземпляр, отгледан на затворено" е екземпляр от животински вид, роден, излюпен и отгледан на затворено, или екземпляр от растителен вид, размножен изкуствено. Изкуствено размножен екземпляр е този, който е получен чрез репродукция в среда, създадена или модифицирана от човека и под негов контрол, който при животните произхожда най-малко от второ поколение, отглеждано от човека без добавка на генетичен материал от дивата природа.

16а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Екземпляр в безпомощно състояние" е жив екземпляр от животински вид, ранен, физически слаб или обездвижен вследствие на продължително гладуване или опаразитяване.

17. "Екосистема" е динамичен комплекс от растителни, животински и микроорганизмови съобщества и тяхната нежива околна среда, които си взаимодействат като функционална единица със специфични взаимосвързани процеси и специфичен общ облик.

18. "Ендемичен вид" е този, който се среща само в определен географски район.

19. "Застрашен вид" е този, който е заплашен от изчезване в целия си ареал или в голяма част от него.

20. "Земи" са селскостопанските земи по смисъла на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи.

20а. (Нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) "Зона от значение за Общността" е територия, която в биогеографския регион или региони, към които принадлежи, допринася в значителна степен за съхраняването или възстановяването до степен на благоприятно природозащитно състояние на тип природно местообитание по приложение № 1 или на вид по приложение № 2, допринася в значителна степен за целостта на мрежата от защитени зони по чл. 3 и/или допринася в значителна степен за съхраняването на биологичното разнообразие в конкретния биогеографски регион. При животински видове, които се нуждаят от големи местообитания, териториите от значение за Общността отговарят на местата в естествената област на разпространението им, които притежават физични и биологични елементи от решаващо значение за тяхното съществуване.

21. "Зоологическа градина" е постоянно заведение, където животни от диви видове се държат с цел да се показват пред публика в продължение на повече от 7 дни в годината, с изключение на циркове, магазини за животни и други заведения, които не показват пред публика значителен брой животни или видове.

22. "Изнасяне" е извеждане извън митническата територия на Република България на екземпляр.

23. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) "Колекция" е сбирка от екземпляри от растителни, животински или гъбни видове (включително семена или други размножителни материали), отглеждани или съхранявани при контролирани от човека условия и предназначени за научни и образователни цели или за целите на опазването и възстановяването на видовете.

24. "КОРИНЕ място" е територия, описана по стандартната международна методика на проекта на Съвета на Европа "КОРИНЕ биотопи".

25. "Ландшафт" е територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и/или човешки фактори.

25а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Инуитски народи" са етнически групи, населяващи крайните северни територии на Канада, Аляска, Скандинавия и Сибир, познати още като ескимоси, част от основния поминък на които е ловът на тюлени.

26. "Местообитание на вид" е районът, определен от специфични абиотични и биотични фактори, в който този вид се намира постоянно или временно в някой от стадията на своя жизнен цикъл.

26а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Неизбирателни капани" са стъпните, стръвните,

премазващите капани и примките.

26б. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) "Музей" е културна и научна организация по смисъла на Закона за културното наследство.

26в. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Мутация" е естествена или получена чрез селекция промяна на характеристиките на индивидите от даден биологичен вид, при който се променя окраската или формата на тялото.

26г. (Нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) "Микота" са всички видове гъби в определен район.

27. "Организъм" е всяко живо тяло, което е съставено от съгласувано действащи органи и съществува самостоятелно. Организмът е индивид в популация от отделен вид.

28. "Орнитологично важно място" е територия от международна значимост за опазване на птиците, описана по стандартната международна методика на Бърд Лайф Интернешънъл.

28а. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) "Планове, програми и инвестиционни предложения" са плановете, програмите и инвестиционните предложения и техните разширения и промени по смисъла на Закона за опазване на околната среда.

29. "Популация" е териториално обособена съвкупност от индивиди от един и същи вид, които могат свободно да обменят генетичен материал помежду си.

30. "Потенциално застрашен вид" е този, за който е вероятно скорошното му преминаване в категорията на застрашените видове, ако факторите, причинили заплахата, продължават да съществуват.

31. "Природно местообитание" са естествени или близки до естествените сухоземни или акваториални области, характеризиращи се с характерни географски, абиотични и биотични особености, придаващи им специфичен облик.

31а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Предмет на защитените зони" са природните местообитания и местообитанията на видове, които се опазват в дадената защитена зона.

31б. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2007 г., доп., бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г., изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г.) "Проекти" са областните планове за развитие на горските територии, горскостопанските планове и програми и други проекти, с които се предвиждат дейности, които не попадат в обхвата на приложения № 1 и 2 на Закона за опазване на околната среда, с изключение на проекти, които се изискват по Закона за устройство на територията.

31в. (Нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) "Природни местообитания от интерес за Общността" са онези местообитания от европейската територия на държавите членки, които в зоната на тяхната естествена област на разпространение са застрашени от изчезване или имат малък естествен район на разпространение, вследствие на намаляване

на популацията или въз основа на вече ограничен район на разпространение, или представляват изключителни примери за типичните особености на един или няколко от следните девет биогеографски региона: алпийски, атлантически, черноморски, бореален, континентален, макронезийски, средиземноморски, панонски и степен.

32. "Първостепенен обществен интерес" е този, свързан с общественото здраве, националната сигурност, изключително благоприятни въздействия върху околната среда, както и със специфични обществено значими задължения по отношение на транспортни, енергийни и комуникационни системи.

33. "Рамсарско място" е влажна зона, която отговаря на критериите на Конвенцията по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбиви птици (Рамсарска конвенция) (ДВ, бр. 56 от

1992 г.).

34. "Рядък вид" е този, чиито популации са малобройни, разпръснати или зависими от специфични фактори и ако не непосредствено, то косвено е застрашен или потенциално застрашен по смисъла на т. 19 и 30.

35. "Спасителен център" е юридическо или физическо лице, определено от министъра на околната среда и водите, което се грижи за конфискувани живи екземпляри.

36. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) "Съхранение" са всички мерки, които са необходими за запазване или възстановяване на природните местообитания и популациите на диви растителни, животински и гъбни видове в благоприятно състояние.

36а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Световно застрашен вид" е вид, включен в категориите "изчезнал в природата", "критично застрашен", "застрашен" и "уязвим" на актуалния Червен лист на Международния Съюз за защита на природата.

37. "Таксон" е общото наименование на класификационните единици, към които се отнасят подвидът, видът и по-високите единици от ниво вид.

37а. (Нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) "Трета държава" е държава, която не е държава - членка на Европейския съюз.

38. "Устойчиво управление" е управление на ползването, развитието и опазването на природните ресурси по начин и степен, които дават възможност на настоящите поколения и общности да си осигуряват социални, икономически и културни блага, без да се:

а) намалява възможността на бъдещите поколения и общности да задоволяват социални, икономически и културни нужди;

б) нарушава способността на екосистемите да осъществяват своите почвозащитни и климаторегулиращи функции;

в) намалява значително биологичното разнообразие.

38а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Учебна сбирка" е колекция от препарати, хербарии и препарирани животни в училища, която служи за обучение на ученици, студенти и докторанти.

39. "Фауна" са всички видове животни в определен район.

40. "Флора" са всички видове растения в определен район.

41. (Нова - ДВ, бр. 94 от 2007 г.) "Център за размножаване и отглеждане на защитени видове животни" е юридическо лице, което притежава издадено разрешение от министъра на околната среда и водите да отглежда и размножава защитени видове животни с цел опазване и/или повторно въвеждане в природата.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В срок до 4 години от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите внася в Министерския съвет списъка по чл. 10, ал. 3.

§ 3. В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите внася в Министерския съвет проект на наредбата по чл. 6б, ал. 6.

§ 4. В срок до една година от влизането в сила на този закон всички физически и юридически лица, притежаващи екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и 2, ги регистрират по реда на глава четвърта, раздел IV.

§ 5. В срок до една година от влизането в сила на този закон всички физически и юридически лица по чл. 60, ал. 1 подават необходимата информация за вписване в регистрите по чл. 63.

§ 6. В срок до една година от влизането в сила на този закон лицата по чл. 9б, ал. 1 представят списъците по чл. 9б, ал. 2.

§ 7. В срок до 4 години от обнародването в "Държавен вестник" на наредбата по чл. 61, ал. 1 собствениците на зоологически градини са длъжни да ги приведат в съответствие с изискванията на наредбата и да подадат заявление за издаване на лиценз.

§ 8. (1) Буферните зони около резервати и поддържани резервати, без тези, попадащи в национални паркове, обявени по реда на отменения Закон за защита на природата, запазват своите граници и режими, освен ако не са променени по реда на глава втора, раздел IV на този закон.

(2) Буферните зони около резервати, попадащи в национални паркове, се заличават с този закон.

(3) Вековните дървета, обявени за защитени по реда на отменения Закон за защита на природата, запазват своите режими, освен ако не са заличени по реда на глава пета на този закон.

§ 9. Този закон отменя Закона за защита на природата (обн., ДВ, бр. 47 от 1967 г.; изм., бр. 3 от 1977 г., бр. 39 от 1978 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 26 от 1988 г., бр. 86 от 1991 г., бр. 85 от 1997 г., бр. 11 и 133 от 1998 г. и бр. 29 от 2000 г.).

§ 10. В Закона за лова и опазване на дивеча (обн., ДВ, бр. 78 от 2000 г.; изм., бр. 26 от 2001 г.) в приложението към чл. 5, ал. 2, т. 1 и ал. 5 се правят следните изменения:

1. Точка "б. Мечка (*Ursus arctos* L.)" се отменя.

2. Точка "23. Голям корморан (*Phalacrocorax carbo* L.)" се отменя.

§ 11. В Закона за защитените територии (обн., ДВ, бр. 133 от 1998 г.; изм., бр. 98 от 1999 г., бр. 28, 48 и 78 от 2000 г., бр. 23 от 2002 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 17 се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1, т. 5 думите "над 25 на сто" се заличават;

б) в ал. 4 накрая се добавя "и положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие".

2. В чл. 38 се правят следните допълнения:

а) в ал. 3 след думата "взема" се добавя "с обикновено мнозинство";

б) създават се ал. 4 и 5:

"(4) Членове на комисията, които не са съгласни с взето решение за приемане на предложението и са подписали протокола с особено мнение, го мотивират писмено в 3-дневен срок. Особените мнения се прилагат към протокола.

(5) В случаите по ал. 4 министърът на околната среда и водите взема окончателното решение за обявяване на защитената територия или за отхвърляне на предложението."

3. В чл. 39, ал. 1 думите "съгласно предложението на комисията по чл. 38" се заменят с "при положителни решения по чл. 38, ал. 3 и 5".

4. В чл. 42 се създава ал. 6:

"(6) Със заповед по ал. 5 и без спазване на процедурите по ал. 1 може да се актуализира площта на защитената територия, когато корекцията произтича от по-точни замервания и не е свързана с промяна на определените граници на защитената територия."

5. В чл. 67 се създава ал. 3:

"(3) Охраната на отделни резервати и поддържани резервати, извън границите на националните паркове, може да се предоставя от министъра на околната среда и водите на други органи на изпълнителната власт или на общини."

6. В чл. 74 се правят следните изменения:

а) в ал. 1 т. 1 и 4 се отменят;

б) в ал. 3 думите "утвърден от Министерския съвет" се заменят с "определен от министъра на околната среда и водите".

7. Член 75 се отменя.

8. В чл. 79, ал. 3 след думата "лесничейства" се добавя "и дирекциите на природни паркове".

9. Член 86 се отменя.

10. В приложение № 1 четвъртата колона на таблицата и текстът след таблицата се заличават.

11. В приложение № 2 четвъртата колона на таблицата се заличава.

§ 12. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 125 от 1997 г.; изм., бр. 79 и 133 от 1998 г., бр. 26 от 1999 г., бр. 29 и 78 от 2000 г.) в чл. 3, ал. 2 накрая се добавя "освен в случаите по чл. 67, ал. 3 от Закона за защитените територии".

§ 13. (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г.) Изпълнението на закона се възлага на министъра на околната среда и водите, министъра на земеделието и храните, министъра на регионалното развитие, министъра на финансите и на кметовете на общините.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие

(ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. и доп., бр. 52 от 2007 г.)

§ 70. Забраната за улов с кърмаци влиза в сила една година след влизането в сила на този закон.

§ 71. Параграф 12 относно чл. 31 влиза в сила от датата на влизането в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

§ 72. (1) До влизането в сила на § 12 относно чл. 31, при провеждане на процедури по ОВОС на инвестиционни предложения и по ЕО на планове и програми съгласно Закона за опазване на околната среда, засягащи потенциални защитени зони, за които в Министерството на околната среда и водите е внесена документация по чл. 8, ал. 1, компетентният орган може да поставя на възложителя и други специфични изисквания към обхвата на информацията, свързана с предмета и целите на съответната защитена зона.

(2) В случаите по ал. 1, когато информацията относно степента на увреждане на потенциалната защитена зона е недостатъчна или противоречива, компетентният орган по Закона за опазване на околната среда прекратява процедурата по ОВОС или ЕО, за което уведомява възложителя.

§ 73. (1) (Предишен текст на § 73 - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) В случаите, когато планът, програмата или инвестиционното предложение засягат територия, която има статут едновременно на защитена територия по Закона за защитените територии и на защитена зона по Закона за биологичното разнообразие, се прилага чл. 31.

(2) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) В случаите по ал. 1 не се извършва съгласуване от Министерството на околната среда и водите по чл. 13, ал. 2 и чл. 66, ал. 2, т. 2 от Закона за защитените територии.

§ 74. (Отм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.).

§ 75. Забраните по чл. 38 за видовете "Дива коза" и "Европейска дива котка" влизат в сила от датата на влизането в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

§ 76. (1) Забраната за притежаване, превозване, пренасяне, излагане на публични места и размяна на екземпляри по чл. 38, ал. 1, т. 7 не се прилага за екземплярите, придобити преди влизането в сила на закона, които са част от музейни и учебни сбирки.

(2) Размяна на екземпляри по ал. 1 може да се извършва само между музеи, научни организации или училища.

(3) Екземплярите по ал. 1, както и новопостъпилите екземпляри се маркират и водят на отчет от съответния музей, научна организация или училище.

§ 77. Наредбата по чл. 31а, ал. 1 се издава в срок до една година от влизането в сила на този закон.

§ 78. (1) В срок една година от влизането в сила на този закон всички буферни зони, обявени по Закона за биологичното разнообразие и по Закона за защита на природата, се прекатегоризират като защитени местности по Закона за защитените територии, като запазват своя обхват, граници и режими. Прекатегоризацията се извършва със заповед на министъра на околната среда и водите без съгласуване по реда на чл. 42, ал. 2 на Закона за защитените територии.

(2) До прекатегоризацията по ал. 1 за нарушения на режимите на буферните зони нарушителите се наказват по реда на Закона за защитените територии.

(3) Процедурите за обявяване на нови буферни зони, които не са приключили към датата на влизане в сила на този закон, се довършват по реда на глава трета от Закона за защитените територии, като обектите се обявяват за защитени местности.

.....

(*)**ЗАКОН** за изменение на Закона за търговския регистър

(ДВ, бр. 80 от 2006 г., в сила от 3.10.2006 г.)

§ 1. В § 56 от преходните и заключителните разпоредби думите "1 октомври 2006 г." се заменят с "1 юли 2007 г.".

.....

ПРЕХОДНА РАЗПОРЕДБА към Закона за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие

(ДВ, бр. 52 от 2007 г.)

§ 14. (1) Оценката по чл. 31 се прилага и за планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които към момента на влизане в сила на този закон не са одобрени по реда на съответния специален закон или подзаконов нормативен акт, въз основа на който се разработват, или са одобрени, но не са влезли в сила, независимо дали попадат в обхвата на Закона за опазване на околната среда и дали за тях е завършена или започнала процедура по оценка на въздействието върху околната среда или екологична оценка съгласно глава шеста от Закона за опазване на околната среда.

(2) Оценката по чл. 31 не се прилага, ако по отношение на плановете, програмите, проектите и инвестиционните предложения по ал. 1 е приложен § 72 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие (ДВ, бр. 88 от 2005 г.).

(3) В случаите по ал. 1, когато е налице завършена процедура по оценка на въздействието върху околната среда с влязло в сила решение или по екологична оценка с влязло в сила решение или становище съгласно глава шеста от Закона за опазване на околната среда, оценката по чл. 31 се извършва по реда на чл. 31, ал. 5.

(*)**ЗАКОН** за изменение на Закона за търговския регистър

(ДВ, бр. 53 от 2007 г., в сила от 30.06.2007 г.)

§ 1. В § 56 от преходните и заключителните разпоредби думите "1 юли 2007 г." се

заменят с "1 януари 2008 г."

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за горите

(ДВ, бр. 64 от 2007 г.)

.....
§ 30. В Закона за биологичното разнообразие (обн., ДВ, бр. 77 от 2002 г.; изм., бр. 88 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30 и 34 от 2006 г., бр. 52 от 2007 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....
б. Навсякъде в закона думите:

а) "началника на Националното управление по горите" се заменят с "председателя на Държавната агенция по горите";

б) "Националното управление по горите" се заменят с "Държавната агенция по горите";

в) "министърът на земеделието и горите" и "министъра на земеделието и горите" се заменят съответно с "председателят на Държавната агенция по горите" и "председателя на Държавната агенция по горите".

ЗАКОН за изменение и допълнение на

Закона за биологичното разнообразие

(ДВ, бр. 94 от 2007 г.)

.....
Допълнителни разпоредби

§ 68. Този закон въвежда разпоредбите на Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и дивата флора и фауна, Директива 79/409/ЕИО на Съвета относно опазването на дивите птици и Директива 2006/105/ЕО на Съвета за адаптиране на Директиви 73/239/ЕИО, 74/557/ЕИО и 2002/83/ЕО в областта на околната среда поради присъединяването на България и Румъния.

§ 69. Навсякъде в закона думите "упълномощено" и "упълномощени" се заменят съответно с "оправомощено" и "оправомощени", а думите "Министерството на

земеделието и горите" и "министъра на земеделието и горите" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и продоволствието" и "министъра на земеделието и продоволствието".

Преходни и заключителни разпоредби

§ 70. В срок до една година от влизането в сила на този закон собствениците на ловните трофеи от дива коза и дива котка, придобити преди влизането в сила на забраните по чл. 38, ги обявяват в съответната регионална инспекция по околната среда и водите. Трофеите от дива котка се регистрират по реда на чл. 91.

§ 71. В срок до една година от влизането в сила на този закон собствениците на ферми за пепелянки обявяват наличните количества в съответната регионална инспекция по околната среда и водите. Наличните количества се смятат за законно придобити.

§ 72. Забраната за използване на оловни сачми във влажните зони влиза в сила от 1 юни 2008 г.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за горите

(ДВ, бр. 43 от 2008 г.)

.....

§ 78. Навсякъде в Закона за биологичното разнообразие (обн., ДВ, бр. 77 от 2002 г.; изм., бр. 88 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30, 34 и 80 от 2006 г., бр. 52, 53, 64 и 94 от 2007 г.) думите "управления на", "лесничейства" и "държавните дивечовъдни станции" се заменят съответно с "дирекции по", "горски стопанства" и "държавните ловни стопанства".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за културното наследство

(ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.)

.....

§ 24. В Закона за биологичното разнообразие (обн., ДВ, бр. 77 от 2002 г.; изм., бр. 88 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30 и 34 от 2006 г., бр. 52, 64 и 94 от 2007 г., бр. 43 от 2008 г.) се правят следните изменения:

.....

2. Навсякъде думите "паметниците на културата" и "Закона/ът за паметниците на културата и музеите" се заменят съответно с "културните ценности" и "Закона/ът за културното наследство".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на

Закона за горите

(ДВ, бр. 80 от 2009 г.)

.....

§ 64. В Закона за биологичното разнообразие (обн., ДВ, бр. 77 от 2002 г.; изм., бр. 88 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30, 34 и 80 от 2006 г., бр. 52, 53, 64 и 94 от 2007 г., бр. 43 от 2008 г. и бр. 19 от 2009 г.) се правят следните изменения:

.....

8. Навсякъде в закона думите:

а) "Министерството на земеделието и продоволствието" и "министъра на земеделието и продоволствието" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и храните" и "министъра на земеделието и храните";

б) "Държавната агенция по горите" и "председателя на Държавната агенция по горите" се заменят съответно с "Изпълнителната агенция по горите" и "изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие

(ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.)

§ 10. Започналите към датата на влизане в сила на този закон процедури по чл. 31, ал. 1 се довършват по досегашния ред.

§ 11. Министерският съвет в срок до 30 септември 2010 г. привежда наредбата по чл. 31а в съответствие с изискванията на този закон.

§ 12. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 5, който влиза в сила от 30 септември 2010 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за допълнение на Закона за лова и опазване на дивеча

(ДВ, бр. 89 от 2010 г.)

§ 2. Считано от 1 септември 2010 г. контролът по изпълнението на Плана за действие за кафявата мечка в България се възлага на министъра на околната среда и водите и министъра на земеделието и храните.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за рибарството и аквакултурите

(ДВ, бр. 59 от 2012 г.)

§ 119. (1) Лице, което към деня на влизане в сила на този закон осъществява стопански риболов, развъждане и отглеждане на риба и други водни организми, дейност като регистриран купувач или център за първа продажба, се регистрира като юридическо лице или едноличен търговец по Търговския закон в срок до 31 декември 2012 г.

(2) След извършване на регистрацията по ал. 1 юридическото лице или едноличният търговец подава в ИАРА или в съответното ѝ териториално звено заявление по образец за издаване на ново разрешително за стопански риболов и извършване на нова регистрация. За издаване на новото разрешително не се заплаща такса.

(3) Издадените разрешителни и извършените регистрации за стопански риболов на лица, които в срока по ал. 1 не са се регистрирали като юридически лица или еднолични търговци, се прекратяват, считано от 1 януари 2013 г.

§ 120. Собственик на кораб, вписан в регистъра на риболовните кораби към деня на влизане в сила на този закон, в 6-месечен срок от влизането му в сила представя в ИАРА или в съответното ѝ териториално звено декларация, че риболовният му кораб е регистриран по Закона за храните.

§ 121. Лице, което към деня на влизане в сила на този закон притежава разрешително за стопански риболов в рибностопански обекти по чл. 3, ал. 1, т. 2, се регистрира по реда на чл. 25 - 25г в срок до 31 декември 2012 г.

.....

§ 124. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон министърът на земеделието и храните и министърът на околната среда и водите издават наредбите по прилагането на закона.

Приложение № 1

към чл. 6, ал. 1, т. 1

(Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.,
изм. и доп., бр. 94 от 2007 г.)

Кодът в колона 1 съответства на означението на типа местообитание в
Приложение 1 на Директива 92/43/ЕЕС

Знакът "*" в колона 2 отбелязва приоритетен за опазване тип
местообитание

Наименованието в колона 3 съответства на наименованието на типа
местообитание в Приложение 1 на Директива 92/43/ЕЕС

Код по Директива 92/43/ЕЕС (1)	Приоритет	Наименование
1	2	3
1110		Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини
1130		Естуари
1140		Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода
1150	*	Крайбрежни лагуни
1160		Обширни плитки заливи
1170		Съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна (Рифове)
1210		Едногодишна растителност върху морски крайбрежни наноси
1240		Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове <i>Limonium</i>
1310		<i>Salicornia</i> и други едногодишни растения, колонизиращи тинести и пясъчни терени
1340	*	Континентални солени ливади
1410		Средиземноморски солени ливади
1530	*	Панонски солени степи и солени блата
2110		Зараждащи се подвижни дюни
2120		Подвижни дюни с <i>Ammophila arenaria</i> по крайбрежната ивица (бели дюни)
2130	*	Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни)
2180		Облесени дюни
2190		Влажни понижения между дюните
2340	*	Панонски вътрешноконтинентални дюни
3130		Олиготрофни до мезотрофни стоящи води с растителност от <i>Littorelletea uniflorae</i> и/или <i>Isoeto-Nanojuncetea</i>
3140		Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от <i>Chara</i>
3150		Естествени еутрофни езера с растителност от типа <i>Magnopotamion</i> или <i>Hydrocharition</i>
3160		Естествени дистрофни езера
3260		Равнинни или планински реки с растителност от <i>Ranunculion fluitantis</i> и <i>Callitricho-Batrachion</i>
3270		Реки с кални брегове с <i>Chenopodion rubri</i> и <i>Bidention</i> p.p.
4030		Европейски сухи ерикоидни съобщества
4060		Алпийски и бореални ерикоидни съобщества
4070	*	Храстови съобщества с <i>Pinus mugo</i>
4080		Субарктични храсталаци от <i>Salix</i> spp.

4090		Ендемични оро-средиземноморски съобщества от ниски бодливи храстчета
40A0	*	Субконтинентални пери-панонски храстови съобщества
40B0		Родопски съобщества на <i>Potentilla fruticosa</i>
40C0	*	Понто-сарматски широколистни храстчета
5130		Съобщества на <i>Juniperus communis</i> върху варовик
5210		Храсталаци с <i>Juniperus</i> spp.
6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>
6150		Силикатни алпийски и бореални тревни съобщества
6170		Алпийски и субалпийски варовикови тревни съобщества
6210		Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*важни местообитания на орhideи)
6220	*	Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас Thero-Brachypodietea
6230	*	Богати на видове каргълкови съобщества върху силикатен терен в планините
6240	*	Субпанонски степни тревни съобщества
6250	*	Панонски льосови степни тревни съобщества
6260	*	Панонски пясъчни степа
62C0	*	Понто-Сарматски степа
62A0		Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества
62D0		Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества
6410		Ливади с <i>Molinia</i> на карбонатни, торфени или глинести почви (<i>Molinion caeruleae</i>)
6420		Средиземноморски влажни съобщества на високи треви от съюз <i>Molinio-Holoschoenion</i>
6430		Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс
6440		Алувиални ливади от съюза <i>Cnidion dubii</i> в речните долини
6510		Низинни сенокосни ливади
6520		Планински сенокосни ливади
7140		Преходни блата и плаващи подвижни торфища
7210	*	Карбонатни мочурища с <i>Cladium mariscus</i> и видове от съюза <i>Caricion davallianae</i>
7220	*	Извори с твърда вода с туфести формации (<i>Cratoneurion</i>)
7230		Алкални блата
8110		Силикатни сипеи от планинския до снежния пояс
8120		Сипеи върху варовити терени и калциеви шисти във високите планини
8210		Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове
8220		Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове
8230		Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите <i>Sedo-Scleranthion</i> или <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>
8310		Неблагоустроени пещери
8330		Подводни или частично подводни морски пещери
9110		Букови гори от типа <i>Luzulo-Fagetum</i>
9130		Букови гори от типа <i>Asperulo-Fagetum</i>
9150		Термофилни букови гори (<i>Cephalanthero-Fagion</i>)
9170		Дъбово-габърви гори от типа <i>Galio-Carpinetum</i>
9180	*	Смесени гори от съюза <i>Tilio-Acerion</i> върху сипеи и стръмни склонове
91D0	*	Мочурни гори
91E0	*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Pandion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
91F0		Крайречни смесени гори от <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> или

		<i>Fraxinus angustifolia</i> покрай големи реки (<i>Ulmion minoris</i>)
91G0	*	Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>
91H0	*	Панонски гори с <i>Quercus pubescens</i>
91I0	*	Евро-сибирски степни гори с <i>Quercus</i> spp.
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори
91S0	*	Западнопонтйски букови гори
91W0		Мизийски букови гори
91Z0		Мизийски гори от сребролистна липа
91AA	*	Източни гори от космат дъб
91BA		Мизийски гори от обикновена ела
91CA		Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори
9260		Гори от <i>Castanea sativa</i>
9270		Гръцки букови гори с <i>Abies borisii-regis</i>
92A0		Крайречни галерии от <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i>
92C0		Гори от <i>Platanus orientalis</i>
92D0		Южни крайречни галерии и храсталаци (<i>Nerio-Tamaricetea</i> и <i>Securinegion tinctoriae</i>)
9410		Ацидофилни гори от <i>Picea</i> в планинския до алпийския пояс (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)
9530	*	Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор
9560	*	Ендемични гори от <i>Juniperus</i> spp.
95A0		Гори от бяла и черна мура

(1) Кореспондиращ на кода на Натура 2000.

Приложение № 2

към чл. 6, ал. 1, т. 2 и 3 (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г.)

Знакът "!" пред името на даден вид означава, че видът е включен в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция.

Знакът "*" пред името на даден вид означава, че видът изисква приоритетно съхранение на неговото местообитание.

Означението „spp.” означава всички видове от този таксон, срещани се на територията на Република България.

1. ГРЪБНАЧНИ

КЛАС БОЗАЙНИЦИ

РАЗРЕД ПРИЛЕПИ

Сем. Подковоноси прилепи

- ! Средиземноморски подковонос
! Южен подковонос

1. VERTEBRATES

MAMMALIA

CHIROPTERA

Rhinolophidae

- Rhinolophus blasii*
Rhinolophus euryale

!	Голям подковonos	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
!	Малък подковonos	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
!	Подковonos на Мехели	<i>Rhinolophus mehelyi</i>
	Сем. Гладконоси прилепи	Vespertilionidae
!	Широкоух прилеп	<i>Barbastella barbastellus</i>
	Дългокрил прилеп	<i>Miniopterus schreibersii</i>
	Дългоух нощник	<i>Myotis bechsteinii</i>
	Остроух нощник	<i>Myotis blythii</i>
!	Дългопръст нощник	<i>Myotis capaccinii</i>
!	Трицветен нощник	<i>Myotis emarginatus</i>
!	Голям нощник	<i>Myotis myotis</i>
	РАЗРЕД ГРИЗАЧИ	RODENTIA
	Сем. Хомяци	Cricetidae
!	Добружански (среден) хомяк	<i>Mesocricetus newtoni</i>
	Сем. Сънливци	Gliridae
	Мишевиден сънливец	<i>Myomimus roachi</i>
	Сем. Катерици	Sciuridae
!	Лалугер	<i>Spermophilus citellus (Citellus citellus)</i>
	Сем. Скачащи мишки	Zapodidae
	Скачаща (степна) мишка	<i>Sicista subtilis</i>
	РАЗРЕД ХИЩНИЦИ	CARNIVORA
	Сем. Кучета	Canidae
!	* Европейски вълк	<i>Canis lupus</i>
	Сем. Мечки	Ursidae
!	* Кафява мечка	<i>Ursus arctos</i>
	Сем. Порови	Mustelidae
!	Видра	<i>Lutra lutra</i>
	Степен пор	<i>Mustela eversmanii</i>
	Пъстър пор	<i>Vormela peregusna</i>
	Сем. Котки	Felidae
	Рис	<i>Lynx lynx (Felis lynx)</i>
	Сем. Същински тюлени	Phocidae
!	* Тюлен монах	<i>Monachus monachus</i>
	РАЗРЕД КИТОПОДОБНИ	CETACEA
	Сем. Морски свине	Phocoenidae
!	Муткур (морска свиня)	<i>Phocoena phocoena</i>
	Сем. Делфини	Delphinidae
!	Афала	<i>Tursiops truncatus</i>

	РАЗРЕД ЧИФТОКОПИТНИ	ARTIODACTYLA
!	Сем. Кухороги Дива коза	Bovidae <i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>
	КЛАС ПТИЦИ	AVES
	РАЗРЕД ГМУРКАЧОПОДОБНИ	GAVIIFORMES
	Сем. Гмуркачови Червеногуш гмуркач Черногуш гмуркач	Gaviidae <i>Gavia stellata</i> <i>Gavia arctica</i>
	РАЗРЕД ГМУРЕЦОПОДОБНИ	PODICIPEDIFORMES
	Сем. Гмурцови Ушат гмурец	Podicipedidae <i>Podiceps auritus</i>
	РАЗРЕД ПЕЛИКАНОПОДОБНИ	PELECANIFORMES
!	Сем. Корморанови Малък корморан !	Phalacrocoracidae <i>Phalacrocorax pygmeus</i> <i>Phalacrocorax aristotelis desmarestii</i>
!	Сем. Пеликанови Къдроглав пеликан !	Pelecanidae <i>Pelecanus crispus</i> <i>Pelecanus onocrotalus</i>
	РАЗРЕД ЩЪРКЕЛОПОДОБНИ	CICONIIFORMES
!	Сем. Чаплови Гривеста чапла !	Ardeidae <i>Ardeola ralloides</i> <i>Ardea purpurea</i> !
!	Ръждива чапла !	<i>Botaurus stellaris</i> !
!	Голям воден бик !	<i>Egretta alba</i> !
!	Голяма бяла чапла !	<i>Egretta garzetta</i> !
!	Малка бяла чапла !	<i>Ixobrychus minutus</i> !
!	Малък воден бик !	<i>Nycticorax nycticorax</i>
!	Сем. Щъркелови Бял щъркел !	Ciconiidae <i>Ciconia ciconia</i> <i>Ciconia nigra</i>
!	Черен щъркел	
!	Сем. Ибисови Бяла лопатарка !	Threskiornithidae <i>Platalea leucorodia</i> <i>Plegadis falcinellus</i>
!	Блестящ ибис	
	РАЗРЕД ГЪСКОПОДОБНИ	ANSERIFORMES
	Сем. Патицови	Anatidae

!	Малка белочела гъска	<i>Anser erythropus</i>
!	Белоока потапница	<i>Aythya nyroca</i>
!	Червеногуша гъска	<i>Branta ruficollis</i>
!	Тундров лебед	<i>Cygnus bewickii</i> (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>)
!	Поен лебед	<i>Cygnus cygnus</i>
!	Малък нирец	<i>Mergus albellus</i>
!	Тръноопашата патица	<i>Oxyura leucocephala</i>
!	Ръждив ангъч	<i>Tadorna ferruginea</i>

РАЗРЕД СОКОЛОПОДОБНИ

FALCONIFORMES

Сем. Орли рибари

Pandionidae

!	Орел рибар	<i>Pandion haliaetus</i>
---	------------	--------------------------

Сем. Ястребови

Accipitridae

!	Късопръст ястреб	<i>Accipiter brevipes</i>
!	Черен лешояд	<i>Aegypius monachus</i>
!	Скален орел	<i>Aquila chrysaetos</i>
!	Голям креслив орел	<i>Aquila clanga</i>
!	Кръстат (царски) орел	<i>Aquila heliaca</i>
!	Малък креслив орел	<i>Aquila pomarina</i>
!	Белоопашат мишелов	<i>Buteo rufinus</i>
!	Орел змияр	<i>Circaetus gallicus</i>
!	Тръстиков блатар	<i>Circus aeruginosus</i>
!	Полски блатар	<i>Circus cyaneus</i>
!	Степен блатар	<i>Circus macrourus</i>
!	Ливаден блатар	<i>Circus pygargus</i>
!	Брадат лешояд	<i>Gypaetus barbatus</i>
!	Белоглав лешояд	<i>Gyps fulvus</i>
!	Белоопашат морски орел	<i>Haliaeetus albicilla</i>
!	Ястребов орел	<i>Hieraaetus fasciatus</i>
!	Малък орел	<i>Hieraaetus pennatus</i>
!	Черна каня	<i>Milvus migrans</i>
!	Червена каня	<i>Milvus milvus</i>
!	Египетски лешояд	<i>Neophron percnopterus</i>
!	Осояд	<i>Pernis apivorus</i>

Сем. Соколови

Falconidae

!	Ловен сокол	<i>Falco cherrug</i>
!	Малък сокол	<i>Falco columbarius</i>
!	Средиземноморски сокол	<i>Falco eleonorae</i>
!	Далматински сокол	<i>Falco biarmicus</i>
!	Белошипа ветрушка	<i>Falco naumanni</i>
!	Сокол скитник	<i>Falco peregrinus</i>
!	Вечерна ветрушка	<i>Falco vespertinus</i>

РАЗРЕД КОКОШОПОДОБНИ

GALLIFORMES

Сем. Фазанови

Phasianidae

!	Планински кеклик	<i>Alectoris graeca graeca</i>
---	------------------	--------------------------------

Сем. Тетреви

Tetraonidae

!	Лещарка	<i>Bonasa bonasia</i>
!	Глухар	<i>Tetrao urogallus</i>

	РАЗРЕД ЖЕРАВОПОДОБНИ	GRUIFORMES
!	Сем. Жеравови Сив жерав	Gruidae <i>Grus grus</i>
!	* Сем. Дроплови Дропла	Otididae <i>Otis tarda</i>
!	Сем. Дърдавцови Ливаден дърдавец	Rallidae <i>Crex crex</i>
!	Голяма пъструшка	<i>Porzana porzana</i>
!	Средна пъструшка	<i>Porzana parva</i>
!	Малка пъструшка	<i>Porzana pusilla</i>
	РАЗРЕД ДЪЖДО- СВИРЦОПОДОБНИ	CHARADRIIFORMES
!	Сем. Туриликови Турилик	Burhinidae <i>Burhinus oedicnemus</i>
!	Сем. Дъждосвирици Морски дъждосвирец Планински дъждосвирец Златистопер дъждосвирец Шипокрила калугерица	Charadriidae <i>Charadrius alexandrinus</i> <i>Eudromias morinellus</i> <i>Pluvialis apricaria</i> <i>Hoplopterus spinosus</i>
!	Сем. Бекасови Пъстроопашат крайбрежен бекас Тъноклюн свирец Бойник Средна бекачина Малък горски водобегач Пепеляв брегобегач	Scolopacidae <i>Limosa lapponica</i> <i>Numenius tenuirostris</i> <i>Philomachus pugnax</i> <i>Gallinago media</i> <i>Tringa glareola</i> <i>Xenus cinereus</i>
!	Сем. Саблеклюнови Кокилобегач Саблеклюн	Recurvirostridae <i>Himantopus himantopus</i> <i>Recurvirostra avoseta</i>
!	Сем. Листоногови Тъноклюн листоног	Phalaropodidae <i>Phalaropus lobatus</i>
!	Сем. Огърличникови Кафявокрил огърличник	Glareolidae <i>Glareola pratincola</i>
!	Сем. Чайкови Дългоклюна чайка Малка черноглава чайка Малка чайка	Lariidae <i>Larus genei</i> <i>Larus melanocephalus</i> <i>Larus minutus</i>
!	Сем. Рибарки Белобуза рибарка Черна рибарка	Sternidae <i>Chlidonias hybridus</i> <i>Chlidonias niger</i>

!	Дебелоклюна рибарка	<i>Geochelidon nilotica</i>
!	Белочела рибарка	<i>Sterna albifrons</i>
!	Каспийска рибарка	<i>Sterna caspia</i>
!	Речна рибарка	<i>Sterna hirundo</i>
!	Гривеста рибарка	<i>Sterna sandvicensis</i>
	РАЗРЕД СОВОПОДОБНИ	STIGIFORMES
	Сем. Същински сови	Strigidae
!	Пернатонога кукумявка	<i>Aegolius funereus</i>
!	Блатна сова	<i>Asio flammeus</i>
!	Бухал	<i>Bubo bubo</i>
!	Врабчова кукумявка	<i>Glaucidium passerinum</i>
!	Уралска улулица	<i>Strix uralensis</i>
	РАЗРЕД КОЗОДОЕПОДОБНИ	CAPRIMULGIFORMES
	Сем. Козодоеви	Caprimulgidae
!	Козодой	<i>Caprimulgus europaeus</i>
	РАЗРЕД СИНЯВИЦОПОДОБНИ	CORACIIFORMES
	Сем. Земеродни рибарчета	Alcedinidae
!	Земеродно рибарче	<i>Alcedo atthis</i>
	Сем. Синявицови	Coraciidae
!	Синявица	<i>Coracias garrulus</i>
	РАЗРЕД КЪЛВАЧОПОДОБНИ	PICIFORMES
	Сем. Кълвачови	Picidae
!	Белогръб кълвач	<i>Dendrocopos leucotos</i>
!	Среден пъстър кълвач	<i>Dendrocopos medius</i>
!	Сирийски пъстър кълвач	<i>Dendrocopos syriacus</i>
!	Черен кълвач	<i>Dryocopus martius</i>
!	Трипръст кълвач	<i>Picoides tridactylus</i>
!	Сив кълвач	<i>Picus canus</i>
	РАЗРЕД ВРАБЧОПОДОБНИ	PASSERIFORMES
	Сем. Чучулигови	Alaudidae
!	Късопръста чучулига	<i>Calandrella brachydactyla</i>
!	Горска чучулига	<i>Lullula arborea</i>
!	Дебелоклюна чучулига	<i>Melanocorypha calandra</i>
	Сем. Стърчиопашкови	Motacillidae
!	Полска бърбица	<i>Anthus campestris</i>
	Сем. Сврачкови	Laniidae

!	Червеногърба сврачка	<i>Lanius collurio</i>
!	Черночела сврачка	<i>Lanius minor</i>
	Белочела сврачка	<i>Lanius nubicus</i>
	Сем. Мухоловкови	Muscicapidae
	Подсем. Дроздови	Turdinae
	Черногърбо каменарче	<i>Oenanthe pleshanka</i>
	Подсем. Коприварчеви	Sylviinae
	Мустакато шаварче	<i>Acrocephalus melanopogon</i>
!	Водно шаварче	<i>Acrocephalus paludicola</i>
!	Голям маслинов присмехулик	<i>Hippolais olivetorum</i>
!	Ястребогушо коприварче	<i>Sylvia nisoria</i>
	Подсем. Мухоловкови	Muscicapinae
!	Беловрата мухоловка	<i>Ficedula albicollis</i>
!	Червеногуша мухоловка	<i>Ficedula parva</i>
!	Полубеловрата мухоловка	<i>Ficedula semitorquata</i>
	Сем. Овесаркови	Emberizidae
!	Градинска овесарка	<i>Emberiza hortulana</i>
	КЛАС ВЛЕЧУГИ	REPTILIA
	РАЗРЕД КОСТЕНУРКИ	CHELONIA (TESTUDINES)
	Сем. Сухоземни костенурки	Testudinidae
!	Шипобедрена костенурка	<i>Testudo graeca</i>
!	Шипоопашата костенурка	<i>Testudo hermanni boettgeri</i>
	Сем. Блатни костенурки	Emydidae
!	Обикновена блатна костенурка	<i>Emys orbicularis</i>
	Южна блатна костенурка	<i>Mauremys rivulata (Mauremys caspica rivulata)</i>
	РАЗРЕД ЗМИИ	OPHIDIA
	Сем. Отровници	Viperidae
	Остромуцунеста усойница	<i>Vipera ursinii</i>
	Сем. Смокове	Colubridae
!	Леопардов смок	<i>Elaphe situla (Zamenis situla)</i>
!	Ивичест смок	<i>Elaphe quatuorlineata</i>
!	Пъстър смок	<i>Elaphe sauromates</i>
	КЛАС ЗЕМНОВОДНИ	AMPHIBIA
	РАЗРЕД ОПАШАТИ	CAUDATA

!	Сем. Саламандрови Гребенест тритон Добруджански тритон Голям гребенест тритон	Salamandridae <i>Triturus cristatus</i> (<i>T. cristatus cristatus</i>) <i>Triturus dobrogicus</i> (<i>T. cristatus dobrogicus</i>) <i>Triturus karelinii</i> (<i>T. cristatus karelinii</i>)
	РАЗРЕД БЕЗОПАШАТИ	ANURA
!	Сем. Бумки Червенокоремна бумка !	Discoglossidae <i>Bombina bombina</i> <i>Bombina variegata</i>
	КЛАС РИБИ	PISCES
	РАЗРЕД Миноги	PETROMYZONIFORMES
	Сем. Миногови Миноги	Petromyzonidae <i>Eudontomyzon spp.</i>
	РАЗРЕД ЩУКОПОДОБНИ	ESOCIFORMES
	Сем. Умброви Умбра	Umbridae <i>Umbra krameri</i>
	РАЗРЕД ШАРАНОПОДОБНИ	CYPRINIFORMES
!	Сем. Шаранови Распер Черна (балканска) мряна Резовска (Приморска) мряна Маришка мряна Уклей (Брияна, Облез) !	Cyprinidae <i>Aspius aspius</i> <i>Barbus meridionalis petenyi</i> <i>Barbus tauricus</i> (<i>Barbus plebejus tauricus</i>) <i>Barbus cyclolepis</i> (<i>Barbus cyclolepis tauricus</i>) <i>Chalcalburnus chalcoides</i> <i>Romanogobio albipinatus</i> (<i>Gobio albipinatus</i>) !
!	Балканска кротушка	<i>Romanogobio uranoscopus</i> (<i>Gobio uranoscopus</i>)
!	Европейска горчивка	<i>Rhodeus amarus</i> (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)
	Планински кефал Сабица	<i>Leuciscus souffia</i> <i>Pelecus cultratus</i>
	Сем. Виюнови Голям щипок Щипок (Обикновен щипок, Змиорче, Пискал) Струмски щипок	Cobitidae <i>Cobitis elongata</i> <i>Cobitis elongatoides</i> (<i>Cobitis taenia elongatoides</i>) <i>Cobitis strumicae</i> (<i>Cobitis taenia strumicae</i>)
!	Виюн	<i>Misgurnus fossilis</i>
!	Балкански щипок (Лискур, Лингур)	<i>Sabanejewia balcanica</i> (<i>Sabanejewia aurata balcanica</i>)

	Дунавски (Български) щипок	<i>Sabanejewia bulgarica (Sabanejewia aurata bulgarica)</i>
	РАЗРЕД КОСТУРОПОДОБНИ	PERCIFORMES
	Сем. Костурови Високотел бибан ! Ивичест бибан ! Вретенарка	Percidae <i>Gymnocephalus baloni</i> <i>Gymnocephalus schraetzer</i> <i>Zingel spp.</i>
	РАЗРЕД СЕЛДОПОДОБНИ	CLUPEIFORMES
	Сем. Селдови Скумрии	Clupeidae <i>Alosa spp.</i>
	РАЗРЕД СКОРПИДОПОДОБНИ	SCORPAENIFORMES
	Сем. Главочи ! Главоч	Cottidae <i>Cottus gobio</i>
	2. БЕЗГРЪБНАЧНИ	2. INVERTEBRATES
	ТИП ЧЛЕНЕСТОНОГИ	ARTHRODOPA
	КЛАС РАКООБРАЗНИ	CRUSTACEA
	РАЗРЕД ДЕСЕТОНОГИ РАКООБРАЗНИ	DECAPODA
	Сем. Сладководни прави раци	Astacidae
*	Ручеен рак	<i>Austropotamobius torrentium</i>
	КЛАС НАСЕКОМИ	INSECTA
	РАЗРЕД ВОДНИ КОНЧЕТА	ODONATA
	Сем. Ценагриониди Ценагрион Ценагрион	Coenagrionidae <i>Coenagrion mercuriale</i> <i>Coenagrion ornatum</i>
	Сем. Гомфиди Офиогомфус	Gomphidae <i>Ophiogomphus cecilia</i>
	Сем. Кордулегастриди Кордулегастер	Cordulegastridae <i>Cordulegaster heros</i>
	Сем. Кобилички, либелулиди Леукориния	Libellulidae <i>Leucorrhinia pectoralis</i>
	РАЗРЕД ПРАВОКРИЛИ	ORTHOPTERA

Сем. Катантопиди Одонтоподизма Обикновен паракалоптенус	Catantopidae <i>Odontopodisma rubripes</i> <i>Paracaloptenus caloptenoides</i>
РАЗРЕД ТВЪРДОКРИЛИ	COLEOPTERA
Сем. Трупояди	Geotrupidae <i>Bolbelasmus uniconis</i>
Сем. Рисодиди Рисодес	Rhysodidae <i>Rhysodes sulcatus</i>
Сем. Бръмбари бегачи Карабус Карабус Бръмбър рогач * Алпийска розалия	Carabidae <i>Carabus hungaricus</i> <i>Carabus variolosus</i> <i>Lucanus cervus</i> <i>Rosalia alpina</i>
* Сем. Листороги, торни бръмбари Осмодерма	Scarabaeidae <i>Osmoderma eremite</i>
Сем. Сечковци Обикновен сечко Буков сечко	Cerambycidae <i>Cerambyx cerdo</i> <i>Morimus funereus</i>
РАЗРЕД ПЕПЕРУДИ	LEPIDOPTERA
*	Arctiidae <i>Callimorpha quadripunctaria</i>
Сем. Белянки Жълтушка Лептидея	Pieridae <i>Colias myrmidone</i> <i>Leptidea morsei</i>
Сем. Синевки Лицена Макулинеа Полиоматус	Lycaenidae <i>Lycaena dispar</i> <i>Maculinea nausithous</i> <i>Polyommatus eroides</i>
Сем. Многоцветници Сатирче Еуфидриас Хидриас * Бяло-v	Nymphalidae <i>Coenonympha oedipus</i> <i>Euphydryas aurinia</i> <i>Hypodryas maturna (Euphydryas maturna)</i> <i>Nymphalis vaualbum</i>
Сем. Лазокампиди Торбогнезница	Lasiocampidae <i>Eriogaster catax</i>
Сем. Педомерки Лигниоптера	Geometriade <i>Lignyoptera fumidaria</i>
Сем. Нощни пеперуди	Noctuidae <i>Dioszeghyana schmidtii</i>

	ТИП МЕКОТЕЛИ	MOLLUSCA
	КЛАС ОХЛЮВИ	GASTROPODA
	РАЗРЕД ДРЕВНИ ГАСТРОПОДИ	ARCHAEOGASTROPODA
	Сем. Неритиди Ивичест теодоксус	Neritidae <i>Theodoxus transversalis</i>
	РАЗРЕД ВОДНИ БЕЛОДРОБНИ ОХЛЮВИ	BASOMMATOPHORA
	Сем. Планорбиди Анизус	Planorbidae <i>Anisus vorticulus</i>
	РАЗРЕД СУХОЗЕМНИ ОХЛЮВИ	STYLOMMATOPHORA
	Сем. Вертигиниди Вертиго Вертиго	Vertiginidae <i>Vertigo moulinsiana</i> <i>Vertigo angustior</i>
	КЛАС МИДИ	BIVALVIA
!	Сем. Бисерни миди Бисерна мида	Unionoidae <i>Unio crassus</i>
*		
	3. РАСТЕНИЯ	3. PLANTES
	ОТДЕЛ ПАПРАТОВИДНИ	POLYPODIOPHYTA (PTERIDOPHYTA)
!	Сем. Разковничеви Четирилистно разковниче	Marsileaceae <i>Marsilea quadrifolia</i>
	ОТДЕЛ ПОКРИТОСЕМЕННО	MAGNOLOPHYTA (ANGIOSPERMAE)
!	Сем. Лаваницови Парнасиева калдезия	Alismataceae <i>Caldesia parnassifolia</i>
	Сем. Сложноцветни Имануелова метличина Янкева метличина Сибирски див тютюн	Asteraceae (Compositae) <i>Centaurea immanuelis-loewii</i> <i>Centaurea jankae</i> <i>Ligularia sibirica</i>
!	Сем. Грапаволистни Червено усойниче	Boraginaceae <i>Echium russicum</i>
	Сем. Кръстоцветни Татарско диво зеле	Brassicaceae (Cruciferae) <i>Crambe tataria</i>
	Сем. Карамфилови Янкева кутявка	Caryophyllaceae <i>Moehringia jankae</i>

!	Сем. Острицови Карниолска пушица	Cyperaceae <i>Eleocharis carniolica</i>
!	Сем. Росянкови Жлезиста алдрованда	Droseraceae <i>Aldrovanda vesiculosa</i>
	Сем. Перуникови Блатно петльово перо	Iridaceae <i>Gladiolus palustris</i>
!	Сем. Салепови Венерино пантофче Калописиева дактилориза Обикновена пърчовка	Orchidaceae <i>Cypripedium calceolus</i> <i>Dactylorhiza kalopissii</i> <i>Himantoglossum caprinum</i> (<i>H. hircinum</i>)
!	Льозелов липарис	<i>Liparis loeselii</i>
!	Сем. Розоцветни Емилипопово прозорче	Rosaceae <i>Potentilla emili-popii</i>
	Сем. Живеничеви Карпатска тоция	Scrophulariaceae <i>Tozzia alpina</i> ssp. <i>carpatica</i> (<i>T. carpatica</i>)
	Сем. Теменугови Дългошпореста теменуга	Violaceae <i>Viola delphinantha</i>
	МЪХОВЕ	
	ОТДЕЛ ЛИСТНАТИ МЪХОВЕ	BRYOPHYTA
!		<i>Buxbaumia viridis</i>
!		<i>Dicranum viride</i>
		<i>Hamatocaulis (Drepanocladus) vernicosus</i>
		<i>Leocobrium glaucum</i>
		<i>Meesia longiseta</i>
	ОТДЕЛ ЧЕРНОДРОБНИ МЪХОВЕ	MARCHANTIOPHYTA
!		<i>Mannia triandra</i>

Приложение № 2а

към чл. 35а (Ново - ДВ, бр. 94 от 2007 г.)

1. ГРЪБНАЧНИ

ПТИЦИ

1. VERTEBRATES

AVES

РАЗРЕД ГЪСКОПОДОБНИ**ANSERIFORMES****Сем. Патицови**

Голяма белочела гъска

Anatidae*Anser albifrons***РАЗРЕД
СИНЯВИЦОПОДОБНИ****CORACIIFORMES****Сем. Пчелоядови**

Пчелояд

Meropidae*Merops apiaster***2. РАСТЕНИЯ****2. PLANTES****ОТДЕЛ
ПОКРИТОСЕМЕННИ****MAGNOLOPHYTA
(ANGIOSPERMAE)****Сем. Лободови**

Влакнеста басия

Chenopodiaceae*Bassia hirsuta***Сем. Острицови**

Буксбаумиева острица

Двуредна острица

Туфеста острица

Ръждива острица

Тъмнокафява острица

Хартманиева острица

Тинеста острица

Пиринска острица

Брадавическа острица

Скална острица

Режеш кладиум

Михелов дихостилис

Полегнал изолепис

Белардиева кобрезия

Крайбрежен сцирпус

Триръбест сцирпус

Cyperaceae*Carex buxbaumii**Carex disticha**Carex elata**Carex ferruginea**Carex fuliginosa**Carex hartmanii**Carex limosa**Carex pirinensis**Carex punctata**Carex rupestris**Cladium mariscus**Dichostylis mishelianus**Isolepis supina**Kobresia myosuroides (Elyna bellardii)**Scirpus litoralis (Schoenoplectus litoralis)**Scirpus triquetus***Сем. Наводникови**

Прешленолистен наводник

Тритичинков наводник

Elatinaceae*Elatine alsinastrum**Elatine triandra***Сем. Бобови**

Жълт хедизарум

Червен хедизарум

Едноцветна конска подкова

Алпийско секирче

Планинско секирче

Блатно секирче

Панчичево секирче

Скално секирче

Трансилванско секирче

Южна леща

Блатен звездан

Бяла лупина

Fabaceae (Leguminosae)*Hedysarum grandiflorum**Hedysarum tauricum**Hippocrepis unisiliquosa**Lathyrus alpestris**Lathyrus montanus**Lathyrus palustris**Lathyrus pancicii**Lathyrus saxatilis**Lathyrus transsylvanicus**Lens ervoides**Lotus uliginosus**Lupinus albus*

Карстова люцерна
Крайбрежна люцерна
Родопска люцерна
Урумов окситропис
Кожухаров окситропис
Тетрагонолобус
Странджанска детелина
Тимотейкова детелина
Мехуреста детелина
Рубинова детелина
Остроплоден сминдух
Кавказка детелина
Късозъба детелина
Разперенозъба детелина
Рилска глушина
Подземна глушина
Отсеченолистна глушина

Сем. Букови

Странджански дъб

Сем. Дзукови

Жабешка дзука
Разперена светлика

Сем. Салепови

Редкоцветен салеп

Сем. Житни

Качулато диво жито
Коленчато диво жито
Маркграфово диво жито
Крайбрежен елурупус
Тракийска класица
Прекъсната ветрушка
Едрокласа овсига
Мизийска овсига
Парилска овсига
Съчленен коринефорус
Гъстоцветен пирей
Пиринска власатка
Парвотризетум
Перидикцион
Айтоска ливадина
Йорданова ливадина
Мочурна ливадина
Пиринска ливадина
Родопска дива ръж
Корабска гъжва
Сбит овесец
Царска трева
Извит парафолис

2. ГЪБИ

Polyporaceae

Medicago carstiensis
Medicago littoralis
Medicago rhodopaea
Oxytropis urumovii
Oxytropis kozhuharovii
Tetragonolobus maritimus
Trifolium ligusticum
Trifolium phleoides
Trifolium physodes
Trifolium rubens
Trigonella spicata
Trifolium spumosum
Trifolium squamosum
Trifolium squarrosum
Vicia abbreviata
Vicia amphicarpa
Vicia truncatulla

Fagaceae

Quercus hartwissiana

Juncaceae

Juncus ranarius
Luzula deflexa

Orchidaceae

Orchis laxiflora

Poaceae (Gramineae)

Aegilops comosa
Aegilops geniculata (A. lorentii)
Aegilops markgrafii (A. dichasians)
Aeluropus littoralis
Alopecurus thracicus
Apera interrupta
Bromus lanceolatus
Bromus moesiacus
Bromus parilicus
Corynephorus divaricatus
Elymus picnanthus (Agropyron litorale)
Festuca pirinica
Parvotrisetum myrianthum
Perydiction sanctum (Brachypodium sanctum)
Poa aitosensis
Poa jordanovii
Poa palustris
Poa pirinica
Secale rhodopaeum
Sesleria korabensis (S. klasterkii)
Danthoniastrum compactum
Imperata cylindrica
Parapholis incurva

2. MYCOTA

Северен амилоцистис	<i>Amylocystis lapponica</i>
Boletaceae	
Кървавочервена манатарка	<i>Boletus dupainii</i>
Величествена манатарка	<i>Boletus permagnificus</i>
Розовобяла манатарка	<i>Boletus roseoalbidus</i>
Обикновен филопорус	<i>Phylloporus pelletieri</i>
Tricholomataceae	
Царска катателазма	<i>Catathelasma imperiale</i>
Трицветен леукопаксилус	<i>Leucopaxillus compactus</i>
Clathraceae	
Арчеров клатрус	<i>Clathrus archeri</i>
Cortinariaceae	
Превъзходен паяжинник	<i>Cortinarius praestans</i>
Suillaceae	
Сибирска масловка	<i>Suillus sibiricus</i>
МЪХОВЕ	
ОТДЕЛ ЛИСТНАТИ	BRYOPHYTA
МЪХОВЕ	<i>Leucobrium glaucum</i>
	<i>Sphagnum spp.</i>

Приложение № 3

към чл. 37 (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2007 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.)

За видовете, означени със знак (*), се прилагат разпоредбите на чл. 278д от Наказателния кодекс.

1. ГРЪБНАЧНИ

БОЗАЙНИЦИ

РАЗРЕД НАСЕКОМОЯДНИ

Сем. Таралежи
Таралеж

Сем. Земеровки
Етруска земеровка

1. VERTEBRATES

MAMMALIA

INSECTIVORA

Erinaceidae
Erinaceus concolor

Soricidae
Suncus etruscus

РАЗРЕД ПРИЛЕПИ

Сем. Подковоноси прилепи

Средиземноморски подковонос
Южен подковонос
Голям подковонос
Малък подковонос
Подковонос на Мехели

Сем. Булдогови прилепи

Булдогов прилеп

Сем. Гладконоси прилепи

Широкоух прилеп
Северен вечерник
Полунощен прилеп
Савиево прилепче
Дългокрил прилеп
Алкатоев (бакембардов) нощник
Златист нощник
Дългоух нощник
Остроух нощник
Нощник на Брандт
Дългопръст нощник
Езерен нощник
Воден нощник
Мустакат нощник
Трицветен нощник
Голям нощник
Нощник на Натерер
Голям вечерник
Малък вечерник
Ръждив вечерник
Кафяво прилепче
Малко кафяво прилепче
Прилеп на Натузий
Средиземноморско прилепче
Кафяв дългоух прилеп
Сив дългоух прилеп
Двуцветен прилеп

РАЗРЕД ГРИЗАЧИ

Сем. Сънливци

Мишевиден сънливец
Лешников сънливец

Сем. Скачащи мишки

Скачаща (степна) мишка

Сем. Хомяци

Добруджански (среден) хомяк
Сив (малък) хомяк
Обикновен (голям) хомяк

РАЗРЕД ХИЩНИЦИ

CHIROPTERA

Rhinolophidae

Rhinolophus blasii
Rhinolophus euryale
Rhinolophus ferrumequinum
Rhinolophus hipposideros
Rhinolophus mehelyi

Molossidae

Tadarida teniotis

Vespertilionidae

Barbastella barbastellus
Eptesicus nilssoni
Eptesicus serotinus
Hypsugo savii
Miniopterus schreibersi
Myotis alcathoe
Myotis aurescens
Myotis bechsteini
Myotis blythi
Myotis brandti
Myotis capaccinii
Myotis dasycneme
Myotis daubentoni
Myotis mystacinus
Myotis emarginatus
Myotis myotis
Myotis nattereri
Nyctalus lasiopterus
Nyctalus leisleri
Nyctalus noctula
Pipistrellus pipistrellus
Pipistrellus pygmaeus
Pipistrellus nathusii
Pipistrellus kuhlii
Plecotus auritus
Plecotus austriacus
Vespertilio murinus

RODENTIA

Gliridae

Myomimus roachi
Muscardinus avellanarius

Dipodidae

Sicista subtilis

Cricetidae

Mesocricetus newtoni
Cricetulus migratorius
Cricetus cricetus

CARNIVORA

Сем. Мечки
Кафява мечка

Сем. Порови
Видра
Златка
Невестулка
Степен пор
Пъстър пор

Сем. Котки
Рис
Европейска дива котка

Сем. Същински тюлени
Тюлен монах

РАЗРЕД ЧИФТОКОПИТНИ

Сем. Кухороги
Дива коза

РАЗРЕД КИТОПОДОБНИ

Сем. Морски свине
Муткур (морска свиня)

Сем. Делфини
Делфин
Афала

ПТИЦИ

РАЗРЕД ГМУРКАЧОПОДОБНИ

Сем. Гмуркачови
Червеногуш гмуркач
Черногуш гмуркач
Черноклюн гмуркач

РАЗРЕД ГМУРЕЦОПОДОБНИ

Сем. Гмурецови
Ушат гмурец
Голям гмурец
Червеноврат гмурец
Черноврат гмурец
Мальк гмурец

РАЗРЕД БУРЕВЕСТНИКОПОДОБНИ

Сем. Буревестникови
Жълтоклюн буревестник
Обикновен буревестник

Ursidae
Ursus arctos (*)

Mustelidae
Lutra lutra (*)
Martes martes
Mustela nivalis
Mustela eversmanni
Vormela peregusna

Felidae
Felis lynx (*)
Felis silvestris

Phocidae
Monachus monachus (*)

ARTIODACTYLA

Bovidae
Rupicapra rupicapra (*)

CETACEA

Phocoenidae
Phocoena phocoena

Delphinidae
Delphinus delphis (*)
Tursiops truncatus (*)

AVES

GAVIIFORMES

Gaviidae
Gavia stellata
Gavia arctica
Gavia immer

PODICIPEDIFORMES

Podicipedidae
Podiceps auritus
Podiceps cristatus
Podiceps grisegena
Podiceps nigricollis
Tachybaptus ruficollis

PROCELLARIIFORMES

Procellariidae
Calonectris /Procellaria/ diomedea
Puffinus yelkouan

РАЗРЕД ПЕЛИКАНОПОДОБНИ

Сем. Корморани

Среден корморан
Малък корморан

Сем. Пеликани

Къдроглав пеликан
Розов пеликан

Сем. Рибоядови

Бял рибояд

РАЗРЕД ЩЪРКЕЛОПОДОБНИ

Сем. Чаплови

Гривеста чапла
Ръждива чапла
Сива чапла
Голям воден бик
Биволска чапла
Голяма бяла чапла
Малка бяла чапла
Малък воден бик
Нощна чапла

Сем. Щъркелови

Бял щъркел
Черен щъркел

Сем. Ибисови

Бяла лопатарка
Блестящ ибис

Сем. Фламингови

Розово фламинго

РАЗРЕД ГЪСКОПОДОБНИ

Сем. Патицови

Сърпокрила патица
Сива патица
Малка белочела гъска
Посевна гъска
Сива гъска
Снежна гъска
Белоока потапница
Кафявоглава потапница
Планинска потапница
Червеногуша гъска
Звънарка
Ледена потапница
Тундров лебед
Ням лебед
Поен лебед
Мраморна патица

PELECANIFORMES

Phalacrocoracidae

Phalacrocorax aristotelis
Phalacrocorax pygmeus (*)

Pelecanidae

Pelecanus crispus (*)
Pelecanus onocrotalus

Sulidae

Morus bassanus

CICONIIFORMES

Ardeidae

Ardeola ralloides
Ardea purpurea
Ardea cinerea
Botaurus stellaris
Bubulcus ibis
Egretta alba
Egretta garzetta
Ixobrychus minutus
Nycticorax nycticorax

Ciconiidae

Ciconia ciconia
Ciconia nigra

Threskiornithidae

Platalea leucorodia
Plegadis falcinellus

Phoenicopteridae

Phoenicopus ruber

ANSERIFORMES

Anatidae

Anas falcata
Anas strepera
Anser erythropus
Anser fabalis
Anser anser
Anser caerulescens
Aythya nyroca
Aythya ferina
Aythya marila
Branta ruficollis
Bucephala clangula
Clangula hyemalis
Cygnus bewickii
Cygnus olor
Cygnus cygnus
Marmaronetta angustirostris

Кадифена потапница
Траурна потапница
Малък нирец
Голям нирец
Среден нирец
Червеноклюна потапница
Тръноопашата потапница
Обикновена гага
Ръждив ангъч
Бял ангъч

РАЗРЕД СОКОЛОПОДОБНИ

Сем. Орли рибари

Орел рибар

Сем. Ястребови

Късопръст ястреб
Голям ястреб
Малък ястреб
Черен лешояд
Скален орел
Голям креслив орел
Кръстат (царски) орел
Малък креслив орел
Степен орел
Обикновен мишелов
Северен мишелов
Белоопашат мишелов
Орел змияр
Тръстиков блатар
Полски блатар
Степен блатар
Ливаден блатар
Пепелява каня
Брадат лешояд
Белоглав лешояд
Белоопашат морски орел
Ястребов орел
Малък орел
Черна каня
Червена каня
Египетски лешояд
Осояд

Сем. Соколови

Далматински сокол
Ловен сокол
Малък сокол
Средиземноморски сокол
Белошипа ветрушка
Сокол скитник
Орко
Черношипа ветрушка (Керкенец)
Вечерна ветрушка

Melanitta fusca
Melanitta nigra
Mergus albellus
Mergus merganser
Mergus serrator
Netta rufina
Oxyura leucocephala
Somateria mollissima
Tadorna ferruginea (*)
Tadorna tadorna

FALCONIFORMES

Pandionidae

Pandion haliaetus (*)

Accipitridae

Accipiter brevipes
Accipiter gentilis
Accipiter nisus
Aegypius monachus (*)
Aquila chrysaetos
Aquila clanga
Aquila heliaca
Aquila pomarina
Aquila rapax
Buteo buteo
Buteo lagopus
Buteo rufinus
Circaetus gallicus
Circus aeruginosus
Circus cyaneus
Circus macrourus
Circus pygargus
Elanus caeruleus
Gypaetus barbatus (*)
Gyps fulvus (*)
Haliaeetus albicilla (*)
Hieraaetus fasciatus
Hieraaetus pennatus
Milvus migrans
Milvus milvus
Neophron percnopterus
Pernis apivorus

Falconidae

Falco biarmicus (*)
Falco cherrug (*)
Falco columbarius
Falco eleonorae
Falco naumanni
Falco peregrinus (*)
Falco subbuteo
Falco tinnunculus
Falco vespertinus

РАЗРЕД КОКОШОПОДОБНИ

Сем. Фазанови

Лещарка

РАЗРЕД ЖЕРАВОПОДОБНИ

Сем. Жеравови

Момин жерав

Сив жерав

Сем. Дърдавцови

Ливаден дърдавец

Зеленоножка

Голяма пъструшка

Средна пъструшка

Малка пъструшка

Воден дърдавец

Сем. Дроплови

Дропла

Стрепет

РАЗРЕД ДЪЖДОВИРЦОПОДОБНИ

Сем. Туриликови

Турилик

Сем. Дъждовирцови

Каменообръщач

Морски дъждовирец

Речен дъждовирец

Пясъчен дъждовирец

Планински дъждовирец

Шипокрила калугерица

Златистопер дъждовирец

Сребристопер дъждовирец

Обикновена калугерица

Белоопашата калугерица

Сем. Стридоядови

Стридояд

Сем. Бекасови

Късокрил кюкавец

Трипръст брегобегач

Тъмногръд брегобегач

Голям брегобегач

Кривоклюн брегобегач

Малък брегобегач

Сив брегобегач

Голяма бекачина

Плоскоклюн блатобегач

Черноопашат крайбрежен бекас

Пъстроопашат крайбрежен бекас

Малка бекачина

GALLIFORMES

Phasianidae

Bonasa bonasia

GRUIFORMES

Gruidae

Anthropoides virgo

Grus grus

Rallidae

Crex crex (*)

Gallinula chloropus

Porzana porzana

Porzana parva

Porzana pusilla

Rallus aquaticus

Otididae

Otis tarda

Tetrax tetrax

CHARADRIIFORMES

Burhinidae

Burhinus oedicnemus

Charadriidae

Arenaria interpres

Charadrius alexandrinus

Charadrius dubius

Charadrius hiaticula

Eudromias morinellus

Haplopterus spinosus

Pluvialis apricaria

Pluvialis squatarola

Vanellus vanellus

Vanellus leucurus

Haematopididae

Haematopus ostralegus

Scolopacidae

Actitis hypoleucos

Calidris alba

Calidris alpina

Calidris canutus

Calidris ferruginea

Calidris minuta

Calidris temminckii

Gallinago media

Limicola falcinellus

Limosa limosa

Limosa lapponica

Lymnocyptes minimus

Голям свирец
Малък свирец
Тънкоклюн свирец
Бойник
Голям червеноног водобегач
Малък горски водобегач
Голям зеленоног водобегач
Голям горски водобегач
Малък зеленоног водобегач
Малък червеноног водобегач
Жълтокрак брегобегач

Сем. Саблеклюнови

Кокилобегач
Саблеклюн

Сем. Листоногови

Тънкоклюн листоног
Плоскоклюн листоног

Сем. Огърличникови

Кафявокрил огърличник
Чернокрил огърличник

Сем. Чайкови

Белобуза рибарка
Белокрила рибарка
Черна рибарка
Дебелоклюна рибарка
Чайка буревестница
Малка черногърба чайка
Дългоклюна чайка
Голяма черногърба чайка
Малка черноглава чайка
Малка чайка
Речна чайка
Трипръста чайка
Белочела рибарка
Каспийска рибарка
Речна рибарка
Гривеста рибарка
Полярна рибарка

Сем. Морелетникови

Голям морелетник
Среден морелетник

РАЗРЕД ГЪЛЪБОПОДОБНИ

Сем. Пустинаркови

Пухопръста пустинарка

Сем. Гълъбови

Див скален гълъб
Гълъб хралупар

Numenius arquata
Numenius phaeopus
Numenius tenuirostris
Philomachus pugnax
Tringa erythropus
Tringa glareola
Tringa nebularia
Tringa ochropus
Tringa stagnatilis
Tringa totanus
Xenus cinereus

Recurvirostridae

Himantopus himantopus
Recurvirostra avosetta

Phalaropodidae

Phalaropus lobatus
Phalaropus fulicarius

Glareolidae

Glareola pratincola
Glareola nordmanni

Lariidae

Chlidonias hybridus
Chlidonias leucopterus
Chlidonias niger
Geochelidon nilotica
Larus canus
Larus fuscus
Larus genei
Larus marinus
Larus melanocephalus
Larus minutus
Larus ridibundus
Rissa tridactyla
Sterna albifrons
Sterna caspia
Sterna hirundo
Sterna sandvicensis
Sterna paradisaea

Stercorariidae

Stercorarius pomarinus
Stercorarius parasiticus

COLUMBIFORMES

Pteroclididae

Syrhaptes paradoxus

Columbidae

Columba livia livia
Columba oenas

РАЗРЕД КУКУВИЦОПОДОБНИ

Сем. Кукувицови

Качулата кукувица
Обикновена кукувица

РАЗРЕД СОВОПОДОБНИ

Сем. Забулени сови

Забулена сова

Сем. Същински сови

Пернатонога кукумявка
Горска ушата сова
Блатна сова
Домашна кукумявка
Бухал
Врабчова кукумявка
Снежна сова
Чухал
Горска улулица
Уралска улулица
Ястребова сова

РАЗРЕД КОЗОДОЕПОДОБНИ

Сем. Козодоеви

Козодой

РАЗРЕД БЪРЗОЛЕТОПОДОБНИ

Сем. Бързолетови

Черен бързолет
Алпийски бързолет
Блед бързолет

РАЗРЕД СИНЯВИЦОПОДОБНИ

Сем. Земеродни рибарчета

Земеродно рибарче

Сем. Синявицови

Синявица

Сем. Пчелоядови

Зелен пчелояд

Сем. Папунякови

Папуняк

РАЗРЕД КЪЛВАЧОПОДОБНИ

Сем. Кълвачови

Черен кълвач
Голям пъстър кълвач
Сирийски пъстър кълвач

CUCULIFORMES

Cuculidae

Clamator glandarius
Cuculus canorus

STIGIFORMES

Tytonidae

Tyto alba

Strigidae

Aegolius funereus
Asio otus
Asio flammeus
Athene noctua
Bubo bubo
Glaucidium passerinum
Nyctea scandiaca
Otus scops
Strix aluco
Strix uralensis
Surnia ulula

CAPRIMULGIFORMES

Caprimulgidae

Caprimulgus europaeus

APODIFORMES

Apodidae

Apus apus
Apus melba
Apus pallidus

CORACIIFORMES

Alcedinidae

Alcedo atthis

Coraciidae

Coracias garrulus

Meropidae

Merops persicus

Upopidae

Upupa epops

PICIFORMES

Picidae

Dryocopus martius
Dendrocopos major
Dendrocopos syriacus

Среден пъстър кълвач
Белогръб кълвач
Малък пъстър кълвач
Въртошийка
Трипръст кълвач
Сив кълвач
Зелен кълвач

РАЗРЕД ВРАБЧОПОДОБНИ

Сем. Чучулигови

Полска чучулига
Късопръста чучулига
Сива чучулига
Балканска чучулига
Качулата чучулига
Горска чучулига
Дебелоклюна чучулига
Белокрила чучулига

Сем. Лястовицови

Градска лястовица
Селска лястовица
Червенокръста лястовица
Скална лястовица
Брегова лястовица

Сем. Стърчиопашкови

Полска бърбрица
Горска бърбрица
Ливадна бърбрица
Тундрова бърбрица
Планинска бърбрица
Лимонена стърчиопашка
Жълта стърчиопашка
Планинска стърчиопашка
Бяла стърчиопашка

Сем. Копринаркови

Копринарка

Сем. Водни косове

Воден кос

Сем. Орехчета

Орехче

Сем. Завирушкови

Сивогуша завирушка
Пъстрогуша завирушка

Сем. Дроздови

Грънковче
Червеногръдка
Северен славей
Южен славей

Dendrocopos medius
Dendrocopos leucotos
Dendrocopos minor
Jynx torquilla
Picoides tridactylus
Picus canus
Picus viridis

PASSERIFORMES

Alaudidae

Alauda arvensis
Calandrella brachydactyla
Calandrella rufescens
Eremophila alpestris
Galerida cristata
Lullula arborea
Melanocorypha calandra
Melanocorypha leucoptera

Hirundinidae

Delichon urbica
Hirundo rustica
Hirundo daurica
Ptyonoprogne rupestris
Riparia riparia

Motacillidae

Anthus campestris
Anthus trivialis
Anthus pratensis
Anthus cervinus
Anthus spinoletta
Motacilla citreola
Motacilla flava
Motacilla cinerea
Motacilla alba

Bombycillidae

Bombycilla garrulus

Cinclidae

Cinclus cinclus

Troglodytidae

Troglodytes troglodytes

Prunellidae

Prunella modularis
Prunella collaris

Turdidae

Cercotrichas galactotes
Erithacus rubecula
Luscinia luscinia
Luscinia megarhynchos

Синьогушка
Пъстър скален дрозд
Син скален дрозд
Пустинно каменарче
Скално каменарче
Испанско каменарче
Ориенталско каменарче
Черно каменарче
Сиво каменарче
Черногърбо каменарче
Домашна червеноопашка
Градинска червеноопашка
Ръждивогушо ливадарче
Черногушо ливадарче
Белогуш дрозд
Кос
Черногуш дрозд
Хвойнов дрозд
Поен дрозд
Беловежд дрозд
Имелов дрозд

Сем. Коприварчеви

Индийско шаварче
Тръстиково шаварче
Градинско шаварче
Мустакато шаварче
Водно шаварче
Мочурно шаварче
Крайбрежно шаварче
Блатно шаварче
Свилено шаварче
Пъстроопашато шаварче
Малък маслинов присмехулник
Голям маслинов присмехулник
Градински присмехулник
Полски цвъркач
Речен цвъркач
Тръстиков цвъркач
Планински певец
Жълтоглав певец
Буков певец
Елов певец
Брезов певец
Червеногушо коприварче
Малко черноглаво коприварче
Орфеево коприварче
Ястребогушо коприварче
Малко белогушо коприварче
Голямо белогушо коприварче
Градинско коприварче
Голямо черноглаво коприварче
Черногушо коприварче
Жълтоглаво кралче
Червеноглаво кралче

Luscinia svecica
Monticola saxatilis
Monticola solitarius
Oenanthe deserti
Oenanthe finschii
Oenanthe hispanica
Oenanthe isabellina
Oenanthe leucura
Oenanthe oenanthe
Oenanthe pleschanka
Phoenicurus ochruros
Phoenicurus phoenicurus
Saxicola rubetra
Saxicola torquata
Turdus torquatus
Turdus merula
Turdus ruficollis
Turdus pilaris
Turdus philomelos
Turdus iliacus
Turdus viscivorus

Sylviidae

Acrocephalus agricola
Acrocephalus arundinaceus
Acrocephalus dumetorum
Acrocephalus melanopogon
Acrocephalus paludicola
Acrocephalus palustris
Acrocephalus schoenobaenus
Acrocephalus scirpaceus
Cettia cetti
Cisticola juncidis
Hippolais pallida
Hippolais olivetorum
Hippolais icterina
Locustella naevia
Locustella fluviatilis
Locustella luscinioides
Phylloscopus bonelli
Phylloscopus proregullus
Phylloscopus sibilatrix
Phylloscopus collybita
Phylloscopus trochilus
Sylvia cantillans
Sylvia melanocephala
Sylvia hortensis
Sylvia nisoria
Sylvia curruca
Sylvia communis
Sylvia borin
Sylvia atricapilla
Sylvia rueppelli
Regulus regulus
Regulus ignicapillus

Сем. Мухоловкови

Сива мухоловка
Червеногуша мухоловка
Беловрата мухоловка
Полубеловрата мухоловка
Жалобна мухоловка

Сем. Мустакати синигери

Мустакат синигер

Сем. Дългоопашати синигери

Дългоопашат синигер

Сем. Синигерови

Лъскавоглав синигер
Жалобен синигер
Матовоглав синигер
Качулат синигер
Черен синигер
Син синигер
Голям синигер

Сем. Зидаркови

Горска зидарка
Скална зидарка

Сем. Скалолазкови

Скалолазка

Сем. Дърволазкови

Горска дърволазка
Градинска дърволазка

Сем. Торбогнезди синигери

Торбогнезд синигер

Сем. Авлигови

Авлига

Сем. Сврачкови

Червеногърба сврачка
Черночела сврачка
Сива сврачка
Червеноглава сврачка
Белочела сврачка

Сем. Вранови

Гарван
Сокерица
Жълтоклюна гарга

Сем. Скорцови

Розов скорец

Сем. Тъкачови

Снежна чинка

Muscicapidae

Muscicapa striata
Ficedula parva
Ficedula albicollis
Ficedula semitorquata
Ficedula hypoleuca

Timaliidae

Panurus biarmicus

Aegithalidae

Aegithalos caudatus

Paridae

Parus palustris
Parus lugubris
Parus montanus
Parus cristatus
Parus ater
Parus caeruleus
Parus major

Sittidae

Sitta europaea
Sitta neumayer

Tichodromadidae

Tichodroma muraria

Certhiidae

Certhia familiaris
Certhia brachydactyla

Remizidae

Remiz pendulinus

Oriolidae

Oriolus oriolus

Laniidae

Lanius collurio
Lanius minor
Lanius excubitor
Lanius senator
Lanius nubicus

Corvidae

Corvus corax
Nucifraga caryocatactes
Pyrrhocorax graculus

Sturnidae

Sturnus roseus

Ploceidae

Montifringilla nivalis

Испанско врабче
Полско врабче
Скално врабче

Сем. Чинкови

Обикновено конопарче
Щиглец
Зеленика
Брезова скатия
Жълтоклоно конопарче
Елшова скатия
Червена чинка
Черешарка
Обикновена чинка
Планинска чинка
Кръсточовка
Червенушка
Диво канарче

Сем. Овесаркови

Лапландска овесарка
Белоглава овесарка
Жълта овесарка
Зеленогуша овесарка
Сивоглава овесарка
Градинска овесарка
Белогуша овесарка
Малка овесарка
Тръстикова овесарка
Черноглава овесарка
Сива овесарка
Снежна овесарка

ВЛЕЧУГИ

РАЗРЕД КОСТЕНУРКИ

Сем. Морски костенурки

Зелена морска костенурка
Карета

Сем. Сухоземни костенурки

Шипобедрена костенурка
Шипоопашата костенурка

Сем. Блатни костенурки

Обикновена блатна костенурка
Южна блатна костенурка

РАЗРЕД ГУЩЕРИ

Сем. Сцинкови гущери

Късокрак гушер

Сем. Гущери

Ливаден гушер

Passer hispaniolensis
Passer montanus
Petronia petronia

Fringillidae

Carduelis cannabina
Carduelis carduelis
Carduelis chloris
Carduelis flammea
Carduelis flavirostris
Carduelis spinus
Carpodacus erythrinus
Coccothraustes coccothraustes
Fringilla coelebs
Fringilla montifringilla
Loxia curvirostra
Pyrrhula pyrrhula
Serinus serinus

Emberizidae

Calcarius lapponicus
Emberiza leucocephalos
Emberiza citrinella
Emberiza cirrus
Emberiza cia
Emberiza hortulana
Emberiza rustica
Emberiza pusilla
Emberiza schoeniclus
Emberiza melanocephala
Miliaria calandra
Plectrophenax nivalis

REPTILIA

CHELONIA (TESTUDINES)

Cheloniidae

Chelonia mydas
Caretta caretta

Testudinidae

Testudo graeca
Testudo hermanni (*)

Emydidae

Emys orbicularis
Mauremys rivulata (*Mauremis caspica rivulata*)

LACERTILIA (SAURIA)

Scincidae

Ablepharus kitaibeli

Lacertidae

Lacerta agilis

Ивичест гушер
Зелен гушер
Живороден гушер
Змиеок гушер
Македонски гушер
Стенен гушер
Кримски гушер

Сем. Гекони

Нощен гушер (гекон)

Сем. Слепоци

Слепок
Жълтокореман гушер

РАЗРЕД ЗМИИ

Сем. Червейници

Змия червейница

Сем. Бои

Змия пясъчница

Сем. Смокове

Тънък стрелец
Смок-стрелец (Синурник)
Черноврата стрелушка
Медянка
Леопардов смок
Ивичест смок
Пъстър смок
Смок мишкар
Вдлъбнаточел смок
Сива водна змия
Котешка змия

Сем. Отровници

Пепелянка
Остромуцунеста усойница

ЗЕМНОВОДНИ

РАЗРЕД ОПАШАТИ

Сем. Саламандрови

Дъждовник
Алпийски тритон
Гребенест тритон
Италиански тритон
Добруджански тритон
Голям гребенест тритон
Обикновен (мальк) тритон

РАЗРЕД БЕЗОПАШАТИ

Lacerta trilineata
Lacerta viridis
Lacerta vivipara (*Zootoca vivipara*)
Ophisops elegans
Podarcis erhardii
Podarcis muralis
Podarcis taurica

Gekkonidae

Cyrtopodion kotschy (*Gymnodactylus kotschy*)

Anguidae

Anguis fragilis
Ophisaurus apodus

OPHIDIA

Typhlopidae

Typhlops vermicularis

Boidae

Eryx jaculus

Colubridae

Coluber najadum (*Platyceps najadum*)
Coluber caspius (*Coluber jugularis caspius*)
Coluber rubriceps (*Platyceps collaris*) (*)
Coronella austriaca
Elaphe situla (*Zamenis situla*) (*)
Elaphe quatuorlineata
Elaphe sauromates
Elaphe longissima (*Zamenis longissimus*)
Malpolon monspessulanus
Natrix tessellata
Telescopus fallax

Viperidae

Vipera ammodytes
Vipera ursinii

AMPHIBIA

CAUDATA

Salamandridae

Salamandra salamandra
Triturus alpestris
Triturus cristatus
Triturus carnifex (*Triturus cristatus carnifex*)
Triturus dobrogicus
Triturus karelinii (*Triturus cristatus karelinii*)
Triturus vulgaris

ANURA

Сем. Крастави жаби
Зелена крастава жаба
Кафява крастава жаба

Сем. Кръглоезичести жаби
Червенокоремна бумка
Жълтокоремна бумка

Сем. Жаби дървесници
Жаба дървесница

Сем. Чесновници
Обикновена чесновница
Балканска чесновница

Сем. Водни жаби
Гръцка дългокрака жаба

РИБИ

РАЗРЕД ЕСЕТРОПОДОБНИ

Шип
Немска есетра

РАЗРЕД КОСТУРОПОДОБНИ

Сем. Костурови
Високотел бибан

2. БЕЗГРЪБНАЧНИ

ТИП ЧЛЕНЕСТОНОГИ

КЛАС НАСЕКОМИ

РАЗРЕД ВОДНИ КОНЧЕТА

Сем. Гомфиди
Офигомфус

Сем. Кордулегастриди
Кордулегастер

Сем. Кобилички, либелулиди
Леукориния

РАЗРЕД ПРАВОКРИЛИ

Сем. Обикновени дългопипални скакалци
Малка сага

Сем. Катантопиди
Одонтоподизма
Обикновен паракалоптенус

Bufo
Bufo viridis
Bufo bufo

Discoglossidae
Bombina bombina
Bombina variegata

Hylidae
Hyla arborea

Pelobatidae
Pelobates fuscus
Pelobates syriacus balcanicus

Ranidae
Rana graeca

PISCES

ACIPENSERIFORMES

Acipenser nudiventris
Acipenser sturio

PERCIFORMES

Percidae
Gymnocephalus baloni

2. INVERTEBRATES

ARTHRODOPA

INSECTA

ODONATA

Gomphidae
Ophiogomphus cecilia

Cordulegastridae
Cordulegaster heros

Libellulidae
Leucorrhinia pectoralis

ORTHOPTERA

Tettigoniidae
Saga pedo

Catantopidae
Odontopodisma rubripes
Paracaloptenus caloptenoides

РАЗРЕД ТВЪРДОКРИЛИ

Сем. Бръмбари бегачи

Карабус
Карабус
Бръмбър рогач
Алпийска розалия

Сем. Листороги, торни бръмбари

Осмодерма

Сем. Сечковци

Обикновен сечко

РАЗРЕД ПЕПЕРУДИ

Аполон червен
Черен аполон
Зеринция

Сем. Белянки

Лептидея
Балканска жълтушка
Жълтушка

Сем. Синевки

Лицена
Полиоматус
Гигантска синевка
Макулинея

Сем. Многоцветници

Родопска кадифанка
Сатирче
Апатура
Хидриас
Лофигна
Бяло-v

Сем. Лазеокампиди

Торбогнезница

Сем. Педомерки

Лигниоптера

Сем. Вечерници

Прозерпина

Розово нощно пауново око

РАЗРЕД ЦИПОКРИЛИ

COLEOPTERA

Carabidae

Carabus hungaricus
Carabus variolosus
Lucanus cervus
Rosalia alpina

Scarabaeidae

Osmoderma eremita

Cerambycidae

Cerambyx cerdo

LEPIDOPTERA

Papilionidae

Parnassius apollo
Parnassius mnemosyne
Zerynthia polyxena

Pieridae

Leptidea morsei
Colias balcanica
Colias myrmidone

Lycaenidae

Lycaena dispar
Polyommatus eroides
Maculinea arion
Maculinea nausithous

Nymphalidae

Erebia rhodopensis
Coenonympha oedipus
Apatura metis
Hypodryas maturna (Euphydryas maturna)
Lophinga achine
Nymphalis vaualbum

Lasiocampidae

Eriogaster catax

Geometriade

Lignyopectera fumidaria

Sphingidae

Psoserpinus proserpina

Noctuidae

Dioszeghyana schmidtii

Saturniidae

Perisomena caesigema

HYMENOPTERA

Сем. Мравки
Червена горска мравка

ТИП МЕКОТЕЛИ

КЛАС ОХЛЮВИ

РАЗРЕД ДРЕВНИ ГАСТРОПОДИ

Сем. Неритиди
Ивичест теодоксус

РАЗРЕД ВОДНИ БЕЛОДРОБНИ ОХЛЮВИ

Сем. Планорбиди
Анизус

КЛАС МИДИ

Сем. Бисерни миди
Бисерна мида

3. РАСТЕНИЯ

ОТДЕЛ ПЛАУНООБРАЗНИ

Сем. Шилолистни
Езерен шилолист

Сем. Плаунови
Алпийски дифазиаструм
Сплескан дифазиаструм
Блатна ликоподиела

ОТДЕЛ ПАПРАТОВИДНИ

Сем. Адиянтови
Венерин косъм

Сем. Изтравничеви
Клиновидно изтравниче
Люспесто изтравниче

Сем. Скритолинейникови
Къдрав скритолинейник

Сем. Дриоптерисови
Алпийска крехка папрат
Вилариев дриоптерис

Сем. Разковничеви
Четирилистно разковниче

Сем. Змийскоезикови
Лайкова лунна папрат

Formicidae
Formica rufa

MOLLUSCA

GASTROPODA

ARCHAEOGASTROPODA

Neritidae
Theodoxus transversalis

BASOMMATOPHORA

Planorbidae
Anisus vorticulus

BIVALVIA

Unionoidae
Unio crassus

PLANTES

LICOPODIOPHYTA

Isoetaceae
Isoetes lacustris

Lycopodiaceae
Diphasiastrum alpinum
Diphasiastrum complanatum
Lycopodiella inundata (Lepidotis inundata)

POLYPODIOPHYTA (PTERIDOPHYTA)

Adiantaceae
Adiantum capillus-veneris

Aspleniaceae
Asplenium cuneifolium
Asplenium lepidum

Cryptogrammeae
Cryptogramma crispa

Dryopteridaceae
Cystopteris alpina
Dryopteris villarii

Marsileaceae
Marsilea quadrifolia

Ophioglossaceae
Botrychium matricariifolium

Сем. Царскопапратови
Царска папрат

Сем. Многоножкови
Камбрийска сладка папрат

Сем. Лейкови
Плаваща лейка

Сем. Синоптеридови
Персийски крайспорник

Сем. Телиптеридови
Блатен телиптерис

ОТДЕЛ ГОЛОСЕМЕННИ

Сем. Кипарисови
Дървовидна хвойна

Казашка хвойна

Сем. Ефедрови
Катерлива ефедра
Обикновена ефедра

Сем. Борови
Калабрийски бор

Сем. Тисови
Обикновен тис

ОТДЕЛ ПОКРИТОСЕМЕННИ

Сем. Страшникови
Бодлив стражник

Сем. Кленови
Визианов клен

Сем. Лаваницови
Парнасиева калдезия

Сем. Кокичеви
Елвезиево кокиче
Снежно кокиче
Пясъчна лилия

Сем. Сенниковцветни
Възлоцветна целина
Пълзяща целина
Крайбрежен астродаукус
Буниум
Дълголистна урока
Лютиковидна урока

Osmundaceae
Osmunda regalis

Polypodiaceae
Polypodium cambricum (P. australe)

Salviniaceae
Salvinia natans

Sinopteridaceae
Cheilanthes persica

Thelypteridaceae
Thelypteris palustris

PINOPHYTA

Cupressaceae
Juniperus excelsa
Juniperus sabina

Ephedraceae
Ephedra campylopoda
Ephedra distachya

Pinaceae
Pinus brutia

Taxaceae
Taxus baccata

MAGNOLIOPHYTA (ANGIOSPERMAE)

Acanthaceae
Acanthus spinosus

Aceraceae
Acer heldreichii ssp. visianii

Alismataceae
Caldesia parnasifolia

Amarylidaceae
Galanthus elwesii
Galanthus nivalis
Pancreatium maritimum

Apiaceae (Umbeliferae)
Apium nodiflorum
Apium repens
Astrodaucus littoralis
Bunium ferulaceum
Bupleurum longifolium
Bupleurum ranunculoides

Алпийски кахрис
Отровна цикута
Приморски ветрогон
Дланевидолистен ветрогон
Източна тимянка
Архангеликов лазерпициум
Странджански воден морач
Широколистен опопанак
Жлезиствлакнест пащърнак
Блатна самодивска трева
Руска самодивска трева
Австрийски плеуроспермум
Ферулов прангос
Български порезник
Дегенов порезник
Теснолистен ручейник
Морковидна стефанофия
Синкава триния
Тургениопсис

Сем. Тойнови

Синя тойна

Сем. Джелови

Обикновен джел
Колхидски джел

Сем. Змиярникови

Блатен айр
Алпийски змиярник
Обикновен дракункулус

Сем. Копитникови

Кръглолистна вълча ябълка

Сем. Сложноцветни

Урумов равнец
Прилегналовлакнест равнец
Бледожълт равнец
Тракийски равнец
Сребристовлакнесто подрумиче
Йорданово подрумиче
Оранжево подрумиче
Едрокошничесто подрумиче
Рилско подрумиче
Борисово подрумиче
Влакнесто подрумиче
Иваново подрумиче
Стрибърново подрумиче
Плосколюспесто подрумиче
Храстовиден пелин
Тъмнолюспест пелин
Тънкожилест пелин
Светлолюспест пелин
Родопски магарешки бодил

Cachrys alpina
Cicuta virosa
Eryngium maritimum
Eryngium palmatum
Ferula orientalis
Laserpitium archangelica
Oenanthe tenuifolia
Opopanax hironium ssp. bulgaricum
Pastinaca argyrophylla
Peucedanum palustre
Peucedanum ruthenicum
Pleurospermum austriacum
Prangos ferulacea
Seseli bulgaricum
Seseli degenii
Sium sisarum
Stefanoffia daucoides
Trinia glauca ssp. carniolica
Turgeniopsis foeniculacea

Апосинае

Trachomitum venetum

Акифолиае

Ilex aquifolium
Ilex colchica

Арацеае

Acorus calamus
Arum alpinum
Dracunculus vulgaris

Аристолохиае

Aristolochia rotunda

Астераеае

Achillea kotschyi (Achillea urumoffii)
Achillea leptophylla
Achillea ochroleuca
Achillea thracica
Anthemis argyrophylla
Anthemis jordanovii
Anthemis gaudium-solis
Anthemis macrantha
Anthemis orbelica
Anthemis regis-borisii
Anthemis rumelica
Anthemis sancti-johannis
Anthemis stribrnyi
Anthemis virescens
Artemisia chamaemelifolia
Artemisia eriantha
Artemisia lerchiana
Artemisia pedemontana
Carduus rhodopaeus (C. adpressus ssp.

rhodopaeus)

Тракийски магарешки бодил
Ахтарова метличина
Пясъчна метличина
Тъмнопурпурна метличина
Волска метличина
Нежна метличина
Имануелова метличина
Дребна метличина
Янкева метличина
Кернерова метличина
Пиринска метличина
Маршалова метличина
Черна метличина
Парилска метличина
Пихлерова метличина
Лъжливопазвена метличина
Румелийска метличина
Скална метличина
Вагеницова метличина
Урумов кривец
Българска паламида
Панчичева цицербита
Крилатолистна цицербита
Стоянова паламида
Битинска дрипавка
Шахтова дрипавка
Стоянова дрипавка
Леплива дитрихия (лепкав оман)
Вихренска злолетница
Планински жълт смил
Белоградчишка рунянка
Елиптичнолистен оман
Ледебуров миск
Бодлив миск
Татарска салата
Еделвайс
Клинолистен див тютюн
Сибирски див тютюн
Дългободилест онопордум
Морски отантус
Бодлив паленис
Пиринска чобанка
Горчивчева рейхардия
Безцветна саусуреа
Дребноцветен кокеш
Субалпийски спореж
Български сърпец
Блатен спореж
Вълнеста козя брада
Стрибърнова козя брада
Пикровиден уроспермум

Сем. Киселтрънови
Епимедиум

Сем. Грапаволистни

Carduus thracicus
Centaurea achtarovii
Centaurea arenaria
Centaurea atropurpurea
Centaurea bovina
Centaurea gracilentata
Centaurea immanuelis-loewii
Centaurea inermis
Centaurea jankae
Centaurea kernerana
Centaurea mannaetiae ssp. pirinica
Centaurea marshaliana
Centaurea nigrescens
Centaurea parilica
Centaurea pichleri
Centaurea pseudoaxillaris
Centaurea rumelica
Centaurea rupestris
Centaurea wagenitziana
Chondrilla urumoffii
Cirsium bulgaricum
Cicerbita pancicii
Cicerbita plumieri
Cirsium stajanovii
Crepis bithynica
Crepis schachtii
Crepis stajanovii
Dittrichia viscosa (Inula viscosa)
Erigeron vichrensis
Helichrysum plicatum
Hieracium belogradcense
Inula spiraeifolia
Jurinea ledebourii
Jurinea tzar-ferdinandii
Lactuca tatarica
Leontopodium alpinum
Ligularia glauca
Ligularia sibirica
Onopordon bracteatum
Otanthus maritimus
Pallenis spinosa
Petasites kablikianus
Reichardia picroides
Saussurea discolor
Scorzonera parviflora
Senecio subalpinus
Serratula bulgarica
Sonchus palustris
Tragopogon floccosus
Tragopogon sibirnyi
Urospermum picroides

Berberidaceae
Epimedium pubigerum

Boraginaceae

Йорданова айважива
Стрибърнова айважива
Синя айважива
Давидово винче
Гмелиново винче
Македонско винче
Дългостълбчесто винче
Веленовскиевото винче
Сибирска аргузия
Жлезиста белоочица
Гололистна наумка
Кръгла наумка
Червено усойниче
Родопско омразниче

Сем. Кръстоцветни

Арабска етионема
Борзеанов игловръх
Пирински игловръх
Орбелийски игловръх
Стрибърнов игловръх
Хълмова гъшарка
Пиринска гъшарка
Скална гъшарка
Грациозна аубриета
Черноморска аурия

Пиринско зеле
Тракийска овчарска торбичка
Дребноцветна горва
Пензешова горва
Татарско диво зеле
Балканска рупа
Качулата боянка
Четириръбеста боянка
Алиботушка боянка
Горски вечерник
Балкански вечерник
Полегнал многосеменник

Скален иберис
Ъглолистна малколмия
Сръбска малколмия
Дребна марезия
Ароматна матиола
Алпийско притцелаго

Дьорфлерова шиверекия
Изменчива мъдрица
Водна шилолистка

Сем. Дренчеви

Крайморско дренче

Сем. Камбанкови

Евксинска камбанка

Alkanna jordanovii
Alkanna stribrnyi
Alkanna tinctoria
Anchusa davidovii
Anchusa gmelinii
Anchusa macedonica
Anchusa stylosa
Anchusa velenovskyi
Argusia sibirica
Buglossoides glandulosa
Cynoglossum germanicum
Cynoglossum rotatum
Echium russicum
Onosma rhodopaea

Brassicaceae (Cruciferae)

Aethionema arabicum
Alyssum borzaeanum
Alyssum cuneifolium ssp. pirinicum
Alyssum orbelicum
Alyssum stribrnyi
Arabis collina
Arabis ferdinandi-coburgii
Arabis nova
Aubrieta gracilis ssp. Scardica
Aurinia uechtritiziana (Lepidotrichum uechtritizianum)
Brassica nivalis ssp. jordanoffii
Capsella thracica
Cardamine parviflora
Cardamine penzesii
Crambe tataria
Draba korabensis
Erysimum comatum
Erysimum quadrangulum (Syrenia cana auct.)
Erysimum slavjankae
Hesperis sylvestris
Hesperis theophrasti
Hymenolobus procumbens (Hornungia procumbens)
Iberis saxatilis
Malcolmia orsiniana ssp. angulifolia
Malcolmia serbica
Maresia nana
Matthiola odoratissima
Pritzelago alpina ssp. brevicaulis (Hutchinsia alpina)
Schivereckia doerfleri
Sisymbrium polymorphum
Subularia aquatica

Callitrichaceae

Callitrichae brutia

Campanulaceae

Campanula euxina

Йорданова камбанка
Вълнеста камбанка
Широколистна камбанка
Орфанийска камбанка
Трансилванска камбанка
Променливоцветна камбанка
Сръбски едрайант
Българско вятърче
Румелийски трахелиум

Сем. Капаридови
Сераделовидно клеоме

Сем. Бъзови
Дебърски бъз

Сем. Карамфилови
Ресничеста песьчарка
Критска песьчарка
Азиатска песьчарка
Пиринска песьчарка
Родопска песьчарка
Твърдолистна песьчарка
Картузиански карамфил
Унгарски карамфил

Дреновски карамфил
Картъловиден карамфил
Бледоцветен карамфил
Стрибърнов карамфил
Урумов карамфил
Текирска мишорка
Тройновилужна мишорка
Дилянска мишовка
Румелийска мишовка
Стоянова мишовка
Янкева кутявка
Алпийска мантийка
Тесалска мантийка
Странджанско сапунче
Алпийско плюскавиче
Калиакренско плюскавиче
Критско плюскавиче
Черноморско плюскавиче
Гръцко плюскавиче
Лидиево плюскавиче
Велчево плюскавиче

Сем. Лободови
Влакнеста басия
Обикновено халимионе
Тученичево халимионе
Петросимония
Разнолистна суеда

Сем. Лавданови

Campanula jordanovii
Campanula lanata
Campanula latifolia
Campanula orphanidea (Petkovia orphanidea)
Campanula transsylvanica
Campanula versicolor
Edraianthus serbicus
Jasone bulgarica
Trachelium rumelianum (T. jacquinii)

Capparidaceae
Cleome ornithopodioides

Caprifoliaceae
Sambucus deborensis

Caryophyllaceae
Arenaria ciliata
Arenaria cretica
Arenaria gypsophylloides
Arenaria pirinica
Arenaria rhodopaea
Arenaria rigida
Dianthus carthusianorum
Dianthus kladovanus (D. pontederiae ssp.

kladovanus)

Dianthus drenowskyanus
Dianthus nardiformis
Dianthus pallidiflorus
Dianthus stribnyi
Dianthus urumoffii
Gypsophylla tekirae
Gypsophylla trichotoma
Minuartia diljanae
Minuartia rumelica
Minuartia stojanovii
Moehringia jankae
Petrorhagia alpina
Petrorhagia thessala
Saponaria stranjensis
Silene alpina
Silene caliacrae
Silene cretica
Silene euxina
Silene graeca
Silene lydia
Silene velcevii

Chenopodiaceae
Bassia hirsuta
Halimione pedunculata
Halimione portulacoides
Petrosimonia brachiata
Sueda heterophylla

Cistaceae

Тамянка

Сем. Поветицови

Дребно чадърче
Нежна поветица

Парнаска поветица

Зюндерманова поветица

Копринестовлакнеста поветица

Теснолистна поветица

Персийска поветица

Критска креса

Сем. Дебелцови

Дебелolist

Розов златовръх

Костова тлъстига

Магеланска тлъстига

Стефчова тлъстига

Черноколева тлъстига

Цоликоферова тлъстига

Четинест дебелец

Сем. Острицови

Карниолска блатница

Сем. Лугачкови

Византийско червеноглавче

Динарско червеноглавче

Сем. Росянкovi

Жлезиста алдрованда

Кръглолистна росянка

Сем. Миризлизовърбови

Облепиха

Сем. Наводникови

Прешленолистен наводник

Тритичинков наводник

Сем. Емпетрови

Черен емпетрум

Сем. Пиренови

Гола кумарка

Жлезиста кумарка

Калуна

Пирен

Миртолистна зеленика

Странджанска зеленика

Кавказка боровинка

Сем. Млечкови

Cistus salvifolius

Convolvulaceae

Calystegia soldanella

Convolvulus althaeoides

(*C. elegantissimum*)

Convolvulus boissieri ssp. *parnassicus* (*C. compactus*)

Convolvulus boissieri ssp. *suendermannii* (*C. suendermannii*)

Convolvulus holosericeus

Convolvulus lineatus

Convolvulus persicus

Cressa cretica

Crassulaceae

Crassula tillaea

Rhodiola rosea

Sedum kostovi

Sedum magellense

Sedum stefco

Sedum tschernokolevii

Sedum zollikoferi

Sempervivum ciliosum

Cyperaceae

Eleocharis carniolica

Dipsacaceae

Knautia byzantina

Knautia dinarica

Droseraceae

Aldrovanda vesiculosa

Drosera rotundifolia

Elaeagnaceae

Hippophae rhamnoides

Elatinaceae

Elatine alsinastrum

Elatine triandra

Empetraceae

Empetrum nigrum

Ericaceae

Arbutus andrachne

Arbutus unedo

Calluna vulgaris

Erica arborea

Rhododendron myrtifolium

Rhododendron ponticum

Vaccinium arctostaphylos

Euphorbiaceae

Алепска млечка
Лъскаволистна млечка
Пясъчна млечка

Сем. Бобови

Златна раменка
Айтоски клин
Тракийски клин
Алпийско сграбиче
Рогчесто сграбиче
Вълнестоцветно сграбиче
Безстъбलोво сграбиче
Мехуресточашково сграбиче
Мъхнатоцветно сграбиче
Вилмотиево сграбиче
Карагана
Ковачев зановец
Нейчев зановец
Регенбургски зановец
Цариградски нахут
Немска жълтуга
Влакнеста жълтуга
Гол сладник
Пълзящ гръмотрън

Сем. Букови

Пърнар
Местенски дъб
Тракийски дъб
Троянски дъб

Сем. Франкениеви

Франкения

Сем. Тинтявови

Пронизанолистна блекстония
Крайбрежен червен кантарион
Морски червен кантарион
Безстъблена тинтява
Скална тинтява
Жълта тинтява
Петниста тинтява
Истинска горчивка
Къдрава горчивка
Енгадинова горчивка
Петниста сверция

Сем. Здравецови

Балканско часовниче
Осилест здравец
Бохемски здравец
Едростълбчест здравец
Блатен здравец

Сем. Силиврякови

Родопски силивряк

Euphorbia aleppica
Euphorbia lucida
Euphorbia peplis

Fabaceae (Leguminosae)

Anthyllis aurea
Astracantha aitosenis
Astracantha thracica (Astragalus thracicus)
Astragalus alopecurus
Astragalus corniculatus
Astragalus dasyanthus
Astragalus exscapus
Astragalus physocalix
Astragalus pubiflorus
Astragalus wilmottianus
Caragana frutex
Chamaecytisus kovacevii
Chamaecytisus neicheffii
Chamaecytisus ratisbonensis
Cicer montbretii
Genista germanica
Genista pilosa
Glycyrrhiza glabra
Ononis repens

Fagaceae

Quercus coccifera
Quercus mestensis
Quercus thracica
Quercus trojana

Frankeniaceae

Frankenia pulverulenta

Gentianaceae

Blackstonia perfoliata
Centaurium littorale
Centaurium maritimum
Gentiana acaulis
Gentiana frigida
Gentiana lutea
Gentiana punctata
Gentianella amarella
Gentianella crispata
Gentianella engadinensis
Swertia punctata

Geraniaceae

Erodium absinthoides
Geranium aristatum
Geranium bohemicum
Geranium macrostylum
Geranium palustre

Gesneriaceae

Haberlea rhodopensis

Сръбска рамонда

Сем. Гологлавчеви
Равнинно гологлавче

Сем. Звъникови
Багрилна звъника
Боасиерова звъника
Чашковидна звъника
Четинеста звъника
Тасоска звъника

Сем. Конскокестенови
Конски кестен

Сем. Хипуридови
Обикновен хипурис

Сем. Водянкови
Алоевиден стратиотес

Сем. Перуникови
Оливиеров минзухар
Томасиниев минзухар
Блатно петльово перо
Безлистна перуника
Луковична пролетка
Гръцка пролетка

Сем. Дзукови
Жабешка дзука
Трицветна дзука
Разперена светлика

Сем. Дзуковидни
Приморски триостреник

Сем. Устноцветни
Фривалдскиева микромерия
Юлианова микромерия
Черноморска коча билка
Украинска коча билка
Форскалева какула
Переста какула
Кримска какула
Кримски миризлив бурен
Пясъчен ранилист
Балкански ранилист
Приморски ранилист
Шарпланински ранилист
Едногодишно подъбиче
Странджанско подъбиче
Прицветникова мащерка
Пиринска мащерка
Стоянова мащерка

Ramonda serbica

Globulariaceae
Globularia trichosantha

Guttiferae
Hypericum androsaemum
Hypericum boissieri
Hypericum calycinum
Hypericum setiferum
Hypericum thasium

Hippocastanaceae
Aesculus hippocastanum

Hyppuridaceae
Hippuris vulgaris

Hydrocharitaceae
Stratiotes aloides

Iridaceae
Crocus olivieri
Crocus tommasinianus
Gladiolus palustris
Iris aphylla
Romulea bulbocodium
Romulea linariesii ssp. graeca

Juncaceae
Juncus ranarius
Juncus triglumis
Luzula deflexa

Juncaginaceae
Triglochin maritima

Lamiaceae
Micromeria frivaldszkyana
Micromeria juliana
Nepeta parviflora
Nepeta ucranica
Salvia forskahlei
Salvia pinnata
Salvia scabiosifolia
Sideritis syriaca (S. taurica)
Stachys arenariaeformis
Stachys balcanica
Stachys maritima
Stachys scardica
Teucrium botrys
Teucrium lamifolium
Thymus bracteosus
Thymus perinicus
Thymus stojanovi

Сем. Лентибулариеви

Южна мехурка
Дребна мехурка

Сем. Кремови

Ръбестостъблен лук
Качулест лук
Планински лук
Стоянов лук
Ресничеста белевалия
Широколистен мразовец
Борисов мразовец
Давидов мразовец
Ямболски мразовец
Родопски мразовец
Дряновска ведрица
Гусихиева ведрица
Шахматовидна ведрица
Източна ведрица
Черноморска ведрица
Стрибърнова ведрица
Хризантемов жълт гарвански лук
Хелдрайхиев жълт гарвански лук
Албански крем
Жълт крем
Родопски крем
Късна лойдия
Родопска мерендера
Битински синчец
Български синчец
Златисто лале
Южно лале
Пиринско лале
Родопско лале
Блестящо лале
Тракийско лале
Урумово лале

Сем. Ленови

Нежен лен
Старопланински лен

Сем. Блатиеви

Прешленолистна аманя
Мащеркова блатия
Мидендорфия
Теснолистен пеплис

Сем. Вододетелинови

Трилистна водна детелина
Щитолистни какички

Сем. Моринови

Персийска морина

Сем. Блатни Рози**Lentibulariaceae**

Utricularia australis (*U. neglecta*)
Utricularia minor

Liliaceae

Allium angulosum
Allium jubatum
Allium montanum
Allium stojanovii
Bellevalia ciliata
Colchicum bivonae
Colchicum borisii
Colchicum davidovii
Colchicum diampolis
Colchicum rhodopaeum
Fritillaria drenovskii
Fritillaria gussichiae
Fritillaria meleagroides
Fritillaria orientalis
Fritillaria pontica
Fritillaria stribrnyi
Gagea chrysantha
Gagea heldreichii
Lilium albanicum
Lilium jankae
Lilium rhodopaeum
Lloydia serotina
Merendera rhodopaea
Scilla bithynica
Scilla bulgarica
Tulipa aureolina
Tulipa australis
Tulipa pirinica
Tulipa rhodopaea
Tulipa splendens
Tulipa thracica (*T. hageri*)
Tulipa urumoffii

Linaceae

Linum elegans
Linum extraaxilare

Lythraceae

Ammania verticillata
Lythrum thymifolia
Middendorfia borystenica
Peplis alternifolia

Menyanthaceae

Menyanthes trifoliata
Nymphoides peltata

Morinaceae

Morina persica

Nymphaeaceae

Бърдуче
Водна роза

Сем. Върбовкови

Дребна чаровница
Блатна лудвигия

Сем. Салепови

Обикновен анакамптис
Дремников главопрашник
Венерино пантофче
Месночервена дактилориза
Калописиева дактилориза
Гройтеров дремник
Бledoустен дремник
Блатен дремник
Пурпурен дремник
Безлистен епипогиум
Пълзяща гудиера
Блатиста хамарбия
Едногрудков херминиум
Обикновена пърчовка
Недоразвит лимодорум
Льозелов липарис
Сърцевиден тайник
Обикновена пчелица
Гръцка пчелица
Двурога пчелица
Муховидна пчелица
Паяковидна пчелица
Редкоцветен салеп
Шлемовиден салеп
Пеперудоцветен салеп
Провански салеп
Шпитцелов салеп
Кълбеста траунстейнера
Палешников серапиас
Есенен спиралник

Сем. Божурови

Розов божур
Теснолистен божур

Сем. Макови

Пирински мак

Сем. Живовлекови

Рогат живовлек
Гигантски живовлек

Сем. Саркофаеви

Бесерова змийска трева
Бяла змийска трева
Далматинска змийска трева
Татарска змийска трева
Маноловска гърлица

Nuphar lutea
Nymphaea alba

Onagraceae

Circaea alpina
Ludwigia palustris

Orchidaceae

Anacamptis pyramidalis
Cephalanthera epipactoides
Cypripedium calceolus
Dactylorhiza incarnata
Dactylorhiza kalopissii
Epipactis greuterii
Epipactis leptochila
Epipactis palustris
Epipactis purpurata
Epipogium aphyllum
Goodyera repens
Hammarbia paludosa
Herminium monorchis
Himantoglossum caprinum (H. hircinum)
Limodorum abortivum
Liparis loeseli
Listera cordata
Ophrys apifera
Ophrys argolica
Ophrys cornuta (O. scolopax ssp. cornuta)
Ophrys insectifera
Ophrys mammosa (O. sphegodes ssp. mammosa)
Orchis laxiflora
Orchis militaris
Orchis papilionaceae
Orchis provincialis
Orchis spitzelii
Traunsteinera globosa (Orchis globosa)
Serapias vomeraceae
Spiranthes spiralis

Paeoniaceae

Paeonia mascula
Paeonia tenuifolia

Papaveraceae

Papaver degenii

Plantaginaceae

Plantago cornuti
Plantago maxima

Plumbaginaceae

Goniolimon besseranum
Goniolimon collinum
Goniolimon dalmaticum
Goniolimon tataricum
Limonium asterotrichum

Българска гърлица
Гмелинова гърлица
Широколистна гърлица
Мейерова гърлица
Обикновена гърлица

Сем. Житни

Равенски ериантус
Влагалищна власатка

Сем. Телчаркови

Суша телчарка
Алпийска телчарка
Горчива телчарка
Сибирска телчарка

Сем. Лападови

Рилски ревен

Сем. Ръждавецови

Гъстолистна гренландия
Тъполистен ръждавец
Влакновиден ръждавец

Сем. Игликови

Тъполистен оклоп
Мечо око
Пролетно ботурче
Блатна перушина
Европейско ленивче
Рилска иглика
Старопланинска иглика
Дългоцветна иглика
Сибторпиева иглика
Унгарско крайснежно звънче
Пиринско крайснежно звънче

Сем. Муравови

Кръглолистна мурава

Сем. Рафлезиеви

Цитинус

Сем. Лютикови

Волжки горицвет
Нарцисова съсънка
Червена съсънка
Горска съсънка
Златиста кандилка
Обикновена кандилка
Алпийски повет
Белоцветен шпорец
Български ерантис
Източна челебитка
Халерово котенце
Полско котенце

Limonium bulgaricum
Limonium gmelinii
Limonium latifolium
Limonium meyeri
Limonium vulgare

Poaceae (Gramineae)

Erianthus ravennae
Festuca vaginata

Polygalaceae

Polygala acarnanica
Polygala alpestris
Polygala amarella
Polygala sibirica

Polygonaceae

Rheum rhaponticum

Potamogetonaceae

Groenlandia densa
Potamogeton friesii
Potamogeton trichoides

Primulaceae

Androsace obtusifolia
Cortusa matthioli
Cyclamen coum
Hottonia palustris
Lysimachia thyrsoiflora
Primula deorum
Primula frondosa
Primula halleri
Primula vulgaris ssp. sibthorpii
Soldanella chrysostricta
Soldanella pirinica

Pyrolaceae

Pyrola rotundifolia

Rafflesiaceae

Cytinus clusii

Ranunculaceae

Adonis vologensis
Anemone narcissiflora
Anemone pavonina
Anemone sylvestris
Aquilegia aurea
Aquilegia nigricans (A. vulgaris)
Clematis alpina
Delphinium fissum ssp. Albiflorum
Eranthis bulgaricus
Nigella orientalis
Pulsatilla halleri
Pulsatilla pratensis

Славянско котенце
Пролетно котенце
Кладенчево лютиче
Кълбосеменно лютиче
Стояново лютиче
Вонящо обичниче
Витошко лале

Сем. Зърникови
Алпийска зърника

Сем. Розоцветни
Ахтарово шапиче
Звездоцветно шапиче
Бъндерицово шапиче
Юмрукчалско шапиче
Меколистно шапиче
Пиринско шапиче
Вебиев див бадем
Дребнолистен глог
Ориенталски глог
Триразделнолистен ериолобус
Българско омайниче
Родопско омайниче
Златноцветно прозорче
Емилипопово прозорче
Храстовидно прозорче
Черногорско прозорче
Ничичово прозорче
Мочурно прозорче
Българска круша
Дребноцветна сибалдия
Нарязанолистен тъжник
Звънколистен тъжник
Върболистен тъжник

Сем. Брошови
Странджанска лазаркиня
Пиринска лазеркиня
Дребно еньовче
Низбягващо еньовче
Родопско еньовче
Брошово еньовче

Сем. Седефчеви
Балкански цялолист
Ленолистен цялолист
Седефче

Сем. Върбови
Петтичинкова върба
Тъполистна върба
Розмаринолистна върба
Ксантгийска върба

Сем. Каменоломки

Pulsatilla slavjankae
Pulsatilla vernalis
Ranunculus fontanus
Ranunculus sphaerospermus
Ranunculus stojanovii
Thalictrum foetidum
Trollius europaeus

Rhamnaceae
Rhamnus alpina

Rosaceae
Alchemilla achtarovii
Alchemilla asteroantha
Alchemilla bandericensis
Alchemilla jumrukczalica
Alchemilla mollis
Alchemilla pirinica
Amygdalus webbii
Crataegus microphylla
Crataegus stevenii
Eriolobus trilobata
Geum bulgaricum
Geum rhodopaeum
Potentilla chrysantha
Potentilla emili-popii
Potentilla fruticosa
Potentilla montenegrina
Potentilla nicicii
Potentilla palustris
Pyrus bulgarica
Sibbaldia parviflora
Spiraea crenata
Spiraea hypericifolia
Spiraea salicifolia

Rubiaceae
Asperula involucrata
Asperula suberosa
Galium demissum
Galium procurrens
Galium rhodopaeum
Galium rubioides

Rutaceae
Haplophyllum balcanicum
Haplophyllum thesioides
Ruta graveolens

Salicaceae
Salix pentandra
Salix retusa
Salix rosmarinifolia
Salix xanticola

Saxifragaceae

Черно френско грозде
Жълта каменоломка
Оклопова каменоломка
Рохелова каменоломка
Азиатска каменоломка
Алпийска каменоломка

Сем. Живеничеви

Гол напръстник
Родопска горска майка
Къса лугачка
Гръцка лугачка
Лежаща линдерния
Блатно пропадниче
Хоботниче
Карпатска тоция
Одрински лопен
Анасонов лопен
Боев лопен
Винчелистен лопен
Давидов лопен
Декоративен лопен
Диекианов лопен
Пушицов лопен
Янкев лопен
Йорданов лопен
Юрушки лопен
Лагуров лопен
Дребноцветен лопен
Лъжеблагороден лопен
Пурпурен лопен
Скален лопен
Родопски лопен
Тракийски лопен
Цар Борисов лопен
Урумов лопен
Баумгартеново великденче
Черноморско великденче
Сиво великденче
Гризебахово великденче
Перестолистно великденче
Търилово великденче

Сем. Ежоглавичкови

Теснолистна ежова главица
Малка ежова главица

Сем. Ракитовицови

Немска мирикария

Сем. Телигонови

Телигониум

Сем. Тимелееви

Благаево бясно дърво
Лаврово бясно дърво

Ribes nigrum
Saxifraga aizoides
Saxifraga androsacea
Saxifraga marginata
Saxifraga mollis
Saxifraga retusa

Scrophulariaceae

Digitalis laevigata
Lathraea rhodopaea
Linaria brachyphylla
Linaria peloponesiaca
Lindernia procumbens
Pedicularis palustris
Rhynchocorys elephas
Tozzia alpina ssp. carpathica (T. carpathica)
Verbascum adrianopolitanum
Verbascum anisophyllum
Verbascum boevae
Verbascum bugulifolium
Verbascum davidoffii
Verbascum decorum
Verbascum dieckianum
Verbascum eriophorum
Verbascum jankaeorum
Verbascum jordanovii
Verbascum juruk
Verbascum lagurus
Verbascum minutiflorum
Verbascum pseudonobile
Verbascum purpureum
Verbascum rupestre
Verbascum spathulisepalum
Verbascum thracicum
Verbascum tzar-borisii
Verbascum urumovii
Veronica baumgartenii
Veronica euxina
Veronica glauca
Veronica grisebachii
Veronica multifida
Veronica turrilliana

Sparganiaceae

Sparganium angustifolium
Sparganium minimum

Tamaricaceae

Myricaria germanica

Theligonaceae

Theligonum cynocrambe

Tymeleaceae

Daphne blagayana
Daphne laureola

Странджанско бясно дърво

Сем. Джулионови
Дяволски орех

Сем. Папурови
Шутлевортиев папур

Сем. Копривови
Родопска разваленка

Сем. Дилянкови
Келереров кентрантус
Цялолистна дялянка

Сем. Теменугови
Балканска теменуга
Дългошпореста теменуга
Стройна теменуга
Гризебахова теменуга
Рилска теменуга
Блатна теменуга
Дребна теменуга
Пиринска теменуга
Прасковелистна теменуга
Ниска теменуга
Пиренейска теменуга
Прекрасна теменуга
Стоянова теменуга

Daphne pontica

Trapaceae
Trapa natans

Typhaceae
Typha shuttleworthii

Urticaceae
Parietaria rhodopaea

Valerianeceae
Centranthus kellererii
Valeriana simplicifolia

Violaceae
Viola balcanica
Viola delphinantha
Viola gracilis
Viola grisebachiana
Viola orbelica
Viola palustris
Viola parvula
Viola perinensis
Viola persicifolia
Viola pumila
Viola pyrenaica
Viola speciosa
Viola stojanovii

Приложение № 4

към чл. 41, ал. 1
(Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.,
изм., бр. 94 от 2007 г.)

Знакът "*" означава всички видове от съответния род, без тези, включени в приложение № 3.

1. ГРЪБНАЧНИ	1. VERTEBRATES
БОЗАЙНИЦИ	MAMMALIA
РАЗРЕД ХИЩНИЦИ	CARNIVORA
Сем. Кучета Чакал Европейски вълк	Canidae <i>Canis aureus</i> <i>Canis lupus</i>
Сем. Порове Черен пор	Mustelidae <i>Mustela putorius</i>
Сем. Същински тюлени Качулат тюлен Гренландски тюлен	Phocidae <i>Cystophora cristata</i> <i>Phoca groenlandica</i>
ПТИЦИ	AVES
РАЗРЕД ГЪСКОПОДОБНИ	ANSERIFORMES
Сем. Патицови Зеленоглава патица Лятно бърне Зимно бърне Фиш Клопач Шилоопашата патица Голяма белочела гъска Качулата потапница	Anatidae <i>Anas platyrhynchos</i> <i>Anas querquedula</i> <i>Anas crecca</i> <i>Anas penelope</i> <i>Anas clypeata</i> <i>Anas acuta</i> <i>Anser albifrons</i> <i>Aythya fuligula</i>
РАЗРЕД КОКОШОПОДОБНИ	GALLIFORMES
Сем. Фазанови Планински кеклик Тракийски кеклик Пъдпъдък Яребица Колхидски фазан Глухар	Phasianidae <i>Alectoris graeca graeca</i> <i>Alectoris chukar</i> <i>Coturnix coturnix</i> <i>Perdix perdix</i> <i>Phasianus colchicus</i> <i>Tetrao urogallus</i>
РАЗРЕД ЖЕРАВОПОДОБНИ	GRUIFORMES
Лиска	<i>Fulica atra</i>
РАЗРЕД ДЪЖДОСВИРЦОПОДОБНИ	CHARADRIIFORMES

Сем. Бекасови
Средна бекачина
Горски бекас

РАЗРЕД ГЪЛЪБОПОДОБНИ

Сем. Гълъбови
Гривяк
Гугутка
Гургулица

РАЗРЕД ВРАБЧОПОДОБНИ

Сем. Скорцови
Обикновен скорец

Сем. Вранови
Чавка
Посевна врана
Сива врана
Сврака

ЗЕМНОВОДНИ

РАЗРЕД БЕЗОПАШАТИ

Сем. Водни жаби
Водна жаба
Планинска водна жаба
Зелена водна жаба

РИБИ

РАЗРЕД ЕСЕТРОПОДОБНИ

Сем. Есетрови
Руска есетра
Чига
Пъструга
Моруна

РАЗРЕД СЕЛДОПОДОБНИ

Сем. Селдови
Карагъз
Малка дунавска скумрия
Резовски карагъз
Блеч
Средиземноморска финта

РАЗРЕД ШАРАНОПОДОБНИ

Сем. Шаранови
Распер
Черна (балканска) мряна
Резовска (приморска) мряна

Scolopacidae
Gallinago gallinago
Scolopax rusticola

COLUMBIFORMES

Columbidae
Columba palumbus
Streptopelia decaocto
Streptopelia turtur

PASSERIFORMES

Sturnidae
Sturnus vulgaris

Corvidae
Corvus monedula
Corvus frugilegus
Corvus corone
Pica pica

AMPHIBIA

ANURA

Ranidae
Rana ridibunda
Rana temporaria
Rana esculenta

PISCES

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae
Acipenser gueldenstaedti
Acipenser ruthenus
Acipenser stellatus
Huso huso

CLUPEIFORMES

Clupeidae
Alosa pontica
Alosa caspia nordmani
Alosa caspia bulgarica
Alosa maeotica
Alosa fallax

CYPRINIFORMES

Cyprinidae
Aspius aspius
Barbus meridionalis petenyi
Barbus tauricus (Barbus plebejus tauricus)

Маришка мряна
Сабица

Barbus cyclolepis (Barbus cyclolepis tauricus)
Pelecus cultratus

РАЗРЕД КОСТУРОПОДОБНИ

PERCIFORMES

Сем. Костурови

Ивичест бибан
Голяма/обикновена вретенарка

Percidae

Gymnocephalus schraetser
Zingel zingel

2. БЕЗГРЪБНАЧНИ

2. INVERTEBRATES

МЕКОТЕЛИ

MOLLUSCA

КЛАС ОХЛЮВИ

GASTROPODA

Сем. Хелициди

Градински охлюв
Лозов охлюв

Helicidae

Helix pomatia
Helix lucorum

КЛАС ПРЕШЛЕНЕСТИ ЧЕРВЕИ

ANNELIDA

Сем. Пиявици

Медицинска пиявица

Hirudinidae

Hirudo medicinalis

ЧЛЕНЕСТОНОГИ

ARTHROPODA

КЛАС РАКООБРАЗНИ

CRUSTACEA

Сем. Сладководни раци

Речен рак
Езерен рак

Astacidae

Astacus astacus
Astacus leptodactylos

3. РАСТЕНИЯ

3. PLANTES

ОТДЕЛ ПАПРАТОВИДНИ

POLYPODIOPHYTA

Сем. Аспидеви

Дриоптерис
Многоредник

Aspidiaceae

Dryopteris sp. div.
Polystichum sp. div.

ОТДЕЛ ПОКРИТОСЕМЕННО

MAGNOLIOPHYTA

Сем. Кокичеви

Блатно кокиче

Amaryllidaceae

Leucojum aestivum

Сем. Сенникоцветни

Урока
Пронизанолистен трибел

Apiaceae

*Bupleurum sp. div.**
Smyrniium perfoliatum

Сем. Сложноцветни

Челядник
Смил

Asteraceae

*Echinops sp. div.**
Helichrysum arenarium

Сем. Карамфилови

Сбита мишорка
Метличеста мишорка

Caryophyllaceae

Gypsophylla glomerata
Gypsophylla paniculata

Сем. Перуникови

Минзухар
Петльово перо, гладиол

Сем. Кремови

Зайча сянка
Бял бърдун
Самодивско цвете
Петров кръст
Момкова сълза
Бодлив залист, див чемшир
Подезичен залист
Обикновен синчец

Сем. Салепови

Дактилориза
Салеп

Сем. Божурови

Червен божур

Сем. Саркофаеви

Змийска трева
Гърлица

Сем. Житни

Коило

Сем. Игликови

Есенно ботурче
Лечебна иглика
Обикновена иглика

Сем. Лютикови

Котенце

Сем. Върбови

Ива, козя върба

Iridaceae

*Crocus sp. div.**
*Gladiolus sp. div.**

Liliaceae

*Asparagus sp. div.**
Asphodelus albus
Erythronium dens-canis
Lilium martagon
Polygonatum officinale
Ruscus aculeatus
Ruscus hypoglossum
Scilla bifolia

Orchidaceae

*Dactylorhiza sp. div.**
*Orchis sp. div.**

Paeoniaceae

Paeonia peregrina

Plumbaginaceae

*Goniolimon sp. div.**
*Limonium sp. div.**

Poaceae

*Stipa sp. div.**

Primulaceae

Cyclamen neapolitanum
Primula veris
Primula vulgaris

Ranunculaceae

*Pulsatilla sp. div.**

Salicaceae

Salix caprea

Приложение № 5

към чл. 44, ал. 1 (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., бр. 94 от 2007 г.)

Забранени уреди, методи и средства, вкл. моторни превозни средства,
за улавяне и убиване

Бозайници:

- Живи животни, вкл. слепи или осакатени, които се използват като примамки;
- Звукозаписи;
- Електрически и електронни уреди, способни да убиват или зашеметяват;
- Изкуствени източници на светлина;
- Огледала и други заслепяващи предмети;
- Приспособления за осветяване на целите;
- Приспособления за прицел за нощна стрелба, съдържащи електронен преобразувател или увеличител на образа;
- Експлозиви;
- Мрежи, които според принципа или условията на тяхното използване са неизбирателни;
- Капани, които според принципа или условията на тяхното използване са неизбирателни;
- Арбалети;
- Отрова и примамки с отрова или упойващи средства;
- Обгазяване или опушване;
- Полуавтоматични или автоматични оръжия, чийто магазин може да побере повече от два патрона;
- Умрели животни или части от тях за стръв в местообитания на мечки;
- Лов с хищни птици;
- Използването на оловни сачми при лов във влажните зони.

Птици:

- Примки, примки с лепило (птичи клей), куки, живи птици, включително слепи или осакатени, използвани като примамки;
- Звукозаписи, електрически и електронни уреди, способни да убиват или зашеметяват;
- Изкуствени източници на светлина, огледала и други заслепяващи предмети, приспособления за осветяване на целите, приспособления за прицел за нощна стрелба, съдържащи електронен преобразувател или увеличител на образа;
- Експлозиви;
- Мрежи, капани, примамки с отрова или упойващи средства;
- Полуавтоматични или автоматични оръжия, чийто магазин може да побере повече от два патрона;
- Използването на трайни съоръжения - гюмета за лов на водолубиви птици;
- Лов с хищни птици;
- Моторни лодки, движещи се със скорост над 5 км/ч, а в Черно море - над 18 км/ч;
- Използването на оловни сачми при лов във влажните зони и на разстояние до 200 м около тях.

Риби:

- Отрова;
- Експлозиви;
- Електрически ток и други зашеметяващи рибата уреди и средства;
- Улов с кърмаци;
- Тралирани и драгиращи средства.

Транспортни средства:

- Самолети;

- Движещи се наземни моторни превозни средства.

Приложение № 6

към чл. 47, ал. 2

ПТИЦИ	AVES
РАЗРЕД ГЪСКОПОДОБНИ	ANSERIFORMES
Сем. Патици	Anatidae
Зеленоглава патица	Anas platyrhynchos
Шилоопашата патица	Anas acuta
Клопач	Anas clypeata
Зимно бърне	Anas crecca
Фиш	Anas penelope
Голяма белочела гъска	Anser albifrons
Качулата потапница	Aythya fuligula
РАЗРЕД КОКОШОПОДОБНИ	GALLIFORMES
Сем. Фазанови	Phasianidae
Тракийски кеклик	Alectoris chukar
Яребица	Perdix perdix
Колхидски фазан	Phasianus colchicus
Глухар	Tetrao urogallus
РАЗРЕД ЖЕРАВОПОДОБНИ	GRUIFORMES
Лиска	Fulica atra
РАЗРЕД ДЪЖДОСВИРЦОПОДОБНИ	CHARADRIIFORMES
Сем. Бекаси	Scolopacidae
Средна бекасица	Gallinago gallinago
Горски бекас	Scolopax rusticola
РАЗРЕД ГЪЛЪБОПОДОБНИ	COLUMBIFORMES
Сем. Гълъби	Columbidae
Гривяк	Columba palumbus
Домашен гълъб	Columba livia forma domestica

Приложение № 7

към чл. 75, ал. 1
(Отм. - ДВ, бр. 94 от 2007 г.)

Приложение № 8

към чл. 78, ал. 1
(Ново - ДВ, бр. 88 от 2005 г.,
отм., бр. 94 от 2007 г.)